

Gorenjski Glas

TOREK, 3. NOVEMBRA 2009

Leto LXII, št. 87, cena 1,35 EUR, 19 HRK | ODPOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHaja OB TORKIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Vrst za cepljenje včeraj ni bilo

V cepilnih centrih na Jesenicah, v Kranju, Radovljici in Škofji Loki so začeli cepiti zdravstveno osebje in kronične bolnike. Za cepljenje je obvezna predhodna prijava.

Suzana P. KOVAČIČ

Kranj - Včeraj se je začelo cepljenje proti novi gripi, a vsaj v dopoldanskih urah v cepilnih centrih na Jesenicah, v Kranju, Radovljici in Škofji Loki ni bilo gneče. Prednost pri cepljenju imajo zdravstveno osebje in kronični bolniki, cepila se je tudi Andreja Krt - Lah, zdravnica v cepilnem centru Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj. Povedala je: "Za cepljenje sem se odločila iz dveh razlogov: da ne bom prenašala virusa na druge in

da bom v času predvidene pandemije lahko normalno delala. Trenutno je pri nas nekaj zanimanja za cepljenje (včeraj do enajste ure dopoldan so imeli vpisanih nekaj čez dvajset oseb, op. a.), vsem pa svetujem še druge preventivne ukrepe, kot so gibanje na svežem zraku, vitaminsko bogato prehrano, higieno kašlja in rok ...". Odraslim zadošča en odmerrek cepiva, tistim z imunsko oslabljenostjo priporočajo dva odmerka, otroci pa dobijo polovični odmerek. Na cepljenje se je treba obvezno

predhodno naročiti, zanj bo steli sedem evrov. Direktorica Zdravstvenega doma (ZD) Radovljica in zdravnica Maja Petrovič - Šteblaj se še ni cepila, a je dejala, da se zelo verjetno bo. Včeraj dopoldne so imeli v Radovljici za danes vpisanih deset oseb za cepljenje, večinoma zdravstvene delavce. "Bolniki, ki že imajo vročino, pa naj nikar ne pridejo takoj v ambulanto, saj se s tem širijo kontakti. Naj prej pokličejo po telefonu," je še opozorila direktorica.

▶ 3. stran

Tudi občanka Irena Ahačič se je odločila za cepljenje proti novi gripi, tako kot zdravnica Andreja Krt - Lah (na sliki levo), ki se je cepila že včeraj. / Foto: Tina Dokl

Šolo v Goričah so že obnovili

Po počitnicah so učenci podružnice šole Goriče, kjer je pred desetimi dnevi odpadel del ometa v eni od učilnic, znova sedli v šolske klopi.

VILMA STANOVNIK

Goriče - "Potem ko so inspektoři po nesreči prepovedali uporabo prvega nadstropja stavbe, je prejšnji petek odpadel pouk. Na občini smo želeli, da se čim prej zagotovi vse, da bo pouk spet normalno potekal, zato so pri Gradbincu takoj začeli delati in v tednu dni delo tudi končali. Ocenjujejo, da je delo vredno okoli deset tisoč evrov, obnovilo pa se je okoli 230 kvadratnih metrov površin," je ob včerajšnjem ogledu prenovljenih prostorov podružnične šole Goriče povedal kranjski podžupan Stane Štravs in dodal, da končne-

ga poročila o vzrokih za odpadanje ometa še niso dobili, verjetno pa gre za ne-

ustrezno izvedbo veznega sloja med ometom in konstrukcijo. Ker je bila šola

Po obnovi stropov so včeraj učenci podružnične šole Goriče znova prišli k pouku. / Foto: Gorazd Kavčič

pred petimi leti obnovljena, izvajalec del pa je bil Gradbinc, občina ne bo nosila novih stroškov obnove.

"Kljub vsemu smo danes veseli, da ob nesrečnem dnevu ni prišlo do hujše poškodbe katerega od otrok in da se je šola takoj hitro obnovila," je včeraj, ko so učenci znova sedli v šolske klopi, povedala ravnateljica OŠ Simona Jenka Nevenka Škrlj, ravnateljica podružnične šole Goriče Jana Dubravica pa je poudarila: "Veseli me, da je šola popravljena in pouk spet lahko poteka normalno. Učenci so sproščeni in za nas je to najbolj pomembno." Podružnično osnovno šolo Goriče obiskuje 78 otrok.

ANA HARTMAN

odstotkov nominalne vrednosti standardne znamke. V lanskem tednu solidarnosti je Rdeči križ zbral 180.612 evrov. Sedemdeset odstotkov zbranega denarja (96.650 evrov) so namenili za pomoč ob naravnih nesrečah, preostalo pa za področje socialnih programov za enkratne pomoči. Solidarnost med ljudmi se sicer povečuje, pojasnjujejo v Rdečem križu. Število prispevkov višjih vrednosti se je zmanjšalo, a se je na drugi strani povečalo število manjših prispevkov od pet do dvajset evrov.

Teden solidarnosti

87 AKTUALNO

Nove zapornice na starih parkiriščih

Pri Mestni občini Kranj bodo spremenili režim parkiranja na parkiriščih ob Likozarjevi cesti na Hujah, pri "Čebelici", nasproti zdravstvenega doma, pri Zlati ribi in na ploščadi med občinsko zgradbo in restavracijo Brioni.

GORENJSKA

Po pasijonu ne le aplavz

Ko so škofjeloški svetniki razpravljali o končnem poročilu projekta Škofjeloški pasijon 2009, so kritiko naslovili zlasti dejstvo, da se brez prispevka občinskega proračuna dogodek ne bi finančno pokril.

SNOVANJA

Puškinove skrivnosti

Kolikor nam je znano, naš France Prešeren ni imel posebno bujnega spolnega življenja, na staru leta je o tem pisal pesniške kvante. Njegov kolega Aleksander Sergejevič Puškin pa je bil v tem pogledu pravi razuzdar...

ZADNJA

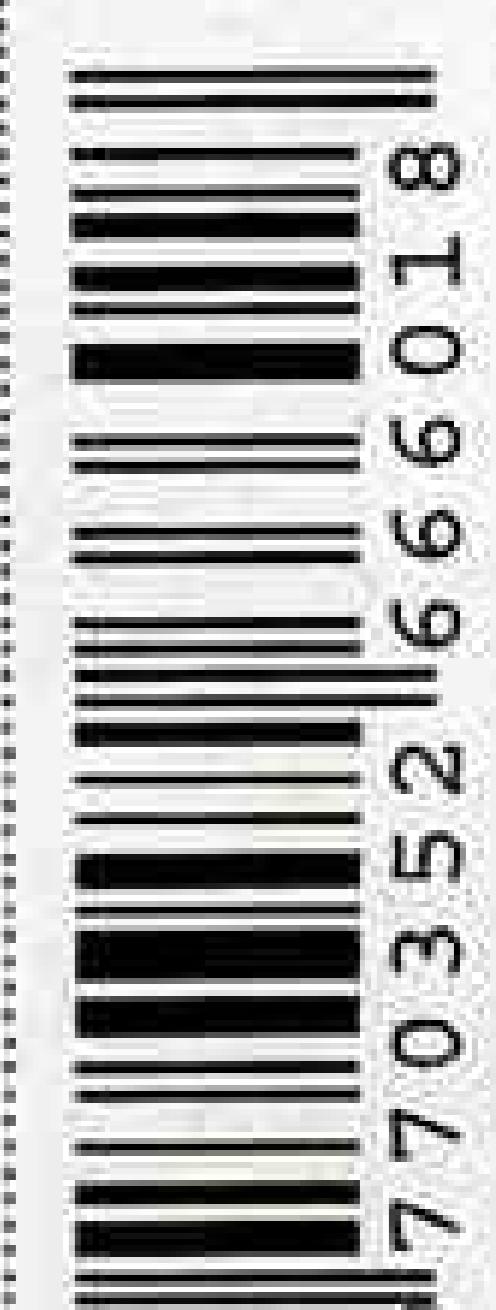
V Bohinju je bilo "strašno"

Krompirje počitnice so letos v Bohinju popestrili s "strašnim" dogodom, ki so ga pripravili v kampu Danica pred uradno nočjo čarownic, ki jo vse pogosteje z rezljanjem buč znamujemo tudi pri nas.

VРЕМЕ

Danes zjutraj se bo meja sneženja spustila tudi do nižin. V sredo bo oblačno, čez dan bo deževalo. V četrtek bodo padavine ponehale.

5/5 °C
jutri: oblačno s padavinami

KAIRO

Kacin podpredsednik Liberalne internacionale

V egiptovski prestolnici Kairo je zadnje dni oktobra potekal kongres Liberalne internacionale, združenja prek sto liberalnih in naprednih demokratičnih strank iz vsega sveta, ustanovljenega leta 1947 na Oxfordu. Slovenija je članica združenja postala leta 1992. Kongres je izvolil novo vodstvo Liberalne internacionale, Jelko Kacin pa je bil izvoljen za podpredsednika. Organizacijo bo v prihodnjem mandatu vodil predsednik Hans van Baalen iz Nizozemske, prav tako kot Kacin poslanec v evropskem parlamentu. D. Ž.

STRASBOURG

Mladi iz SDS obiskali Evropski parlament

Konec oktobra so v Gorenjski regijski koordinaciji SDS organizirali strokovno ekskurzijo Slovenske demokratske mladine v Strasbourg. Namenjena je bila spoznavanju Evropskega parlamenta in dela poslancev SDS: Romane Jordan Cizelj in Milana Zvera. Udeleženci so si ogledali Evropski parlament in spremljali del plenarnega zasedanja, nato pa sta jih sprejela oba evropska poslanka, ki sta predstavila svoje delo. Bojan Homan, predsednik gorenjske SDS, in Viktor Kirn, predsednik gorenjske SDM, sta pripravila predavanji o mladih v politiki, vlogi SDM in o lokalnih volitvah leta 2010. Obiskali so tudi koncentrijsko taborišče Struthof v bližini Strasbourga. D. Ž.

LJUBLJANA

Kasnejši rok za pripravo prostorskih načrtov

Vlada je prejšnji teden sprejela novo zakon o prostorskem načrtovanju, ki podaljšuje rok za pripravo občinskih prostorskih načrtov. Rok, ki ga je postavila prejšnja vlada, je bil preveč ambiciozen, do 16. novembra letos občinskih prostorskih aktov ni bilo mogoče sprejeti, ker niti občine niti državne službe na to niso bile pripravljene. Novi rok za sprejetje teh dokumentov je 31. december 2010. D. Ž.

Darilo
iz žrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Avtokarto prejme STANE KUNEJ z Brezijo.

VSAK PRVI TOREK V MESECU**Kupon za brezplačni mali oglas**

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20%). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 13.30 in za petkovo številko do srede do 17.30. V malooglašnem oddelku na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 17. ure, v sredo od 8. do 18. ure in ob petkih od 8. do 14. ure.

MALI OGLAS

november/09

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

☐ prodam	☐ kupim	☐ oddam	☐ najamem
☐ podarim	☐ iščem	☐ nudim	☐ zamenjam

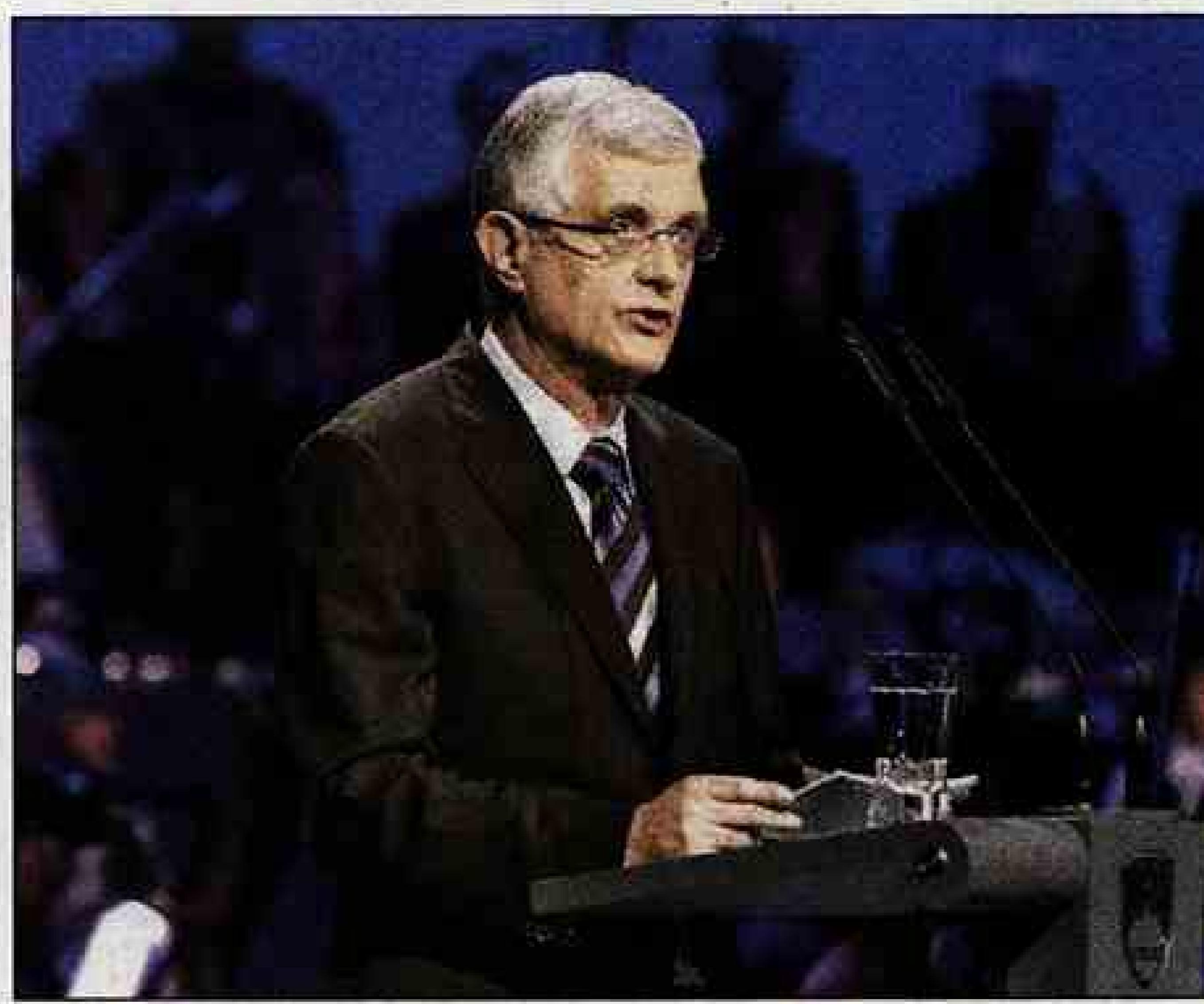
Protestanti narodni buditelji

Slavnostni govornik na državni proslavi ob dnevu reformacije je bil Pavel Gantar.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana - Dan reformacije praznujemo v spomin na 31. oktober 1517, ko je nemški teolog Martin Luther na vrata cerkve v nemškem Wittenbergu obesil 95 tez o prenovi Cerkve in s tem začel reformno gibanje takratne katoliške Cerkve. Protestantizem je pljusknil tudi na Slovensko, njegova osrednja osebnost je bil Primož Trubar.

Reformacija in protestantsko gibanje sta na Slovenskem pustili neizbrisni pečat, saj so bili postavljeni temelji za kulturni razvoj in napredek slovenskega ljudstva, je dejal Pavel Gantar, predsednik državnega zbora, slavnostni govornik na prireditvi v Cankarjevem domu in poudaril, da bi se nas protestantizem danes lahko dotaknil še bolj, tudi v svojem racionalnem temelju. Po-

Slavnostni govornik ob dnevu reformacije je bil predsednik državnega zbora Pavel Gantar. / Foto: Gorazd Kavčič

udaril je pomen Primoža Trubarja, očeta slovenskega jezika, ki je po Gantarjevih besedah gotovo eden najpomembnejših oblikovalcev slovenske kulturne zgodovine. Z jezikovno uveljavljivijo najprej med držnimi narod-

nimi buditelji, pozneje pa tudi med drugimi Slovenci, je sprožil združevalne procese in zavest o skupni pripadnosti ter tako prebudil korak do samostojnosti. Negovanje spomina se mu zato zdi potrebno, saj so ravno te poteze

omogočile, da smo kot narod obstali do današnjih dni. Spregororil je tudi o današnjem družbi, ki se je zadnji dve leti opazno razslojila in uveljavila razlike v bogastvu, družbenem položaju in političnem vplivu. Ob današnji gospodarski in finančni krizi, ki je pri velikem delu prebivalstva omajala pričakovanja in zaupanje v prihodnost, pa se tudi postavlja vprašanje, ali so razlike, ki izhajajo iz lastniške transformacije, upravičene. Opozoril je na slo po bogatenju, značilno za "slovenski kapitalizem", na tajkunstvo, na velike razlike v dohodkih in lastninah. Po Gantarjevih besedah brezobzirno pridobitniško hlastanje ljudi oropa za priložnosti in svoboščino izbire, ki bi jo sicer morali imeti, če želimo slediti svojemu preprčanju po svobodni in odprti družbi.

Na Brdu o ustavnih spremembah

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Brdo - Pred prazniki je na Brdu potekala strokovna razprava o ustavnih spremembah, ki pomeni začetek javne razprave o tem vprašanju. Eden od ciljev sprememb je tudi razbremenitev ustavnega sodišča, ki naj bi v prihodnje odločalo o pomembnih ustavno pravnih vprašanjih sistemskoga pomena. S tem bi ustavnost in vladavina prava varovala s kakovostnim

Aleš Zalar in France Bučar / Foto: T. K.

odločanjem in ne s količino odločb, kakor se dogaja sedaj. Nekateri razmišljajo tudi o tem, da bi spremeniли način imenovanja ustavnih sodnikov, češ da je sedanji, ko jih voli državni zbor, preveč spolitiziran. Oče slovenske ustave France Bučar pa je o spremembah ustave razmišljal o tem, da bi morala biti ustava nedotakljiv dokument, katerega integriteto naj varuje pravna stroka, kajti politika tega ne more.

Večina pravi, da živi bolje

MATEVŽ PINTAR

Leta 2006 so Gorje postala samostojna občina. V naši anketi smo naključno izbrane občane vprašali, ali sedaj živijo bolje ali slabše kot prej, ko so spadali pod občino Bled. Zanimalo nas

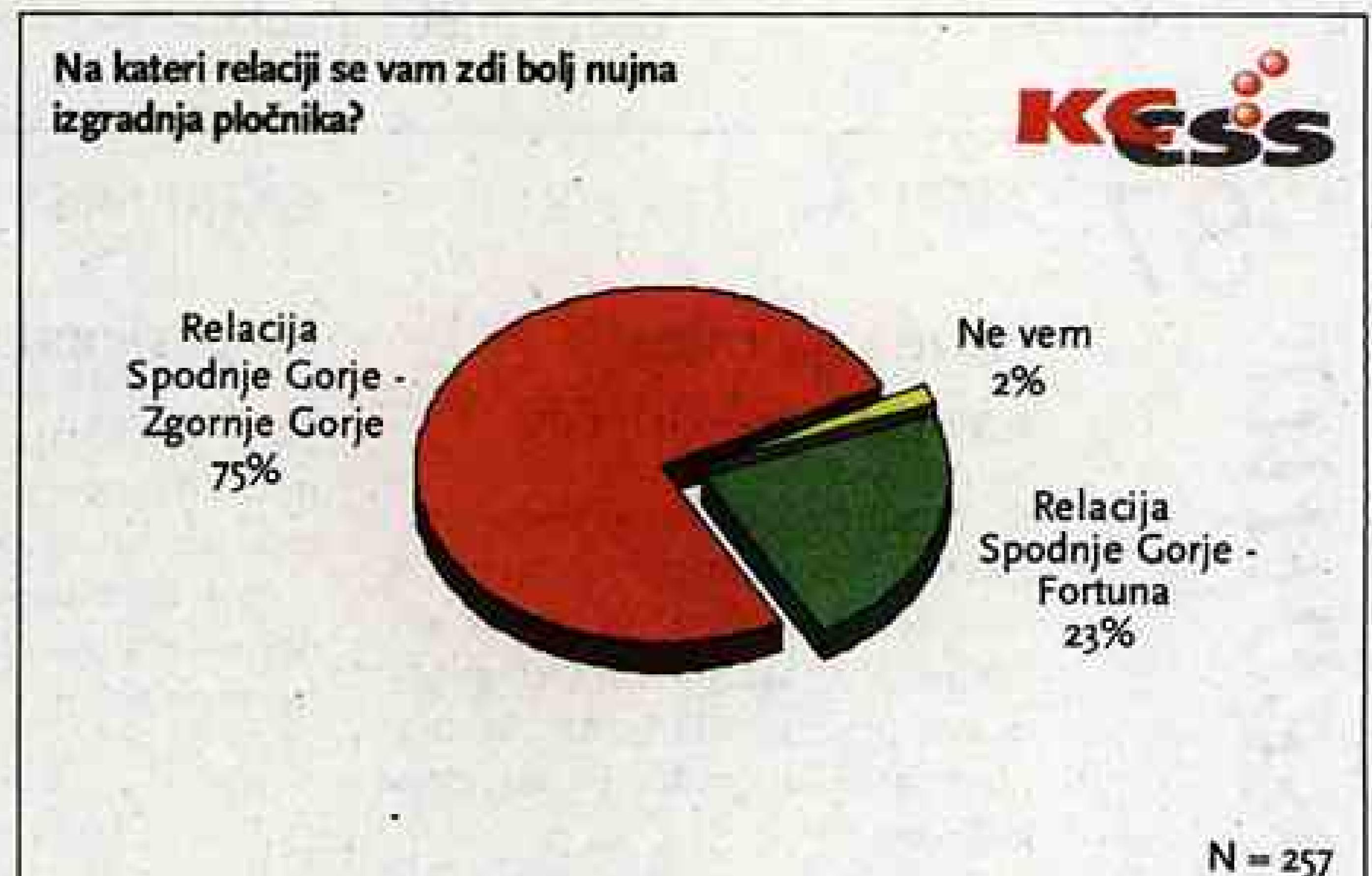
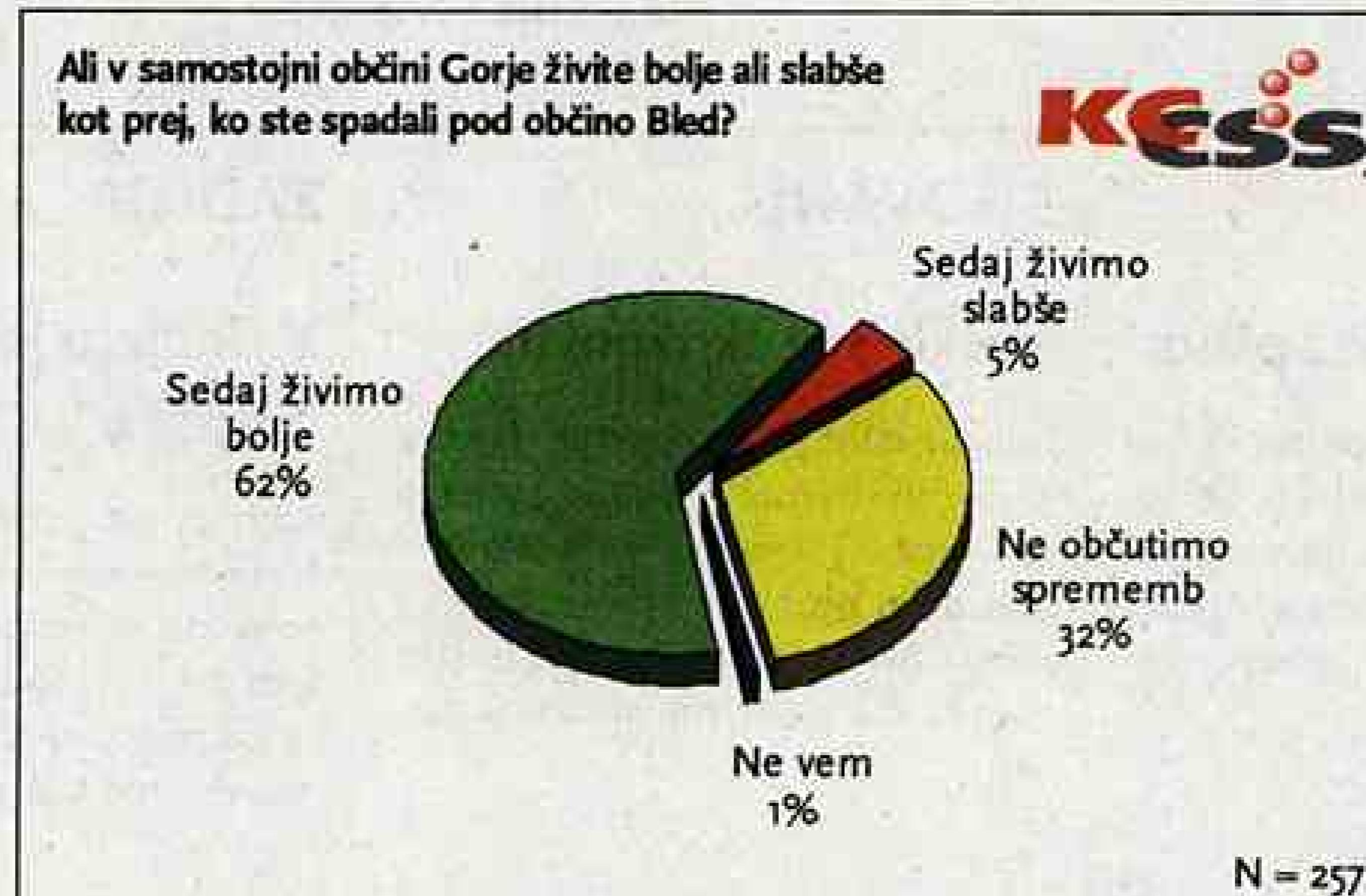
je tudi, na kateri od dveh relacij bi bila gradnja pločnika bolj nujna.

Dvainštideset odstotkov sodelujočih živi sedaj, v samostojni občini Gorje, bolje kot prej, ko so spadali pod občino Bled. Tretjina sprememb ne občuti, pet

odstotkov pa jih je prepričanih, da se je življenje v Gorjih poslabšalo. Trem četrtinam se zdi bolj nujna gradnja pločnika na relaciji Spodnje Gorje-Zgornje Gorje, 23 odstotkov si želi pločnika na relaciji Spodnje Gorje-Fortuna in 2 od-

stotka se nista mogla odločiti za nobeno od ponujenih relacij.

V prihodnji številki se bomo dotaknili obnovljene Pokljuške soteske in urejanja ceste z Zatrniku čez Prelaz na Staro Pokljuko. V Klicni center slepih na številko 04/51 16 404 nas lahko pokličete, če bi se želeli naročiti na Gorenjski glas.

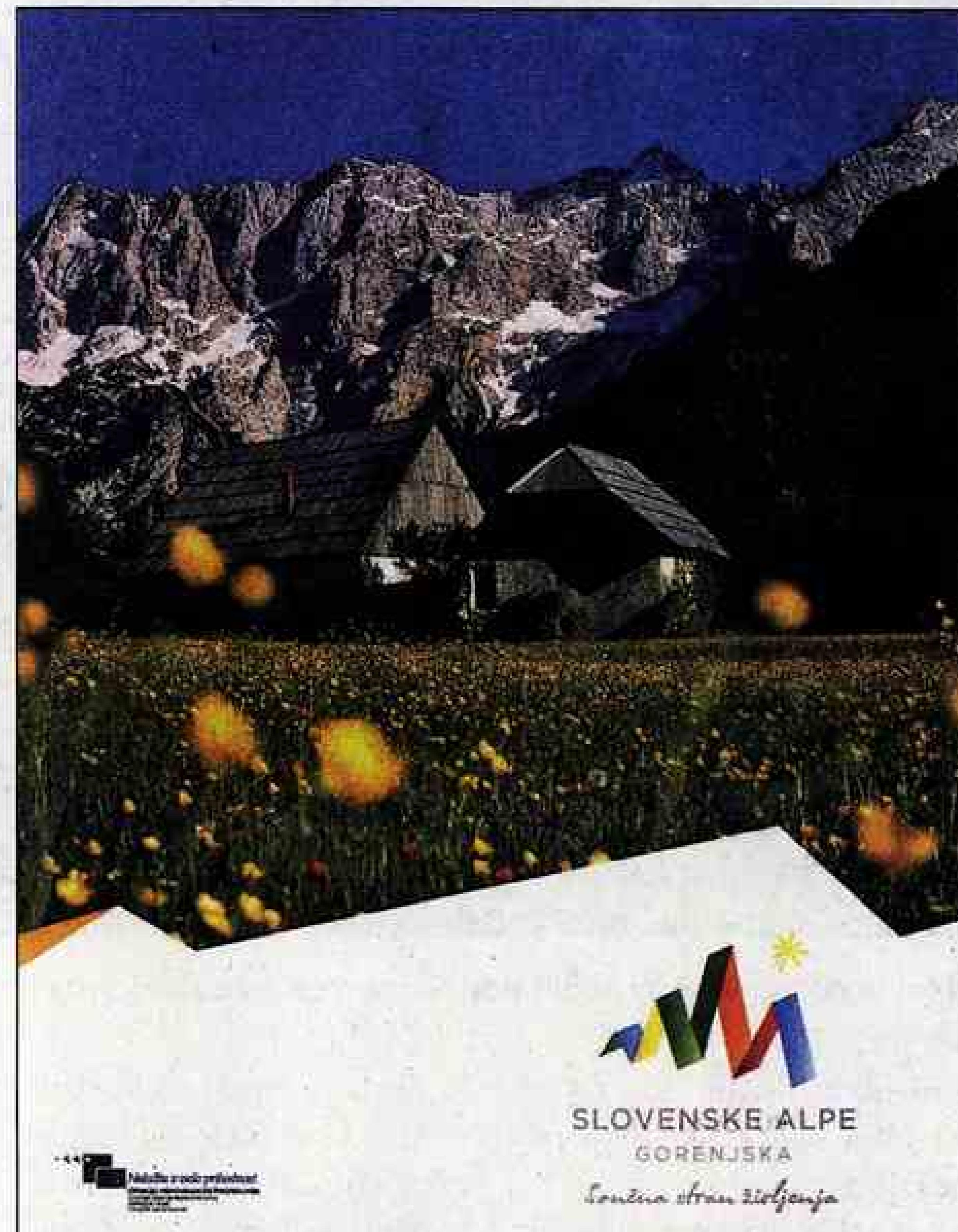
Enoten turistični nastop Gorenjske

Gorenjska turistična ponudba bo odslej slišala na ime Slovenske Alpe - Gorenjska, prek katere naj bi v regijo v prihodnjih petih letih priteklo za četrtino več prihodkov iz naslova turističnega gospodarstva.

Boštjan BOGATAJ

Kranj - "Pripravili smo 42 turističnih programov, od tega 22 za sedemdnevno preživljjanje dopusta na Gorenjskem. Vsako območje ima odslej svojo zgodbo, ki je grajena na turistični identiteti kraja, saj Bled ponuja povsem drugačno vsebino kot Kranj ali Jezersko," je na predstavitev zaključka projekta Sonaravni razvoj turizma na Gorenjskem povedala Marjeta Jeraj iz podjetja Alpe Adria Vita. V sklopu projekta so izdelali strateške in izvedbene osnove za združen, okrepljen in s tem konkurenčnejši nastop Gorenjske kot zaokrožene turistične destinacije na tujih trgih.

Pri projektu so razvili tudi prepoznavno krovno tržno znamko - opredelili so jo v imenu Slovenske Alpe - Gorenjska, ki regijo jasno umesti v alpski prostor, enega najbolj prepoznavnih na svetu. Izvajalec je med drugim oblikoval tudi pet regijskih turističnih produktov (pohodništvo, kolesarjenje, zimski športi, odkrivanje kulturne in naravne dediščine in prireditve), že prej omenjenih 42 projektov, ki

Naslovnička novega predstavitevnega kataloga Slovenske Alpe - Gorenjska, nova je tudi internetna stran.

se lahko jutri začnejo tržiti, ter izdelke in storitve za promocijo regije in njenih produktov (regijski portal www.slovenian-alps.com in predstavitevni - imidž katalog). Na nov zagon turizma na Gorenjskem, sedaj je

skoraj ves skoncentriran na Bledu, v Bohinju in Kranjski Gori, je torej vse pripravljeno, kdo pa ga bo vodil in usmerjal v prihodnosti?

"V naših dokumentih smo opredelili tudi bodočo organiziranost turizma

prek Regionalne destinacijske organizacije (RDO), ki lahko začne delati takoj. Na voljo imajo konkretnje turistične produkte, znamko ... Na vrsti so občine oziroma župani," pojasnjuje Jerajeva. RDO naj bi bil povezala 30 LTO-jev, v njej naj bi delovala skupina petih do šestih strokovnjakov, ki bi povezovali celotno turistično Gorenjsko, njihov cilj pa bi bilo 25-odstotno povečanje prihodkov na področju turizma v prihodnjih petih letih. "Ta cilj je mogoče doseči in preseči," pravi Jerajeva, Igor Velov, podžupan Mestne občine Kranj, pa na vprašanje Gorenjskega glasa o ustanovitvi RDO odgovarja: "Težko obljudim v imenu vseh občin, zagotavljam pa, da bomo naredili vse, da bo ta projekt uspel. Če bo treba ustanoviti RDO, bomo ustanovitev v Kranju podprtli." Mestna občina Kranj je nosilka projekta, v katerem sicer sodelujejo vse gorenjske občine, koordinirajo pa ga v Regionalni razvojni agenciji Gorenjske (BSC Kranj). Projekt je vreden 350 tisoč evrov, vložek občin pa je vreden dobrih sto tisočakov.

Vrst za cepljenje včeraj ni bilo

1. stran

Glavna sestra v ZD Škofja Loka Marija Bratuž je povedala: "Včeraj ob sedmih zjutraj smo v slabih uri in pol vpisali deset oseb. Na splošno še ni velikega zanimanja za cepljenje ne med zdravstvenim osebjem, ne med ostalim prebivalstvom. Takole "na ulici" slišim, da ljudje cepivu še ne zaupajo najbolj." Na Jesenicah cepijo v ambulantni za medicino dela v zdravstvenem domu, zdravnik Branimir Čeh je povedal, da se bo mogoče cepil proti novi gripi, a je obenerj oponozil: "S tem, ko se toliko po-

uderja samo nova gripa, se ob stran potiska običajna sezonska gripa, ki nima nič manjših posledic. Smrtonosnost je pri obeh enaka."

Kranjčan Jože Dolenc se je včeraj dopoldne cepil v cepilnem centru Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj. Povedal je, da cepivu proti novi gripi povsem zaupa in dodal: "Oktobra sem se cepil proti običajni sezonski gripi, zdaj še proti novi gripi. Sem sladkorni bolnik, občutljiv tudi na visok pritisk. V zadnjih šestnajstih letih se samo enkrat nisem cepil proti gripi in ravno tisto leto sem zbolel za pljučnico."

PREDDVOR

V Preddvoru odstopili od regijskega parka

Zaradi izrazito odklonilnega stališča občanov in lastnikov zemljišč znotraj predvidenega regijskega parka Kamniško-Savinjskih Alp, ki izhaja zlasti iz dosedanjih negativnih izkušenj ljudi z državnimi organi na sedaj zaščitenih območjih, občina Preddvor prekinja in odstopa od vseh postopkov v zvezi s sprejemanjem uredbe in ustanavljanjem regijskega parka. Takšen sklep je na zadnji seji sprejet občinski svet v Preddvoru z dodatkom, da si s tem ne zapira možnosti za drugačno odločitev kdaj pozneje. Tako se je končala javna razprava, ki je potekala prek letošnjega poletja. Bili sta tudi dve javni obravnavi, v Preddvoru in v Kokri. Obe sta izvezeli v razočaranju nad vsiljenim območjem Nature 2000, ki se v veliki meri pokriva s predlaganimi mejami parka, in velikimi težavami, ki jih imajo lastniki zemljišč z državnimi službami, ko gre za izdajo soglasij za posamezne posege na tem območju, je povedal župan Miran Zadnikar. Že kmalu so možnost, da bi bil del občine zajet v regijski park, zavrnili na območju Bašlja, kjer so lastniki zemljišč združeni v agrarno skupnost, letos so svoje nasprotovanje podkrepili tudi s peticijo. V vasi Kokra, ki bi bila v celoti vključena v regijski park, pa so bila mnenja do konca različna. Del krajanov je še vedno prepričan, da bi park pomenil veliko prednost in možnost pridobitve evropskega denarja. D. Ž.

Nove zapornice na starih parkiriščih

Vilma STANOVNIK

Kranj - Pri Mestni občini Kranj naj bi v kratkem spremenili režim parkiranja na parkiriščih ob Likozarjevi cesti na Hujah, pri Čebelici pred vstopom v staro mestno jedro pri mostu čez Kokro, nasproti Zdravstvenega doma Kranj, pri Zlati ribi (na Sejnišču pod Mohorjevim klancem) in na ploščadi med občinsko zgradbo in restavracijo Brioni. Spremembe bodo izvedene v dveh delih. Na parkiriščih ob Likozarjevi cesti na Hujah, pri Čebelici in nasproti Zdravstvenega doma Kranj bo nov sistem parkiranja začel delovati že v teh dneh, na parkiriščih pri Zlati ribi in na ploščadi med stavbo MOK in restavracijo Brioni pa z januarjem 2010.

"S tem želimo zagotoviti več parkirnih mest za obiskovalce centra Kranja in še posebej starega mestnega jedra, pa tudi olajšati težave s parkiranjem stanovalcem starega Kranja," pojasnjujejo na občini in dodajajo, da je bilo odslej na teh parkiriščih parkiranje brezplačno, po novem

V kratkem naj bi namestili sistem zapornic tudi nasproti zdravstvenega doma.

pa jih bodo opremili s sistemom zapornic in avtomatskimi blagajnami.

Parkirino bo treba plačevati ob delovnikih, od ponedeljka do petka med 6. in 20. uro. Med 20. in 6. uro naslednjega dne bo parkiranje še vedno brezplačno, prav tako ob sobotah, nedeljah in praznikih. Parkiranje na večini parkirišč časovno ne bo omejeno, za razliko od modre cone, kjer lahko traja največ 120 minut. Posebnost je parkirišče pri Čebelici, ki bo

v času med 17. in 8. uro naslednjega dne rezervirano za imetnike dovolilnic, ki imajo v starem mestnem jedru (območju za pešce) stalno ali začasno prebivališče, preostali čas dneva pa bo to parkirišče namenjeno vsem obiskovalcem centra Kranja.

Posebnost pri plačilu parkirnine na navedenih parkiriščih bo, da bo prva ura parkiranja brezplačna, za vsako nadaljnjo začeto uro parkiranja pa bo treba odšteti en evro. Parkirino bo možno

plačati s parkirno kartico. Mestne občine Kranj (naprodaj je v sprejemni pisarni v občinski zgradbi), prav tako pa bodo plačila lahko poteka prek mobilnega telefona, z gotovino ali plačilnimi oziroma kreditnimi karticami, ki bodo označene na avtomatskih blagajnah. Imetniki dovolilnic za vstop v staro mestno jedro bodo na parkiriščih pri Čebelici, na Hujah ob Likozarjevi cesti, pri Zlati ribi in restavraciji Brioni lahko parkirali brezplačno.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cvetlo Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Urša Petermel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubic, Cvetlo Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargić, stalni sodelavci:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Ana Volčak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovlarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

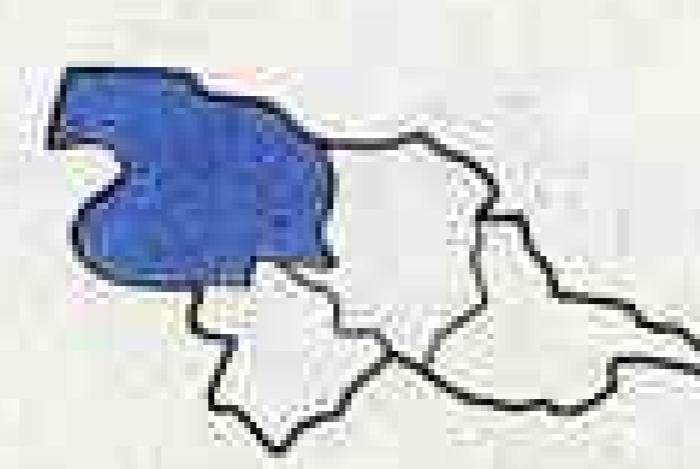
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA

Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; malo oglasi in oznitnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 17. ure, sreda od 8. do 18. ure, petek od 8. do 14. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprt. / Gorenjski glas je polodenik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkral letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & Co KG, St. Veit/Glan (St. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,35 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR / Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračan DDV po stopnji 8,5%; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglašno trženje: tel.: 04/201 42 48.

LESCE

Kresnička sveti že pet let

V kriznem centru za mlade Kresnička, ki deluje na Alpski cesti v Lescah, so praznovali peti rojstni dan. V petih letih je pri njih bivalo 267 otrok in mladostnikov, ki so se po pomoči zatekli zaradi konfliktov v družini, težav pri odrščanju, nasilja v družini ... Nekateri so pri njih ostali le en dan, nekateri pa tudi več kot tri tedne. Kot je povedala vodja Kresničke **Zorica Škorc**, v centru dela pet redno zaposlenih in številni prostovoljci, ki otrokom skušajo pomagati predvsem pri okrevanju in iskanju prave poti v življenju. Ob praznovanju so se posebej zahvalili sosedom in številnim donatorjem, slovesnosti pa so se udeležili tudi predstavniki ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. U. P.

Ob praznovanju petega rojstnega dne so pripravili dan odprtih vrat, obiskali so jih tudi žonglerji iz skupine Čupakabra.

KRANJSKA GORA

Sanjal o dobitku in zadel

Prejšnji ponedeljek je 65-letni avstrijski gost Hitovega igralniško-zabavničnega centra Korona v Kranjski Gori prigral nekaj več kot devetdeset tisoč evrov. Dobitek je bil zares nekaj posebnega, saj je gost povedal, da je v noči z nedelje na ponedeljek sanjal, da ga v Koroni čaka dobitek. Tako je v bolnišnici izposloval odpust do 21. ure, se zapeljal v Kranjsko Goro in poskusil srečo. Kolut klasičnega avtomata s številko 2210, na katerem je igral že večkrat, so se mu ustavili na kombinaciji treh znakov double peppers in mu prinesli (dobesedno) sanjski dobitek, vreden več kot devetdeset tisoč evrov, so sporočili iz Hita. Denar naj bi srečnež porabil za obnovo graščine, v kateri menda živi. U. P.

Tržič

Tržički gasilci dobili avto

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Tržič so sredi oktobra prevzeli novo gasilsko vozilo. Podvozje so kupili že lani, letos pa so naročili še izdelavo nadgradnje z gasilsko in reševalno opremo. Avto poganja zmogljiv motor s štirikolesnim pogonom. Prilagojen je za dostop v ozke ulice mestnega jedra, kar je izrednega pomena za zagotavljanje požarne varnosti Tržiča. Sprejel bo do osem članov posadke, ki bo z njim gasila manjše ali začetne požare, opravljala manjše tehnične posege ali posredovala ob naravnih in drugih nesrečah. Za nakup in nadgradnjo vozila je Občina Tržič prispevala 174.200 evrov, skoraj trideset tisočakov pa so sami zbrali prizadetni tržički gasilci. Društvo napoveduje, da bo slovensen prevzem novega avta ob tradicionalni Florijanovi procesiji prihodnje leto, ko bodo pripravili tudi gasilsko parado. S. S.

ŽIROVNICA

Častni občan bo Franc Legat

Žirovniški občinski svetniki so na zadnji seji potrdili letošnje občinske nagraje. V začetku decembra bo ob prazniku občine Žirovnica naziv častni občan prejel **Franc Legat** iz Zabreznice, ki je s svojim delom na športnem, kulturnem in družbenopolitičnem področju pomembno prispeval k ugledu in razvoju občine. Občinski plaketi bodo podelili Konjenškemu klubu Stol, ki letos praznuje desetletnico delovanja, in Čebelarskemu društvu Anton Janša Breznica ob 90-letnici delovanja, občinski priznanji pa Otroški folklorni skupini Breznica, ki že petnajst let ohranja in poustvarja slovensko ljudsko izročilo, ter **Martini Strasser**, uspešni mladi klarinetistki iz Zabreznice. A. H.

Novo zavetje za planince

Reševalci Gorske reševalne službe Kamnik so na Velike pode pod Skuto prepeljali nov bivak.

JASNA PALADIN

Kamniška Bistrica - Bivak - Bivak, ki nosi ime po Pavlu Kemperlu, enem od začetnikov alpinizma v Kamniško-Savinjskih Alpah, so kamniški gorski reševalci na Velike pode ob planinski poti med Skuto in Grintovcem prvič postavili že leta 1973, a v neprijaznih vremenskih razmerah na 2070 metrih visoko je stari bivak odslužil.

Novega, ki so ga izdelali po načrtih alpinista Mihe Kajzla, so na njegovo mesto v gore s helikopterjem Slovenske vojske skušali prepeljati že pred dnevi, a jim je podvиг preprečil premočan veter. V torem je že kazalo, da bo v sončnem dnevu akcija poteka brezhibno, a se je izkazala za zelo zahtevno, saj so bile razmere na 2000 metrih vse prej kot prijazne. S helikopterjem so najprej v dolino prepeljali stari bivak, nato pa na isto mesto odpeljali novega. "Zaradi močnega vetra bivaka s helikopterjem nismo mogli položiti na točno tisto mesto, kamor smo ga želeli, zato smo se precej namučili, da smo ga lepo namestili na

Novi bivak na Velikih podih pod Grintovcem že služi svojemu namenu.

temelje in privili, tako da je zdaj že v svoji funkciji," je po nekajurni zahtevni akciji, ki so jo reševalci spet opravili prostovoljno, povedal vodja GRS Kamnik **Rado Nadvešnik** in dodal, da bo življenjska doba novega bivaka odvisna predvsem od samih planinov. "V bivaku je prostora za osem ljudi, če pa bo sila in se bodo malo stisnili, pa tudi do dvajset. Namenjen je vsem,

ki jih bo v gorah ujelo slabo vreme, ki se bodo izgubili ali zaradi utrujenosti potrebovali zavetje. Na lokaciji, kjer stoji, je zaradi slabega vremena že velikokrat rešil življenje kakšnemu planincu. Oprema je zelo skromna, saj je namenjen zgolj reševanju življenja in ne bivanju," je še poudaril Nadvešnik.

Kaj bodo s starim bivakom, se še niso odločili,

menijo pa, da si zaradi svoje zgodovine zaslubi mesto v kakšnem muzeju. Novi bivak, vreden dvajset tisoč evrov, so kamniški gorski reševalci kupili s pomočjo donatorjev, a vsega denarja jim še ni uspelo zbrati. Vsi, ki jim želite pri tem pomagati, lahko svoja sredstva nakažeete na transakcijski račun 02312-0035354472, sklic 2100.

Novi prostori za tržiške godbenike

Urejajo jih v prvem nadstropju kulturnega centra Tržič.

ANA HARTMAN

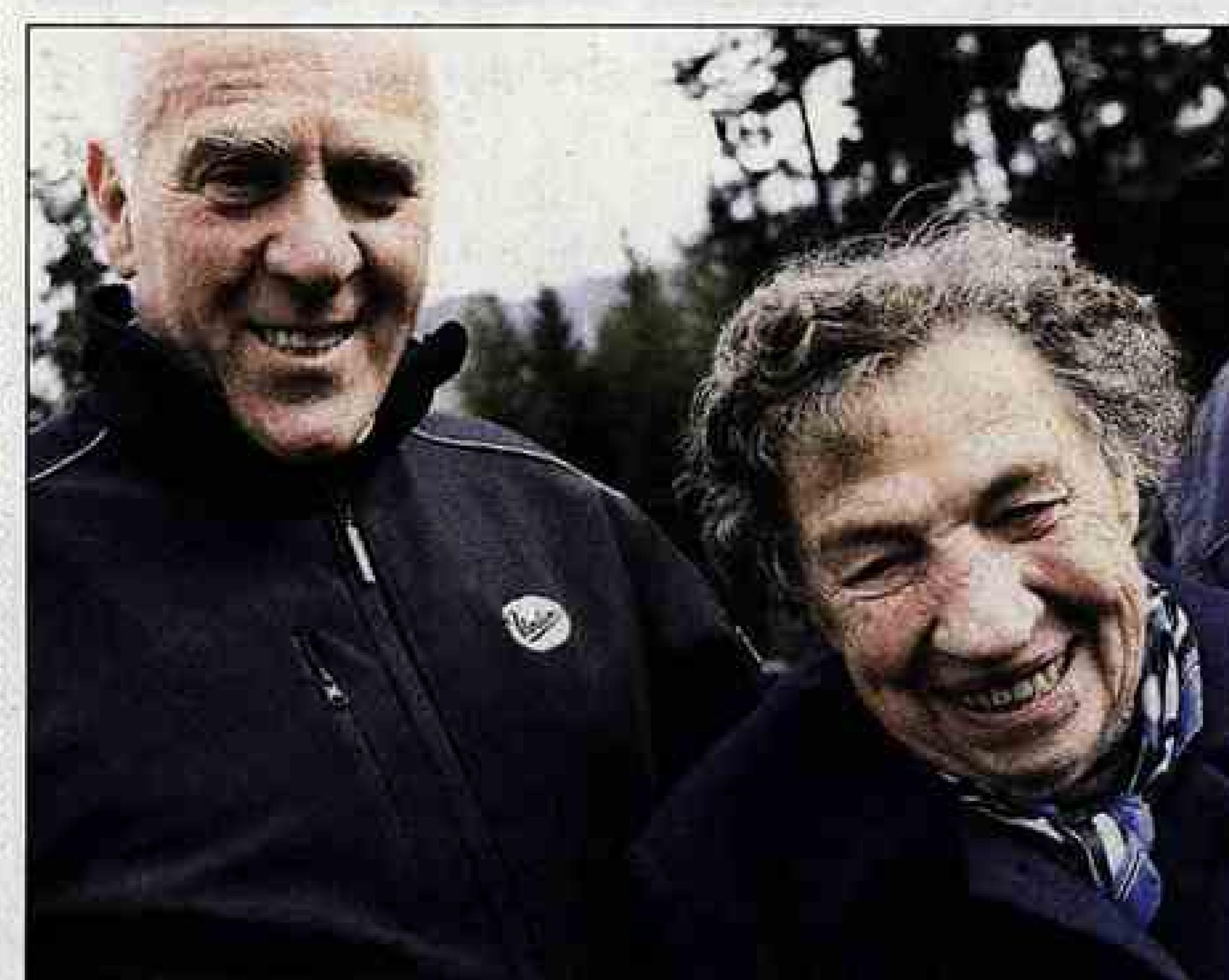
Tržič - Minuli teden so v prvem nadstropju prenovljenega kulturnega centra Tržič začeli urejati prostore za tržički pihalni orkester, ki mora dosedanje prostore ob tržički tržnici v nekaj mesecih zapustiti, saj njihov lastnik ni več občina, ampak so v skladu s spremenjeno zakonodajo to postali slovenski sindikati, ki prostor prodajajo. V sklopu investicije bodo uredili približno sto kvadratnih metrov

veliko glasbeno dvorano, klubski prostor, arhiv za notno gradivo, inštrumente in garderobo ter sanitarije. Občina Tržič bo prispevala sredstva za izvedbo vseh gradbeno-obrtniških del, ki so ocenjena na slabih 56 tisoč evrov, orkester pa bo sam poskrbel za notranjo opremo. "Pihalni orkester Tržič bi se brez pomoči občine znašel praktično 'na cesti', saj sami denarja za gradnjo novih godbenih prostorov nikakor ne bi mogli zbrati. Nova glas-

bena dvorana bo bistveno večja od obstoječe, tako bodo idealne razmere za kvalitetno delo in nadaljnji razvoj orkestra. Izjemno zadovoljni smo tudi z lokacijo novih prostorov, saj bomo imeli obe večji dvorani v Tržiču praktično na dosegu roke," pravi **Vid Meglič**, predsednik orkestra, ki združuje prek petdeset glasbenikov.

Zupan Borut Sajovic je poudaril, da so Tržičani ponosni na pihalni orkester, zato je prav, da jim sedaj občina sto-

ji ob strani. "V teh težkih časih denarja ni bilo lahko zagotoviti, saj v občini tečejo številni obsežni infrastrukturni projekti. Pomembno se mi zdi, da je občini del denarja uspelo pridobiti tudi prek državnih razpisov." Na občini so še poudarili, da je investicija pomembna tudi zato, ker smiselnost predstavlja drugo fazo gradnje Kulturnega centra Tržič, v prihodnji letih pa naj bi v zgornji etaži uredili še prostore za kulturna društva in organizacije.

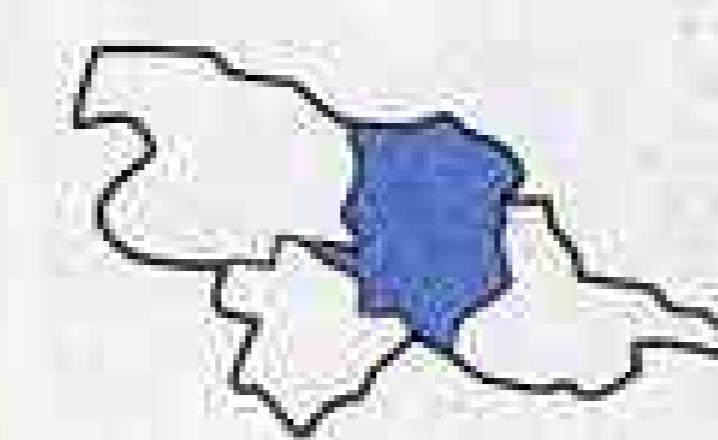

Devetdesetletna Emilia Virnik z županom Milanom Kocjanom / Foto: Gorazd Kavčič

JEZERSKO

Na Jezersko je prišla na prakso

Emilia Virnik, po domače Štularjeva, je bila rojena 17. oktobra 1919 v Stanežičah. V Ljubljani je hodila k nunam v gospodinjsko šolo in opravila gostinsko šolo, nato pa so izšolana dekleta poslali na prakso. Emilia je prišla k Štularju na Jezersko, kjer je bila takrat še gostilna. Delala je dve leti, nato se je začela vojna, ki jo je preživel doma v Stanežičah, vmes pa so jo še večkrat poklicali na delo v gostilno. Leta 1946 se je na Štularjevo vrnila kot nevesta, poročila se je z domačim sestrom Tonetom. Poročena sta bila 31 let, sedaj je ravno toliko časa tudi vdova. Zakon je ostal brez otrok, tako da sedaj živi sama, naslednik na kmetiji, kjer že dolgo ni več gostilne, pa je možev nečak. "Kar dobro mi gre, gospodinjam si še sama, včasih mi pri tem priskočijo na pomoč," pove še vitalna Emilia Virnik, ki jo je ob njenem 90. rojstnem dnevu obiskal tudi župan Milan Kocjan. Emilia pa je kot ena najstarejših občank prezela trak ob odprtju Lustikovega mostu. D. Ž.

Po pasijonu ne le aplavz

Ko so nadaljevali prekinjeno sejo občinskega sveta, so v Škofji Loki največ pozornosti namenili končnemu poročilu projekta Škofjeloški pasijon 2009.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - Tudi tokrat niso skoparili s pohvalami za izvedbo prireditve, ki ima za Škofjo Loko velik promocijski pomen, kritiko pa so namenili predvsem dejству, da se brez prispevka občinskega proračuna (dvesto tisoč evrov) dogodek ne bi finančno pokril. Nadzorni odbor, ki je pregledal poslovno poročilo, je med svojimi priporočili navedel, da je poleg promocije smisel tako zahetnega projekta tudi njegova postopna finančna osamosvojitev. To terja kritično presojo stroškov promocije, prispevke sponzorjev in donatorjev ter povečevanje gledalcev s plačanimi vstopnicami. Slednjih so za letošnjo uprizoritev pasijona prodali 24 tisoč in s tem zaslužili 270 tisoč evrov, sponzorji pa so prispevali petdeset tisočakov. Vodja projekta Roman Bohinc kot sponzorjev navaja tudi prostovoljce, ki so brez plačila sodelovali v predstavi, in sicer devetsto igralcev, osemdeset konjenikov in dvesto redarjev.

Med svetniki, ki so hvalili projektne voditeljico, ker je bil v tako kratkem času projekt uspešno izpeljan, a bili tudi kritični, je bil najostrejši Andrej Novak (Zares). Opozoril je na nizko izpolnjena pričakovanja glede prodaje vstopnic in prispevkov sponzorjev in razmiš-

Za Škofjeloški pasijon so prodali premalo vstopnic. / Foto: Tina Dokl

ljal, ali ne bi bil s tretjino manjšim številom udeležencev pasijon prav tako uspešen. Menil je tudi, da bi morali pri prodaji vstopnic upoštevati specifičnost občinstva. Poslovni načrt po njegovem ni bil izpolnjen, zato Novak edini med svetniki poročila ni podprt. **Tomaž Krpič** (SD) je menil, da se ta kulturni projekt sam brez znatnega prispevka občine ne ni mogel pokriti in da niti ne pričakuje, da bi prinesel zaslužek. Zavzema pa se za desakralizacijo pasijona, ki naj bi bil bolj ljudska predstava. S tem njegovim stališčem je polemiziralo več svetnikov, ki so pre-

pričani, da je gre prav za ljudsko igro. **Klemen Štibrel** (NSi) je dejal, da letošnji pasijon šteje kot nadgradnjo tistega iz leta 1999 in 2000 (po mnenju nadzornega odbora manjka poslovna primerjava s takratnim pasijonom) in kot temelj prihodnjih uprizoritev. Prva naj bi bila že leta 2015. **Blaž Kavčič** (LDS) je dejal, da izvedba pasijona terja nadaljnji premislek o tem, ali to blagovno znamko obrniti navznoter ali navzven, pri čemer odprtost navzven med drugim pomeni, da bi morali prodati vsaj toliko vstopnic, kot jih predvideva poslovni načrt. Tudi Matej Demšar

(SLS) meni, da bo treba prihodnje pasijone bolj tržiti navzven, saj je domača publika s tem dovolj zasičena. V razpravi so se dotaknili tudi kritičnih loških hotel-skupin zmogljivosti, ki izrazite izstopijo ravno ob množičnem obisku v mestu. Tudi župan Igor Draksler je pritrdir razmišljaju, da se bodo morali kmalu dogovoriti, kako s pasijonom naprej, tudi v smeri boljšega finančnega učinka, v vmesnem času pa je treba poskrbeti, da se nenehno kaj dogaja, da se na pasijon ne pozabi. Svetnikom je prebral tudi zahvalno pismo režiserja Boruta Gartnerja.

KRANJ

Srbski dnevi v Kranju

Konec oktobra so bili v Kranju Srbski dnevi z več kulturnimi prireditvami: folklornim večerom, dramskim in literarnim večerom ter večerom pesmi pod naslovom Pesmi mojega kraja. Prireditelj je bilo Kulturno društvo Brdo, poleg njihovih članov pa so na kulturnih dnevih sodelovala tudi številna srbska društva iz Kranja in tujine, med drugimi so imeli tudi goste in kulturnike iz Banjaluke. Društvo Brdo je v tem letu proslavilo tudi 15. obletnico svojega delovanja. "Letos se nam je tako izšlo, da imamo 15. obletnico društva in 5. leto dnevov srbske kulture," je povedal **Milan Glamočanin**, vodja folklorne skupine Brdo in soorganizator kulturnih dni. Dneve srbske kulture ocenjujejo kot zelo uspešne. Organizatorji so se za finančno pomoč pa zahvalili Mestni občini Kranj in Javnemu skladu za kulturne dejavnosti. **K. D.**

S pričakovanji gledajo v nebo in čakajo na sneg

Tudi na Starem vrhu se pripravljajo na novo smučarsko sezono. Karte kmalu v predprodaji.

BOŠTJAN BOGATAJ

Stari Vrh - Kljub letošnjim velikim političnim polemikam o nadalnjem obstoju smučišča Stari vrh se tamkajšnji smučarski delavci normalno pripravljajo na novo sezono. "Velikih novosti in posegov letos ne bo, seda pa računamo na veliko snega. Cene vozovnic ostajajo na približno enaki ravni kot lani, za nekatere ciljne skupine pa jih bomo celo nekoliko znižali," nam je pred dnevi povedal Matej Demšar, direktor STC Stari vrh. Tako bo smučanje kljub težkim časom v gospodarstvu lažje dosegljivo mladim in starejšim. Govor o stečaju podjetja STC Stari vrh se skoraj vsako leto ponavlja na sejah občinskih svetov občin Škofja Loka in Gorenja vas-

Poljane, saj sta občini večinski lastnici in morata po pogodbi vsako leto povečevati lastniški delež v podjetju, ta pa s tem odplačuje nakup šest sedežnic. V preteklih sezona je bilo v nasprotju z načrtom nekaj manj smučarskih dñi, STC Stari vrh zato ni zmogel odplačati vseh obveznosti, dolg do lizingodajalca je rasel. Očitno so se lastniki le dogovorili in dosegli soglasje za nadaljnje poslovanje. Na Starem vrhu računajo na več smučarskih dñi, s pričakovanji se obračajo v nebo. "Primerno se hlađi, do konca novembra upamo le še na padavine. Letos smo tudi izboljšali kapacitete za umetno zasneževanje, zato lahko zelo hitro zasnežimo najdaljšo, nočno progo, drugo pa je odvisno od narave," pojasnjuje Demšar.

ŠENČUR

Redar bo lahko tudi vklepal

Kot v drugih občinah so tudi v Šenčurju sprejeli občinski program varnosti, v katerem so na podlagi ocene trenutnih varnostnih razmer podrobneje določili vrsto in obseg dela medobčinskega redarstva. Med drugim bodo lahko redarji v Šenčurju opravljali tudi radarske nadzore prometa, smeli in morali pa bodo do prihoda policistov oziroma največ eno uro zadržati storilca kaznivega dejanja, če ga bodo zatolili pri dejanju. Pri tem bodo lahko uporabili celo fizično silo, sredstva za vklepanje in vežanje ali plinski razpršilec. Nekateri svetniki je zmotilo, ker medobčinski inšpektorat uporablja simbol Mestne občine Kranj, vendar tako določa zakon o občinskem redarstvu, ki govori o sedežni občini, v primeru Medobčinskega redarstva Kranj je to Mestna občina Kranj, čeprav redarstvo deluje tudi v občinah Šenčur, Cerklje, Naklo, Preddvor, Jezersko in Tržič, je pojasnil **Tomaž Čas** iz ljubljanske zasebne šole za varnostno izobraževanje Čas, ki je pripravila šenčurski program varnosti. Tega bodo vsako leto pregledali in ga smiselnopopolnili. **S. Š.**

Odpisali polovico obveznosti

Občina Šenčur bo lastnikom, ki niso plačali priključnine na javno kanalizacijo, skupno odmerila le polovičen komunalni prispevek.

SIMON ŠUBIC

Šenčur - Občinski svet v Šenčurju je na zadnji seji sprejel odlok o programu opremljanja zemljišč z javnim kanalizacijskim omrežjem v Šenčurju in Srednji vasi, po katerem bo občina lastnikom 75 objektov, ki v preteklosti še niso plačali na javno kanalizacijo, odmerila znižan komunalni prispevek. Po besedah Aleša Puharja iz občinske uprave, bo s tem občina namesto 160 tisoč evrov od zamudnikov pobrala samo 75 tisoč evrov komunalnega prispevka. Poročali smo že, da je že ukinjena priključna nazadnje znašala okoli 350 evrov, v skladu z zakonom pa jo je zamenjal t. i. dodaten komunalni prispe-

vek za obogateno komunalno infrastrukturo, ki bi za nekatere objekte moral znašati tudi do sedem tisoč evrov. Z novim odlokom pa so svetniki določili, da je najnižji znesek komunalnega prispevka šeststo evrov za objekt z neto tlorisno površino 150 kvadratnih metrov, najvišji pa 1500 evrov za objekte z več kot petsto kvadratnimi metri neto tlorisne površine. "Čeprav v odlok nismo zapisali možnosti za obročno plačilo, bo to vseeno možno za občane, ki bodo ustrezno dokazali, da živijo v slabših socialnih razmerah. Takih je po našem vedenju največ pet. Z njimi se bomo individualno pogovorili in poiskali najboljšo rešitev," je še pojasnil Puhar.

Podobno bodo odslej odmeriali komunalni prispevek za novozgrajeno javno kanalizacijo tudi v drugih naseljih, je še dodal.

Skupaj poiščimo najbolj prijaznega poštnega uslužbenca/ko!

Verjetno ste kar presenečeni, kadar se v vašem poštnem nabiralniku ne znajde nič, niti en sam oglasniti letak. Šele takrat pomislimo, kako zelo smo odvisni od pošte oziroma njenih poštih delavcev. Morda niste vedeli, da pismoneže za dostavo poštih pošiljek na Gorenjskem opravijo 8.996 kilometrov poti na dan. Od tega 569 kilometrov peš, 985 kilometrov s kolesi, 1599 kilometrov z motorji in 5.843 kilometrov z avtomobili. Pošte na Gorenjskem pa obiše od 5.000 do 15.000 uporabnikov na dan. Osupljivi podatki, mar ne? Ker Gorenjski glas enakomerno pokriva območje Gorenjske, primašo pa ga pismoneže, ki jih marsikateri naročnik vsaj vsak teden in petek težko pričakuje, vas vabimo k sodelovanju. Izpolnite glasovnico in nam jo do 24. novembra pošljite na: [Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj](mailto:koticek@g-glas.si), ali nam pišite na: koticek@g-glas.si. Tako bomo z vašo pomočjo izbrali najprijaznejšega poštnega uslužbenca/ko, ki bo nagrajen z zaslужenim letovanjem. Deset izmed vas pa bo prejelo praktične nagrade, ki jih podeljuje Pošta Slovenije (osebne znamke, letna mapa znamk).

Glasujem za:

Pošta*:

Moji podatki:

* če ne poznate imena in priimka poštnega delavca, lahko vpisete samo pošto, na kateri dela oz. območje (naslov) kjer dostavlja pošiljke.

Gorenjski Glas

POŠTA SLOVENIJE

Štiri desetletja košarke

VILMA STANOVNIK

Gorenja vas - Minuli petek so v Gorenji vasi proslavili štrideset let, odkar je kovač Franc Kokalj iz Podgore izdelal prvi koš, mladi pa so se začeli zbirati pod njim. Seveda ni dogo ostalo zgolj pri enem košu in pri rekreatiji, saj so bili fantje kmalu pripravljeni na prve tekme, z dograditvijo telovadnice pri Osnovni šoli Ivana Tavčarja leta 1971 pa so bili tudi boljše razmere za razvoj športa in seveda tudi košarke. Začelo se je strokovno delo, prišli so prvi trenerji in nastopi v različnih ligah, od pionirskih do članskih, od občinskih do slovenskih. Košarka je v Gorenji vasi postala osnovna in edina tekmovalna kolektivna disciplina v državnem merilu.

V Gorenji vasi so se predstavile vse generacije košarkarjev.

Bizjak na stopničkah v Londonu

Sezono so s prvo tekmo svetovnega pokala v Londonu začeli deskarji v akrobatskih skokih prostega sloga. Odlično sta nastopila tudi Gorenjca. Domen Bizjak je osvojil tretje mesto, Matevž Pristavec pa je bil četrti. M. B.

EVROPSKO PRVENSTVO V BADMINTONU DO 17 LET

EUROPEAN U17 BADMINTON CHAMPIONSHIPS MEDVODE SLOVENIA
"DREAM IT, BELIEVE IT, ACHIEVE IT"

VABLJENI!
Vstopnine ni.

www.BADMINTON-ZVEZA.SI

EVROPSKO PRVENSTVO V BADMINTONU DO 17 LET
MEDVODE SLOVENIA
"SANJATI - VERJETI - DOSEGATI"

OTVORITVNE 7. NOVEMBER 2009 ZLOVETNOST 14.00

7. - 15. NOVEMBER 2009
ŠPORTNA DVORANA MEDVODE - SLOVENIJA

badminton klub
MEDVODE

Gorenjski Glas

Foto: Polona Miklak Baldašin

Tristo ur na "krosarci"

Klemen Gerčar je znova dokazal, da sodi v sam vrh evropskih motokrosistov razreda do 125 kubičnih centimetrov. Državni prvak in tretji v Evropi si želi nastopov na dirkah svetovnega prvenstva.

MAJA BERTONCELJ

Lukovica - Tekmovalci v motokrosu so sezono na domačih tleh končali konec septembra. Med najboljimi Slovenci v tem športu je 19-letni Klemen Gerčar iz Lukovice, ki je v kategoriji do 125 kubičnih centimetrov z vsemi šestimi zmagami prepričljivo postal državni prvak, državni prvak je bil tudi z ekipo Feroda Celje, v evropskem prvenstvu EMX-2 pa je v skupnem seštevku po štirinajstih dirkah končal na tretjem mestu, potem ko je bil petkrat na stopničkah, enkrat je zmagal.

"Letošnja sezona se je izteka po načrtih. Lahko bi rekel, da je bila moja najuspešnejša doslej, čeprav na začetku sezone nisem bil v najboljši formi. V pripravljalnem obdobju sem bil z ekipo Garibaldi team, za katero sem v letošnji sezoni dirkal v evropskem prvenstvu, na skupnih pripravah v Franci-

Klemen Gerčar je v letošnji sezoni nastopal na tekmah državnega in evropskega prvenstva. / Foto: osebni arhiv Klemena Gerčarja

ji. Treniral nas je trikratni svetovni prvak, a več pozornosti je bilo namenjene francoskim tekmovalcem, pri meni pa ni bilo nobenega napredka, tako da na prvih tekmacih ni bilo pričakovanih rezultatov. Ko sem začel delati po mojem programu, se

je tudi moja vožnja izboljšala," je povedal Klemen Gerčar. Za prihodnjo sezono ima še višje cilje. Predvsem si želi nastopov na dirkah svetovnega članskega prvenstva, v katerem že ima izkušnje. V lanski sezoni je nastopil na eni dirki in osvojil 15.

mesto. "Zdaj še potekajo pogovori glede naslednje sezone. Če se ne bomo dogovorili za nastope v svetovnem prvenstvu, bom še naprej dirkal v evropskem in skušal končati še kakšno stopničko višje," pravi mladi motokrosovit, ki je bil v sezoni na motorju okrog tristo ur, na trening, na motorju jih ima trikrat tedensko, pa prevozi okrog šestdeset kilometrov.

Na motorju bo v sklopu priprav na novo sezono začel trenirati decembra, še prej pa ga čakajo kondicijski treningi pod vodstvom trenerja Mateja Cankarja, s katerim sodeluje že šest let. Tekmovalec, ki najbolj uživa v dolgih skokih, v dveh mesecih odmora motorja ne pogreša. "Imel sem že nekaj testiranj, tako da povsem brez motorja ta dva meseca nisem. Tistih pravih treningov pa v tem času res ni. To mi kar ustrezata, da si naberem nove motivacije," je še pojasnil.

Bitnje na vrhu, cilj liga višje

MAJA BERTONCELJ

Kranj - S tekmmami 10. kroga se je v soboto končal jesenski del tekovanja v 2. gorenjski nogometni ligi (v 1. gorenjski ligi bodo tekme zadnjega kroga to soboto). Na vrhu so nogometaši Bitenj, ki so zbrali 22 točk, prav toliko kot drugouvrščena ekipa Trboj, sicer vodilni pred zadnjim krogom. Na 3. mestu je Britof (15 točk), sledijo pa Podbrezje (14), Preddvor (13), Čirče (13), Ločan (9) in DLN (4).

"Naši igralci so po dolgih letih znova opozorili nase z všečno igro, ki privablja gledalce. Ekipa je zelo pomljena, saj je povprečje le nekaj čez 21 let. Gre za generacijo, ki ima še kar nekaj rezerv. Trener ekip je Andrej Jerina, znano ime v gorenjskem nogometnem prostoru in širše," je povedal Tomaž Doljak, predsednik NK Bitne. Članska ekipa NK Bitne Burgar ima v svoji vrsti tudi najboljšega strelca ekip. To je Luka Kalan, ki je v polno zadel enajstkrat. Klub, ki je lani praznoval četrto stoletje delovanja, ima poleg članov še veteransko ekipo, selekcijo U12 in U8 (obe skupaj z NK Kranj). Letos bodo začeli obnoviti glavnega in pomožnega igrišča, tako da bodo eno leto svoje domače tekme igrali v Kranju, klub

Nogometaši Bitenj so po jesenskem delu vodilni na lestvici 2. gorenjske nogometne lige.

temu pa, kot pravi Doljak, so cilji jasni: preboj v 1. gorenjsko ligo. Glede na sta-

nje po jesenskem delu, se bodo za prvo mesto borili z nogometaši Trboj, kjer ima

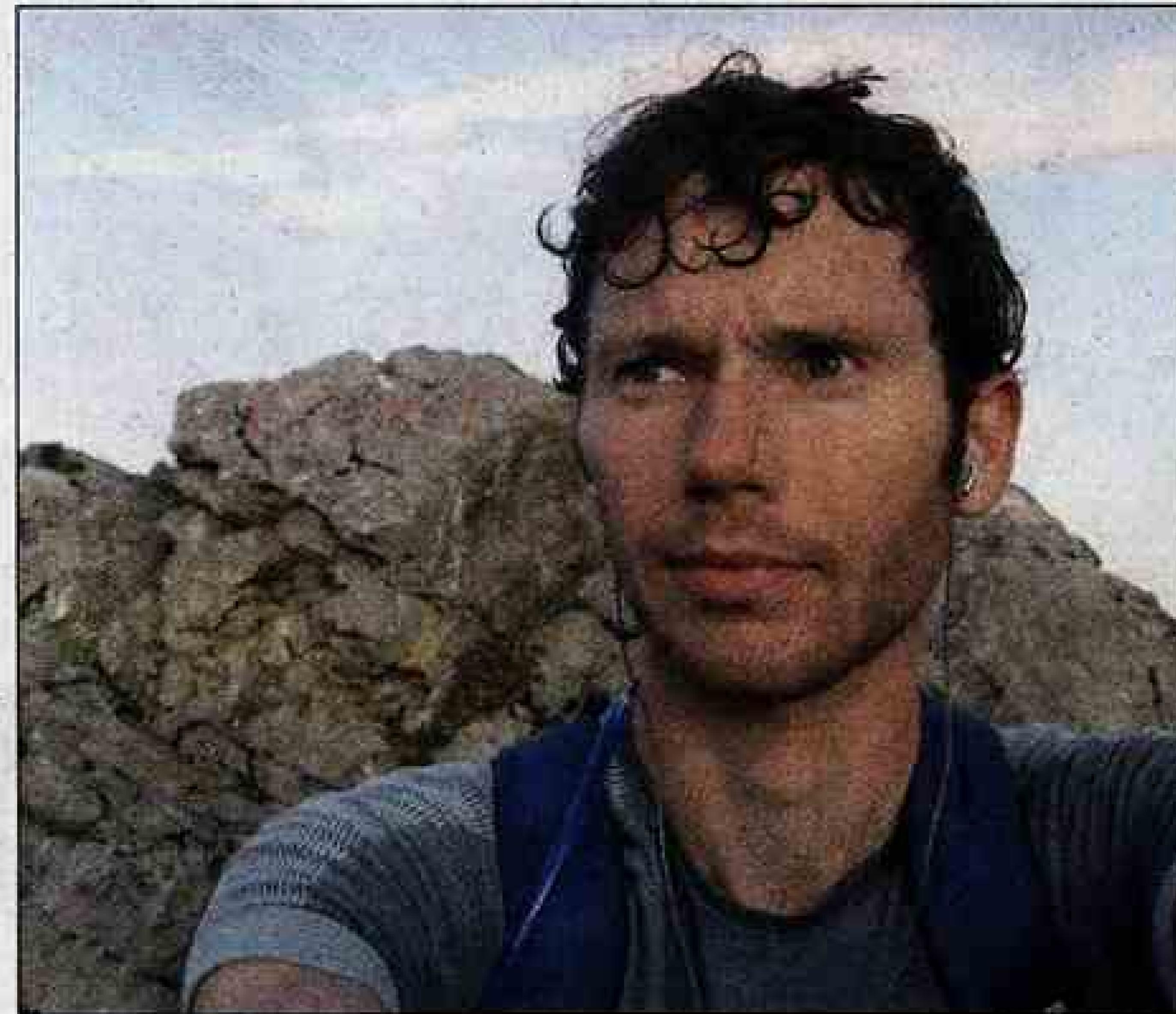

Nogometaši Trboj (v belih dresih) so v soboto remizirali z Ločanom in izgubili vodilno mesto na lestvici. / Foto: Tina Dokl

nogomet prav tako dolgo tradicijo. "Še pred začetkom sezone nismo vedeli, ali bomo sploh še igrali. Ekipa je večinoma ista kot lani. Igralci so stari od 18 do 36 let. Naš cilj pred sezono je bil: ne biti zadnji," je povedal Miha Čermelj, kapetan ekipi ter podpredsednik in blagajnik kluba, ter dodal, da je za ekipo, ki igra in trenira na enem najslabših igrišč na Gorenjskem, v prvi vrsti pomembno predvsem druženje, kar pa so letos nadgradili še z dobrimi rezultati. Poleg članov imajo v Trbojah še selekcijo U10, združeno s Šenčurjem.

Zgodba o Cvetu ali ekstremistu za svojo dušo

MIROSLAV BRACO
CVJETIČANIN

Jure Grmšek - Cveto / Foto: J. G.

Če bi ne bilo stavkov, ki jih je o sebi izgovoril Jure Grmšek, bi ne pisal o njem v Gorenjskem glasu. Citiram ga: Začel sem se zanimati, ali mogoče v Sloveniji obstajajo tekme, ki nosijo veličastno ime Extrem. Prijavil sem se na tekaški forum in spoznal ljudi, ki so trenirali oziroma izvajali ekstremne podvige. Nekateri od njih so trenirali za tekme, malo bolj pri srcu pa so mi bili tisti, ki so trenirali za svojo dušo. Pri ekstremnih podvigih moraš najprej paziti na svojo varnost, zato mi tekmovalnost in ekstremnost nista sodila skupaj ...

Torej Jure Grmšek, med prijatelji bolj znan kot Cveto, je ekstremist za svojo dušo. To pomeni, da ne išče pozornosti drugih, da njegovi treningi, vadbe, izleti, ekskurzije, tekme, podvigi niso odvisni od tega, koliko denarja mu bodo dali sponzorji, katere bo prepričal, da je to, kar dela, vredno denarja, ki ga mu bo nekdo dal. Ne. Jure se je sam izzval. Na obračun je povabil sebe za svoj račun. Edini, ki so vedeli za to, so bili prijatelji s tekaškega foruma, prijatelji od nekdaj in seveda punca, ki je vse to početje odobrila, ker ga pozna že do obist. Jure in ekstremna dejanja gredo s tekaškimi copati z nogo ob nogi.

Tisti, ki veste, kaj so hribi, kje so hribi, kako se jih prehodi ali celo preteče, berite naprej. Berite tudi tisti, ki veste, koliko je dolg en dan. Iz koliko ur je sestavljen dan, če ga polovico ne prespiš?

Ali če ga vsaj tretjino ne prespiš? Če sploh ne spiš?

Jure je štartal pred Calcitom v Kamniku. Ura je kazala 15.40. Jure se je odločil, v 24 urah preteči in prehoditi naslednjo pot: Calcit-Sv. Primož-Velika planina-Zeleni rob-planina Dol-Konj-Presedlaj-Koča na Korošci-Ojstrica-Škarje-Planjava-Kamniško sedlo-Brana-Turska gora-Koroška Rinka-Kranjska Rinka-Mali Podi-Skuta-Štruca-Dolgi hrbet-Mlinarsko sedlo-Grintovec-Jezerska Kočna-Koroška Kočna-Kokrško sedlo-Kalška gora-Kalški greben-Tiha dolina-Krvavec-Kriška planina-Planina Osredok-Bistrica-Calcit. Skupno dolžina poti 65,721 km in 7086 metrov višinske razlike je premagal v času 23 ur in 25 minut! Svoj plan je dosegel 35 minut hitrejje ...

"Pot iz Kokrške Kočne je bila vse prej kot idealna, sama skala, na poti drobir, jaz pa izmučen in brez prave volje, idealno za zdrs. Pre-

vidno sem se odpravil naprej in prišel do table, kjer je pisalo, da je do sedla še eno uro in pol. Še tista volja, tisti kanček upanja, ki sem ga imel, mi ga je v trenutku vzele ta tabla. Tukaj sem začel prvič resno računati in misliti, ali mi bo sploh uspelo. Bolj ko sem računal, koliko še imam časa in koliko moram še prehoditi, manj upanja sem imel," je razlagal Cveto. Zmanjkalo je pijače, ostal je le še gel, košček sira in jezik pršuta. Mar mu je bilo za od potu mokro majico, rokavice, naglavno lučko, kapo, prvo pomoč, zemljevid, Garmin, fotoaparat, za zvezek in pisalo, za vse, kar je imel s sabo v nahrbtniku. Ni mu bilo do ničesar razen do tega, da se zdrav vrne domov, pa če tudi v daljšem času kot omenjenih 24 urah. V tem je razlika med ekstremisti in ekstremisti za svojo dušo. Bili pa so občutki in doživetje kot tale: "Noč je bila zelo jasna, svetila je

luna. Vmes med Brano in Tursko goro so me prišli pozdraviti trije mali kozorogi, v zahvalo sem jih malo poslikal in že me je čakal spust proti Koroški in Kranjski Rinki. Ko je bila ura 3.38, sem se začel spuščati proti Malim podom. Stal sem pred mogočno Skuto. Z Malih podov se je zdela kot nekakšna trdnjava. Malo sem postal ter jo občudoval, pogledal proti klinom, ki so mi kazali pot, in se s strahospoštovanjem povzpel. Na vrhu moje najveličastnejše gore (ura: 4.50) sem postal in se razgledal naokoli. Gledal sem po strehi Grintovca, iskaje za lučkama moje puncce Katje in njene sestre Saše. Nebo je dobivalo fascinantno barvo in luna je močno sijala ..." Cveto je pomisli, da se spreha po raju. Njegovi zavezniki so bili punca Katja in njena sestra, priatelj Tomaž in nekaj zagretih forumcev za računalnikom. Včasih ali pa takrat, ko ostanesh sam, si vreden toliko, kolikor prijateljev imaš. Med takim podvigom, s katerim se je spoprijel Cveto, je tako dejstvo edino, kar pripomore k zmagi nad samim sabo. Lastno telo se prvo upre, potem pa potrebuješ um, da z njim skompenzira dogovor, katerega zmaga je rezultat.

Jure Grmšek Cveto je v manj kot 24 urah pretekel in prehodil 14 dvatisočakov! Svoj podvig je poimenoval Grintovci Extrem, a Jure je človek, ki s tem dejanjem ne izizza nikogar podobnega. Jure je človek, ki je to opravil le v svojem imenu in za svoj račun.

Glasovci postajamo "način življenja"

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

To, kar se gremo, ne bi bilo omembe vredno, če bi mislili, da se nekaj gremo. Razume naj tisti, ki lahko. Kolesarje v Glasovi skupini drži skupaj ljubzen do gibanja s kolesom čez drn in strn in tudi po tistih lepih cestah, ki jih je po Gorenjskem ogromno. Prvi stavek bo razumel vsakdo, ki se z nami vozi. Tisti, ki ga ne razumejo, naj ostanejo pri nogometu, košarki, rokometu, plavanju, hokeju ... Zdaj bi moral napisati tisti dolgi auuuuuuu s čjem na koncu, da bi se že vnaprej opravil v pločnikih. In jaz jih gledam: od glave do pete presušene, kolesarsko predozirane, presuhe, prelahke v športnih oblačilih, tudi če gredo na kavo v mesto. In jih vedno poslušam, ker pravijo, da me vedno berejo. Pravijo, da se to bolj bere, kot si mislim, in da če bi vedel, koliko se to bere, bi moral pisati pametneje, da bi izkoristil potencial prostora, ki mi ga dajo v Glasu. Pisati pametnejše? Šobe se mi oblikujejo, kot bi hotel reči u, na koncu pa sta oklepaja. Gledajo me v oči in govorijo o

Že tradicionalni cilj na sedlu

vičil vsem omenjenim. Ušlo mi je in ne me napadati z e-pošto in telefonskimi klaci, ker nimam nobenega "tintobrisa" pri roki, da bi izbrisal pravkar napisano. Hecam se. Včasih ko pišem, in to je skoraj vedno, mislim le na humor, ki pa ni vsem pisan na um, zato večkrat obžalujem, ker se moram lepo opravičiti prizadetim, ki pač njihove resne obrvi izražajo drugačen pogled na življenje.

Jaz kot gibalec rekreativnega gibanja nimam prav nič proti nogometu ali košarki, kaj šele proti maratoncem, ki tečejo dvainštirideset kilometrov in sto petindevetdeset metrov v enem kosu na primer, ampak izkorisčam tole kolumno kot priložnost, da kolesarstvo kot "nacionalni šport" številka ena vedno postavim pred vse druge. Eh, dragi smo kolesarji plačali za tole kolumno. Ko sem jo začel pisati, je bilo kolesarstvo na Gorenjskem v pleničkah. Poglejte zdaj. Zdaj me ljudje ustavlajo na pločnikih in mi grozijo, da če ne bom nehal pisati in naprej "porivati" kolesarstvo, ne bodo več kolesarili. "Krucifiks" ali kako je že rekel naš predsednik vlade Pahor, pravim in si mislim, da bodo nekateri nehal kolesariti, ker vsak torek piše samo o kolesarstvu. To pa ne. Si lahko mislite, da bodo nekateri nehal kolesariti, ker vsak torek v Glasu lahko prebere nekaj o kolesarstvu? Da, razumen, izjeme ne potrijejo pravila. Kolesarstvo in kolesarjenje je način življenja in ne modna muha, mi pravijo

Napovednik rekreativnih dogodkov

Pršivec (Bohinj, vzhodni Julijski)

Kranj, 7. novembra, odhod izpred hotela Creina ob 6.30. Organizator: PD Iskra Kranj. Informacije: <http://www.planinsko-kodrustvo-iskra-kranj.si>

Pohod od Litije do Čateža, 7. novembra

Organizator: PD Polzela. Dodatne informacije: Zoran Štok, 041/754 778, zoran.stok@gmail.com

Kopanje z Olimpijsko kartico - 50-odstotni popust v slovenskih naravnih zdraviliščih

Thermana, d. d. - Dravilišče Laško, 2.-8. november
Informacije: www.olympic.si, www.thermana.si, Valerija Kufner, 03/423 20 74.

Terme Krka - Terme Dolenjske Toplice, 9.-15. novembra
Informacije: www.olympic.si, Katja Lazič Mikec, 07/391 94 12, www.terme-krka.si

Migaj
raje z nami!

REGIJSKA
PISARNA
JESENICE
www.olympic.si

Teka pod Alpami so se udeležili tudi trije Glasovi tekači: Tone in Saša Červ ter Barbara Zadravec.

NESREČE

VODICE

Motorist zadel v robnik

V soboto nekaj minut po 22. uri se je v Vodicah hudo ponesrečil 33-letnik iz okolice Ljubljane. Z motornim kolesom se je peljal po ulici Ob šoli. V križišču z regionalno Kamniško cesto je zapeljal desno v smeri Vodiške ceste, pri tem pa je zaradi vožnje preblizu roba vozišča zadel betonski robnik in padel po vozišču. Zaradi hudih ran po glavi (zaštitne čelade ni uporabljala) so ga z reševalnim vozilom odpeljali v ljubljanski klinični center.

CERKJE

Padel z gradbenega odra

V soboto popoldne je z gradbenega odra pri stanovanjski hiši na Pšenični Polici padel delavec. Pri tem se je ranil, zato so ranj poskrbeli reševalci Nujne medicinske pomoči Kranj, nato pa ga odpeljali ljubljanski klinični center. S. Š.

KRAJ

Zapeljal proti policistu

Kranjski policisti so imeli v soboto zgodaj zjutraj obilico težav, da so ustavili vinjenega voznika. Okoli 1. ure je policijska patrulja kontrolirala promet v Srednjih Bitnijah. Ko je policist z uporabo svetlobnega telesa nameraval ustaviti 44-letnega domaćina, je ta z osebnim vozilom zapeljal proti njemu. Čeprav se je policist hitro umaknil, ga je vozilo opazilo. Policist si je pri tem laže ranil v komolec, na vozilu pa se je poškodovalo vetrobransko steklo. Voznik je vožnjo nadaljeval in se ustavil šele na travniku, kjer se je končala tudi pot, po kateri je vozil. Tam se je zaklenil v vozilo, zato so policisti z razbitjem stekla na vratih vstopili v vozilo in ga prijeli. Voznik je v postopku odklonil preizkus alkoholizirnosti, zato so ga pridržali do streznitve. Čaka ga kazenska ovadba zaradi suma storitve kaznivega dejanja preprečite uradnega dejanja ali maševanja uradni osebi, zaradi prekrškov, ki jih je storil med vožnjo, in kršitev javnega reda in miru pa so mu izdali plačilni nalog. S. Š.

KRAJSKA GORA

Brezplačno vam bodo pregledali avtomobil

Policjska postaja in svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Kranjski Gori ta teden pripravlja preventivni projekt Čista stekla in dober profil za večjo varnost pozimi. Danes med 14. in 20. uro bodo Petrovo strokovnjaki na bencinskem servisu v Savskem naselju opravljali brezplačne preglede pnevmatik, motornega olja, hladilne tekočine, svetlobnih teles, brisalcev in akumulatorjev, vozniki pa bodo na koncu prejeli tudi poročilo pregleda vašega vozila. Vsi sodelujoči vozniki bodo prejeli strgalo za čiščenje stekla vozila in merilec profila pnevmatik. V četrtek ob 14. uri bodo pripravili še predavanje o varni vožnji z motornimi vozili v zimskem času, tudi ob tej priložnosti pa bodo vsem udeležencem podelili strgalo za čiščenje stekla vozila in merilec profila pnevmatik. "Na predavanje še posebej vabimo predstavnike lokalne skupnosti, javnih zavodov, pravnih oseb, društev, turističnih subjektov v občini, skratka vse, ki se tudi poslovno ukvarjajo s prevozi oseb v cestnem prometu. Vsi, ki se bodo projekta udeležili, bodo prispevali k lastni varnosti in varnosti drugih v cestnem prometu," vabi Vinko Otovič, komandir Policijske postaje Kranjska Gora. Naj vas opomnimo, da morajo biti motorna vozila med 15. novembrom in 15. marcem opremljena z zimsko opremo. S. Š.

KRIMINAL

KAMNIK

Vlamljali podnevi

V petek popoldne so neznani storilci vlomili v stanovanjsko hišo v okolici Kamnika, iz katere so odnesli za okoli dva tisoč evrov nakita. Dva dni kasneje so v dopoldanskih urah vlomili še v stanovanjsko hišo, iz nje pa so tatoi odnesli štiri tisoč evrov.

VOLČJI POTOK

Našel kar precej denarja

V noči na soboto je nekdo vlomil v poslovno gostinski objekt v Volčjem Potoku. Zanimal ga je samo denar, ki ga je odnesel za nekaj tisoč evrov. S. Š.

Zahtevna evakuacija doma

Na nedavni vaji evakuacije Doma upokojencev Kranj so kranjski poklicni gasilci odkrili tudi nekaj pomanjkljivosti na objektu.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Prejšnji teden se je končal mesec požarne varnosti, ki so ga letos še posebej posvetili varnosti starejših pred požari. Podatki namreč kažejo, da je v požarih smrtnost starejših večja kot med ostalo populacijo, kar velja predvsem za tiste, ki živijo sami, ki se težje gibljejo, slabo slišijo ali vidijo, so pozabljeni in podobno. Predvsem v razvitem svetu izstopajo požari v domovih za starejše občane, ki so že večkrat terjali številna življenja stanovalcev. Prav zato so ob letošnjem mesecu požarne varnosti vajo evakuacije v sodelovanju z Gasilsko reševalno službo Kranj organizirali tudi v Domu upokojencev Kranj. Predpostavili so, da je v eni od sob v prvem nadstropju zagorela električna blazina, zato so morali zaposleni evakuirati oskrbovance doma.

"Takšna evakuacija je zelo zahtevna, saj bi bilo treba v primeru večjega požara evakuirati več kot 210 starejših oseb, od katerih so mnogi slabo gibljivi ali celo niso, spet drugi slabo slišijo ali pa se hitro zmedejo. Podnevi, ko je v domu prisotnih veli-

V primeru požara bi bila evakuacija vseh oskrbovancev v Domu upokojencev Kranj zelo zahtevna naloga. / Foto: Tina Dokl

ko zaposlenih, to še ni tako problematično, precej bolj zapolena pa bi bila evakuacija ponoči, ko v domu dežurata le dve medicinski sestri. Prav zato bi bilo po našem mnenju najbolje, če bi v prihodnosti tako uredili prenos signala za požarni alarm, da bi ga takoj prejeli tudi poklicni gasilci," je po vaji dejal njen vodja Miran Štular iz Gasilsko reševalne službe Kranj.

Kranjski gasilci so vodstvo doma upokojencev opozorili še na nekaj pomanjkljivosti, ki so jih opazili med vajo. Tako ugotavljajo, da v objektu ni pravih protidimnih vrat, da je otezen dostop do vseh delov razvezjane in za zunanjega obiskovalca kar precej zapolene stavbe, pred domom pa je tudi premalo manevrskih površin za gasilska vozila. Slednje je tudi sicer v Kranju precejšnja raka-

sta rana, opozarja strokovni vodja GRS Kranj Matej Kejzar: "Dostop intervencijskih vozil do stanovanjskih blokov marsikje sploh ni mogoč, še posebej to opažamo na Planini III." Vaja evakuacije je sicer vsakodenjsna obveznost podjetij in ustanov, ki se jim kranjski gasilci radi pridružijo, saj je to idealna priložnost, da se seznanijo s posebnostmi največjih objektov na svojem območju.

Ne izdajajte podatkov o kreditni kartici

Prevaranti skušajo preko telefona pridobiti podatke o vaši kreditni kartici, ki jim pomagajo prazniti bančne račune.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Policia že nekaj časa opozarja na nov način zlorabe bančnih kartic, do katerih pa po besedah tiskovnega predstavnika Policijske uprave Kranj Andreja Zakrajske na Gorenjskem še ni prišlo. Previdnost vseeno ni odveč.

Pozorni torej bodite, če vas bo po telefonu kdaj poklical neznan oseba in se predstavila, da dela na Oddelku za varnost pri VISA/MasterCard. Ker to seveda ni res, v nobenem primeru ne odgovarjajte na postavljena vpra-

šanja, temveč o klicu takoj obvestite svojo banko ali policijo. Neznan klicatelj namreč stranki razloži, da že razpolaga z vsemi njenimi podatki, ker pa je bila njena kartica uporabljena za nakup, želi preveriti, ali ste s tem seznanjeni. Stranka nadalje vpraša, ali je kupila nekaj v višini "X" evrov v "Y" trgovini s kartico, ki je izdana na ime banke. Stranka običajno nakup zanika, zato klicatelj od nje zahteva, da mu pove zadnje tri številke na kreditni kartici, ki jih stranka uporablja ob morebitnih nakupih s

kartico preko interneta, da bodo na ta način preverili, ali je bila kartica morda izgubljena oziroma ukradena. Namen prevare je izvedeti prav zadnje tri številke na kreditni kartici (cryptogram), kar je dovolj, da prevaranti povsem izpraznijo vaš bančni račun.

Policia in banke opozarjajo, da omenjenih podatkov o svojih kreditni kartici nikoli ne sporočate preko telefona. "Kadar procesni centri kontaktirajo imetnika kartice, po teh podatkih ne sprašujejo. Pogosto preverjajo poskuse nakupov na internetu, kjer je

bila uporabljena napačna CVC koda. Včasih je imetnik kartice ne more prebrati, ker se lahko zaradi dolgotrajne uporabe delno ali v celoti zbrise. V tem primeru procesni centri imetniku kartice povedo pravilno CVC kodo in ne on njim," še opozarja Zakrašek. Priporočljivo je tudi, da si zapišete telefonsko številko, ki ste jo prejeli od izdajatelja kartice in na katero lahko kadarkoli pokličete in prijavite izgubo ali krajo kartice. To opravite čim prej, da bo kartica za vašo varnost blokirana.

MEDVODE

Z ukradeno kartico na bankomat

Zaradi domnevne tatvine se je pred preiskovalnim sodnikom zagovarjal 26-letni Radovljčan. Policisti ga sumijo, da je v gostinskem lokalnu v okolici Medvod izkoristil nepozornost zaposlenih in iz garderobe ukradel denarnico. Po dejanju naj bi ga s kraja odpeljal 25-letni Ljubljjančan, ki ga je v avtomobilu čkal pred gostiščem. Policisti so ugotovili, da je osumljeni z ukradeno plačilno kartico kasneje dvignil nekaj denarja.

TRZIN

Prijet med krajo

Domžalski policisti so v nedeljo odvzeli prostost 40-letnemu Ljubljjančanu in ga osumili velike tatvine. Osumljeni naj bi nekaj pred 19. uro preplezel žičnato ograjo in stopil na dvorišče podjetja v Trzinu, od koder je skušal odtujiti kolute z električnimi vodniki. Odvrgel jih je preko ograje, med ponovnim plezanjem preko ograje pa so ga prijeli policisti, ki so ga odvedli k preiskovalnemu sodniku. S. Š.

Snovanja

54

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

UREDNIK: MIHA.NAGLIČ@SIOL.NET

Za nami so dnevi, v katerih smo počastili spomin na mrtve, na vse svete in na verne duše. Zdaj pa se bomo obrnili k bolj zemeljskim rečem, počastili bomo novo vino. Ga bomo po pameti?

Vinska kultura

MIHA NAGLIČ

Da se časi res spreminjajo, se vidi tudi v našem oziroma prevladujočem in vse bolj etabliranem odnosu do nekaterih človeških podvrst, kakršni sta kadilci in pijanci. Kaditi in piti je bilo še ne tako dolgo nazaj vrlina. Kadilo se je vsepov sod in le redki so upali oporekati ali ponižno prositi, da morda pa v zaprtih prostorih ne bi kadili, ker da škodi drugim, zlasti bolnim in otrokom. Kdor ga je malo ali veliko popil in potem sedel za volan, je bil pravzaprav nekakšen frajer: poglejte ga, koliko ga je spil, pa vozi brez težav! Da ne bi govoril le o drugih, naj navedem enega od takih podvigov iz moje osebne zgodovine. Nekega poletja je znanec kupil novega fička; ker še ni imel izpieta, je mene prosil, da popeljem izbrano družbo na planinski izlet. Imeli smo nadvse dober namen: da se povzpneto na Špik. A že ko

smo se peljali z gorenjskega juga gor na ta pravo Gorenjsko, je začelo liti kot iz škafa. Tura je odpadla, sklenili smo, da se zapeljemo čez Vršič in se vrnemo v Žiri po dolinah Soče in Idrije. Prvi postanek je bil v Tičarci, sledila jih je še cela vrsta. Potrebni so bili tudi zato, ker so se na novem fičku pokvarili brisalci, lilo pa je ves čas kot iz škafa. Šofer (to sem bil jaz) si je moral torej večkrat spočiti trudne oči, pil je pa ravno toliko kot drugi. Vozil je brez večjih težav, šele proti koncu nas je na nekem ovinku nekoliko zaneslo, a k naši sreči le opozorilno ...

Takrat ni bil tak način vožnje nič slabega, še hvalili so me, koliko ga nesem, pa vseeno dobro peljem. Če bi me danes v takem stanju dobili policisti, bi me obravnavali kot potencialnega zločinka in me do streznitve zaprli. Predpisi, ki so to prepovedovali, so bili sicer že takrat, a manj strogi in manj upoštevani. Kar se mi zdi še bolj pomembno od zunanjega prisile, je premik, ki sem ga

(kot mnogi drugi) zmogel v sebi. Danes česa takega ne bi več naredil; pa ne samo iz strahu, da me ustavi policija, temveč zato, ker sem se zavestno odločil, da se bom tudi sam ravnal po pravilu, ki je v teh rečeh edino nesporno: Kadar piješ, ne vozi in kadar voziš, ne pij!

Največ je vredno, če ljudje ponotranjijo takšna pravila in jih sami sebi naredijo za moralno zapoved. Na drugi strani pa imamo gorečneže, ki tiščijo v drugo skrajnost. Se še spominjate, s kakšno vnemo so se lotili kadilcev! Z nič manjšo, kot je bila tišta, s katero so nacisti preganjali Jude ali ameriški rasisti črnce. Tako nekako jo je doživel tudi Svetlana Makarovič v Prekletih kadilcih. "Kadilci so brezobzirna drhal. Treba je samo pogledati gruče bolnikov v zaniknih bolniških haljah in oguljenih natikačih, ki se kar naprej zbirajo pred vhodom v Klinični center in vlečejo svoje smrdljive cigarete v ledem zimskem vetru. Načas je potrudijo in zapusča-

jo svoje bolniške postelje, nalašč krevljajo iz najvišjih nadstropij izzivat mimoidoče nekadilce in jih okuževat s slabim zgledom. Res je, da zmeraj huje kašljajo in prav je tako, ampak umirajo pa še zdaleč ne tako hitro, kot bi bilo pričakovati in želeti." In še: "Letališča so nekadilska, nekadilska, nekadilska.

Ampak to je edini kotiček na letališču, kjer te pozdravijo prijazni obrazi, kjer ljudje drug drugemu prižigajo cigarete, kjer se takoj začne pogovor, če ti je do tega. Hudič je režiser takih srečanj in svoj posel odlično obvlada."

No, vso reč je mogoče doživeti tudi drugače. Tudi sam sem sprekobrenjeni kadilec (od 1980) in vem, kako je s tem. Po drugi strani pa je lepo priti v gostilno in malo dlje posedeti v zraku brez cigaretnega dima. Pa ne gre le za obzirnost do drugih, ampak tudi za zdravje, povezava med kajenjem in rakom na pljučih je zdaj že splošno znana. Ukrepi, ki jih uvedel protikadilski zakon, so bili v začetku za marsikoga malo hudi, potem smo se z njimi spriznili in jih - tudi v tem primeru - vzeli za svoje. Po nekaterih znakih sodeč se zdaj pripravlja podobna ofenziva na pivce. V mislih imam predlog, po katerem bi morali imeti vsi vozniki med vožnjo v krvi le 0,0 promila alkohola. Jaz sem proti. Če grem nekam na dobro in obilno kosilo in zraven spijem kozarec dobrega vina, še nisem pijan. A ne gre samo za mojo malenkost. Slovenija je vinorodna dežela in tisto, kar pridelamo, je treba tudi popiti, vsaj boljši del. Ali pa naj zakonodajalec hkrati z uvedbo prometne prohibicije prepove še vinogradništvo in vinarstvo, ki sta ponos slovenskega kmetijstva. Sv. Martina prosimo, naj poslancem, ko bodo glasovali o teh rečeh, prišepne tisto stare: Le po pameti ga pijmo! Ne pa "nič nič".

Naši

prohibicionisti
predlagajo, da bi
moralni imeti vsi
vozniki med
vožnjo v krvi
le 0,0 promila
alkohola. Jaz
sem proti. Če
grem nekam na
dobro in obilno
kosilo in zraven
spijem kozarec
dobrega vina,
menda še nisem
pijan (ec)?

Je bil povzročitelj te nesreče pijan? / Foto: Tina Dokl

alkohol ubija

Alkohol ubija, plakat

POGOVOR

Snovanja

Na letosnjem Festivalu slovenskega filma v začetku oktobra v Portorožu je režiser in scenarist Mako Sajko prejel Badjurovo nagrado za življenjsko delo. V šestdesetih in začetku sedemdesetih let je posnel vrsto za takratni čas očitno zelo provokativnih dokumentarcev. Za film *Samomorilci, pozor!* je leta 1969 prejel tudi nagrado Prešernovega sklada, vendar šele dve leti potem, ko so ga na Udbi zasliševali, kdo v tujini mu je naročil in plačal za ta film.

Premikal državo, odmaknili njega

MAKO SAJKO, REŽISER IN SCENARIST

IGOR KAVČIČ

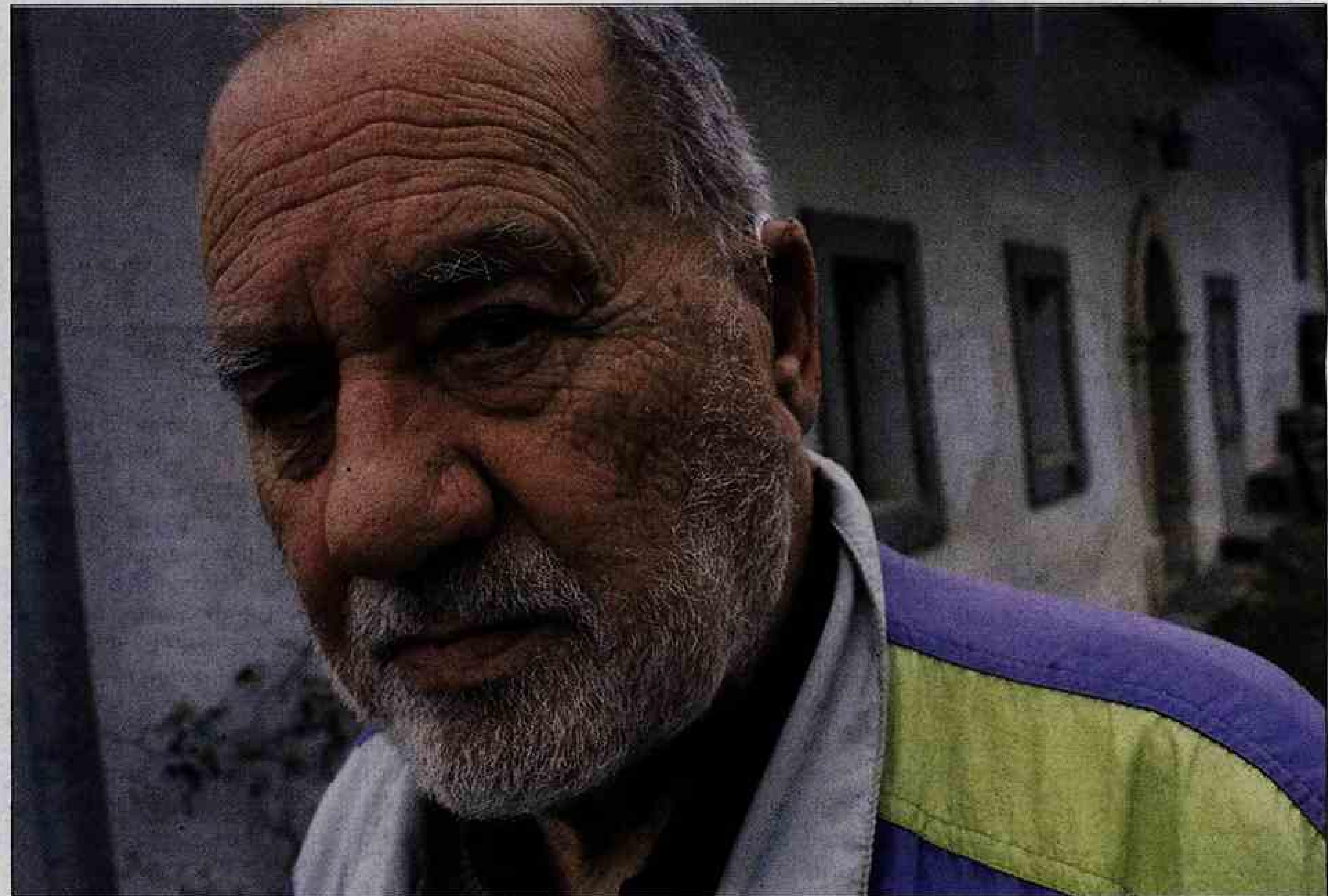
Na 12. festivalu slovenskega filma smo Slovenci, tako strokovna javnost kot ljubitelji filma, ob podeletvi Badjurove nagrade in projekciji vašega kratkega filma *Slavica exception vnovič "odkrivali neznanko"*. Bili ste pravo presenečenje festivala, saj vas ljudje v glavnem niso poznali ...

"Bil sem avtor dokumentarnih filmov, ki so v tujini dobili veliko nagrad, in Slovenija je bila ponosna nanje. Nikoli pa nisem imel stika z občinstvom, za katerega sem filme pravzaprav snemal. Ker so šli filmi v glavnem takoj v arhiv, jih ljudje sploh niso mogli videti in to, da ni bilo oziroma sploh ni moglo biti nobenega odziva nanje, mi je strahotno primanjkovalo. Avtor, ki nima stika z občinstvom, ni več avtor. Konč koncev se z reakcijo strokovne in siceršnje javnosti kot avtor tudi razvijaš. Po toliko letih so me najbrž prepoznali predvsem na osnovi nagrad, te so vendarle bile nekje zabeležene, saj sem kot avtor po filmu *Narodna noša* pred več kot tridesetimi leti enostavno "mrknil". V zadnjih letih me je odkrila režiserka Maja Weiss in ljubiteljice filma pri Slovenskem filmskem arhivu, ki so poznale moje filme in se jim je očitno zdelo pregrešno, da jih ne bi videli tudi drugi. Pred dvema letoma je bila tako v Cankarjevem domu v okviru festivala dokumentarnega filma retrospektiva mojih filmov in so bili vsi presenečeni ..."

"Za prave filmarje so celovečerni filmi predolgi, pa tudi teme so pri celovečercih drugačne kot pri kratkih filmih. Ne, nikoli nisem trpel, ker bi imel premalo časa. Zgodbo sem znal povedati tudi v petnajstih minutah."

Podobno kot sedaj v Portorožu. Tudi vi ste izražali presenečenje, da so vas našli po toliko letih ...

"Že po ljubljanski retrospektivi so ljudje pristopali k meni, mi iskreno čestitali in

Mako Sajko, 24. oktobra opoldne pred svojo hišo v Žabji vasi 4 / Foto: Igor Kavčič

mi pripovedovali vtise o mojih filmih, ženskam je šlo pri filmu *Samomorilci, pozor!* na jok. Dogajalo se je vse tisto, kar sem kot avtor v času, ko so filmi nastali, pogrešal. Sicer sem se že zdavnaj pomnil s tem, da sem pač bivši avtor, ki je omenjen le še v enciklopediji, ampak vesel sem bil pa vseeno. Tudi zdaj na festivalu v Portorožu. Prvič v življenju sem z ljudmi lahko govoril o svojih filmih."

Snemali ste predvsem filme, v katerih so vas zanimalo problematične in v tistih časih tabuizirane družbene teme, kot so ekološka vprašanja, visoka stopnja samomorov, nenavadna ljubezenska razmerja, pa tudi etnolшки filmi ... Kaj je v vas vzbuđilo zanimanje za to?

"Ti filmi so vsi po vrsti nastali iz živilih problemov. Vse se je dogajalo v moji okolici, tu v Sloveniji. Zakaj so ponosni na to, da onesnažujejo okolje, me je zanimalo,

redil ekološki film *Strupi?* Imel sem prijatelje, ki so živel v bližini tovarn in so me opozarjali na to, da iz njih v potok in reko pritekajo kemikalije, da crkujejo ribe in druge živali ... In sem pomisil, da je čas, da nekdo na to opozori javnost. Zanimivo, da so bili v tovarnah zadowoljni in ponosni, da sem filme snemal prav pri njih, čeprav so bile to raznobarvne odplake v reko, ali pa veliki dimniki, iz katerih se je ven kadiло marsikaj ..."

Češ mi imamo največji dim ...

"Vodja proizvodnje me je vprašal, kakšen dim bi želel posneti, takšnega, ki se dviguje navično navzgor, ali takšnega, ki gre takoj vodoravno iz dimnika, da mi lahko naredijo črn, bel, siv, moder ali rumen dim. Zakaj so ponosni na to, da onesnažujejo okolje, me je zanimalo,

pa so mi zatrtili, da je to dokaz, da pri njih ne delajo samo navidezno, kot je bilo to značilno za mnoge takratne tovarne. Ne, oni zares delajo.

Motili so me problemi, ki bi motili vsakogar, predvsem pa bi morali zanimati politiko. Sam sem se odločil, da bom te probleme predstavljal v filmih. Pri tem se nisem ustrašil tako imenovanih nefilmskih materialov, kot so odplake in podobne stvari, ki se jih sicer filmarji izogibajo, nasprotno, bil sem tako zavzet z izraznostjo filma, da sem to z veseljem snemal. Naménoma sem se odločil za teme, od katerih so drugi dajali roke stran. Kot režiser, scenarist in človek sem verjetno v moč filma."

V dokumentarcih ste morali vse povedati v petnajstih minutah, v celovečernem filmu bi imeli mnogo več časa in prostora. Ste kdaj pogrešali več filmskega traku?

"Za prave filmarje so celovečerni filmi predolgi, pa tudi teme so pri celovečercih drugačne kot pri kratkih filmih. Ne, nikoli nisem trpel, ker bi imel premalo časa. Zgodbo sem znal povedati tudi v petnajstih minutah. Sicer pa za celovečerne filme je značilno, da se določene scene "nateguje". Kažejo igralca, njegovo figuro, obraz, potem ta nekaj spregovori, in spet pol minute kažejo samo njegov obraz ... Jaz temu pravim, da postavljajo spomenike, kar nima nobene povezave z vsebinsko filma."

V Portorožu so nekateri kritiki delali primerjave med mojim kratkim dokumentarcem *Slavica exception* in celovečernim filmom *Slovenka* in so se v glavnem odločali za *Slavico*, češ da ta v petnajstih minutah pove več kot Slovenka v uri in pol. Seveda pa gre tudi za dva povsem drugačna filmska žanra."

POGOVOR

Snovanja

V klasičnem celovečeru se nikoli niste preizkusili, čeprav ste kot asistent režije sodelovali z mnogimi velikimi režiserskimi imeni slovenskega filma, Čapom, Kavčičem, Kosmačem, Štiglicem, s slednjim celo v znanem filmu Dolina miru. Napisali ste tudi nekaj scenarijev, mar ne?

"Na raznih internih razpisih sem sodeloval s sedmimi scenariji za celovečerni film, a z nobenim nisem uspel. Potem sem s tem prenehal. Vsak scenarij ti vzame približno pol leta, sedaj pa računajte, več kot tri leta neplačanega dela. Imel pa sem tudi načrt, kako bi morali pri nas delati filme, da bi ti komercialno zaživeli in bili zanimivi tudi za tujino. Po tem načrtu sem tudi sam pisal scenarije. Eden takih je bil po Finžgarjevem romanu *Pod svobodnim soncem*, ali pa Levstikov *Martin Krpan*. Zgodovinski spektakli imajo namreč največjo publiko, od otrok do starih, pri takih filmih gledalci najmanj nacionalno razmišljajo. Pri zgodovinskem spektaklu izgine pojem "majhne države". Ista žirija, ki je pohvalila Martina Krpana, tega tudi ni sprejela v program, češ da bi bil to kostumsko predlag film in bi potem porabil ves denar, ki je bil tisto leto namenjen snemanju filmov, in potem drugi filmaři ne bi imeli dela."

Po štirinajstih dokumentarnih filmih ste sredi sedemdesetih brez filma ostali vi. Takrat ste tako rekoč na hitro izginili s prizorišča. Kaj se je zgodilo?

"Po filmu *Samomorilci, pozor!*, s katerim sem si nakopal kar precej težav, so me začeli obravnavati kot nekoga, ki hoče slabo svoji lastni državi. Sam sem leto dni, preden sem se lotil filma, naredil temeljito raziskavo. Na podlagi študije, ki mi jo je dal takratni "guru" tovrstne tematike v Sloveniji dr. Milčinski, sem izdelal novo študijo o samomorih med mladimi. Že vnaprej pa me je opozoril, da obstaja moratorij na objavo samomorov v Sloveniji. Ljudje niso storili samomora, enostavno so umrli. No, na festivalu v Beogradu sem prejel celo nagrado Zvezde mladine Jugoslavije, film so videli tudi tuji dopisniki na zahodu in vzhodu, ki jim je šla drugačna pot jugoslovenskega socializma precej na živce in so končno našli šibko točko našega socializma. Kakšna družbena ureditev pa je to, da se mladi ubijajo? Postal sem zanimiv tudi zunaj jugoslovenskih meja. Udva je morala ukrepati.

Uprizorili so intervju v uredništvu revije Mladina, kjer je bilo prisotnih tudi devet oficirjev Udbe v civilu. Zaradi gneče so sedeli kar po mizah. Padala so vprašanja, kdo je naročil film, koliko denarja sem dobil za to iz tujine, kakšne ugodnosti me še čakajo ... Sam sem dejal, da nisem dobil ničesar in da so v filmu nanizana le gola dejstva. Sojenja pa vseeno niso upali uprizoriti, ker bi to še poslabšalo vtis države v svetu.

Po glavi pa sem jih dobil potem nekaj let kasneje s popolnoma nedolžnim filmom *Narodna noša*. Komisija za cenzuro ni hotela dati dovoljenja za predvajanje in producent Viba film ni hotel izplačati nobenih honorarjev za scenarij in delo na filmu, ker ga pač ne more komercialno izkoristiti. To je bil moj zadnji film. Imel sem družino in treba je bilo preživeti, zato sem se zaposlil, hkrati pa sem se odločil, da Maka Sajko ne bo več delal filmov."

Kar prenehali ste?

"Ja. Sprijaznil sem se s tem, da najbrž ne potrebujejo filmov, kakršne delam jaz. Iz tega sledi logičen zaključek, da ne bom več delal filmov. Prvi mesec se mi je vse skupaj zdelo tragično, da sem tako zaključil svojo filmsko kariero, ko sem prejel prvo plačo v življenju, pa sem se sprijaznil s tem."

Poslej ste delovali na področju filmske vzgoje ...

"Naredil sem osnutek za avdio vizualizacijo slovenskih šol, ki ga je sprejelo takratno ministrstvo za šolstvo. Tako sem sestavil uredništvo šolske televizije in bil zaposlen pri Zavodu za šolstvo. V delo sem vpletel tudi učitelje in pedagoge, začeli smo zbirati učne filme iz vseh koncev in krajev, ki smo jih potem razumnoževali na video in so jih potem lahko uporabljali po šolah. Paralelno sem tudi učil mlade ljudi, kako se dela filme. Sam pa nisem žezel več delati filmov, čeprav bi to na neki način lahko, saj sem imel na voljo opremo in tudi ljudi. A se mi vendarle ni zdelo etično službe mešati z nekimi mojimi projektimi."

Zdaj že skoraj dvajset let živite v Žabji vasi nad Poljanami. Kako ste sploh prišli v te kraje?

"Bila sva znanca z legendarnim snemalcem Rudijem Vaupotičem, ki še vedno velja za najboljšega slovenskega snemalca. Fantastično je delal moje *Strupe*. On je imel sosednjo hišico, ki se drži moje, zdaj pa zanjo skrbi

Imel sem družino in treba je bilo preživeti, zato sem se zaposlil, hkrati pa sem se odločil, da Maka Sajko ne bo več delal filmov." / Foto: Igor Kavčič

njegov nečak. Ni se ravno razumel s svojo sosedo in ko je ta prodajala hišo, je prosil mene, naj jo jaz kupim. Nam je ta hiša služila predvsem za vikend, ob osamosvojitveni vojni leta 1991 pa sem se z Deso in takrat še dvema hčerama preselili sem. V Ljubljani smo namreč stanovali na Zaloški cesti v bloku nad milico in ko sem izvedel, da ima milica v kleti sedem ton raznega orožja in eksploziva, si res nismo več žezele čakati na sodu smodnika, da se kaj zgodi. In smo šli, jaz sem se upokojil, Desa je lahko delala doma, pa tudi hčeram je bilo tu kar všeč."

Vas hčere, ki zdaj živijo v Mokronogu, kaj obiščejo?

"Seveda me. Najmlajša bi bila zdaj tu, če ne bi bil jaz nekoliko gripozen. Letos je najstarejša Zala naredila sprejemni izpit na AGRFTV in študira gledališko režijo, Urša bo spomladi delala maturu, Izza pa je likovno zelo nadarjena, hodi pa na vzgojiteljsko šolo v Metliki."

Če sem prav prebral, ste bili rojeni v Tržiču. Mar res, ne zdite se mi ravno Tržičan?

"Ha, ha. V Tržiču sem bil samo rojen in nič drugega. Moj oče je bil v stari Jugoslaviji carink in je bil prestavljen na Jezersko. Z mamo sta začasno živel v hotelu

Lončar v Tržiču, kjer sem se potem rodil tudi jaz. Očeta so veliko prestavljal po takratni Jugoslaviji, mi pa smo medtem živel v Ljubljani. Nekaj časa smo živel blizu Reke, kjer je bil oče carink v Sušku, drugo svetovno vojno pa smo dočakali v Mariboru. Kot najstnik sem šel pomlad 1945 v partizane, postal urednik bataljonskega časopisa, kasneje pa sem tudi organiziral razne manifestacije in prireditve, moral sem režirat predstave, proslave in sem počasi prišel v te odrške vode ... Ko sva bila po vojni s sestro Rosando skupaj na mlađinski delovni akciji v Bosni, je rekla, da bi rada v Ljubljani delala sprejemni izpit za Visoko filmsko šolo v Beogradu in če bi jaz šel z njo. Jaz sem lahko šel le tako, da sem se prijavil na izpit. Od petnajstih smo kasneje naredili samo trije, med njimi pa ni bilo moje sestre ..."

Ker je bila ženska?

"Tako je. No, zanjo je bila to najbrž sreča, ker jo je takoj angažiral Radio, dobila je plačo, stanovanje in kasneje naredila še dve diplomi, slavistično in dramaturgijo na AGRFTV."

Torej ste nekako po naključju padli v film?

"Saj me je film zanimal, nisem pa verjel, da obstaja

"Takrat si z lahkoto dobil lepe punce, če si povedal, da si pri filmu. Sam se nikoli nisem postavljal s tem, raje sem ji moje delo pri filmu zamolčal, naj me punca sprejme kot Maka Sajka, če sem ji všeč, in ne kot filmařa."

kakšna možnost zame, da bi postal filmař. Takrat v tistih časih je bilo to nekaj takega ... nekaj takega kot ..."

Danes iti za astronavta?

"Recimo. Ampak res. Takrat si z lahkoto dobil lepe punce, če si povedal, da si pri filmu. Sam se nikoli nisem postavljal s tem, raje sem ji moje delo pri filmu zamolčal, naj me punca sprejme kot Maka Sajka, če sem ji všeč, in ne kot filmařa."

Pred dnevi je bila večja projekcija vaših filmov v ljubljanski Kinoteki, zdi se mi, da bi lahko kaj podobnega pripravili tudi tu v Poljanski dolini, ali v Kinu Sora v Škofji Loki?

"Seveda, zakaj ne. Jaz sem takoj za to. Pri slovenskem filmskem arhivu se mi zdi, obstaja premični kino, ki bi ga lahko pripravili v vsak kulturni dom in zakaj ne v Poljane ali v Gorenjo vas. V zadnjem času me radi vabijo na projekcije v kraje, kjer sem posnel te dokumentarce, na primer v Ruše, pa v Baško grapo in še kam. Še letos naj bi bila ena taka projekcija v Mariboru, v teh dneh pa sem dogovorjen s puncami iz arhiva, da izberem, katere filme bodo presneli na DVD. Res bi bilo dobro, da bi moje filme videli tudi moji sosedje in znanci iz Poljanske doline ..."

PISMA

Snovanja

Pisatelj Boris Pahor se je v svoji knjigi *Moje suhote* (2008) spomnil tudi na dopisovanje s priateljico Marijo Žagar. Imenoval jo je slovenska Madame de Sevigne in obžaloval, da so se njegova pisma njej izgubila. No, v tem članku nam prof. Miran Hladnik razkrije, da se niso: korespondenca Pahor-Žagar izide prihodnje leto v knjigi.

Čudna pota neke korespondence

DR. MIRAN HLADNIK

Marija Žagar (1921-1998) je bila profesorica slovenščine na kranjski gimnaziji, tudi moja profesorica, gotovo najboljša v profesorskem zboru, ne samo za humanistično usmerjene dijake, ki smo se za študij slovenščine odločali zaradi njenega zgleda, ampak tudi za tiste, ki do književnosti in umetnosti niso kazali kakšne posebne ljubezni. Njena predavanja so bila gosposka: svetovljanska, intelektualna, brezhibna, velikokrat mimo učbenikov, iz lastnega branja in presoje. Nevsiljivo je odpirala obzorja in spodbujala k samostojnemu odnosu do sveta. Marsikdo od sveže narejenih slovenistov je po osmih semestrih fakultetnega študija ugotovil, da bo še najbolje, če se za predavanja pripravi kar iz gimnazijskih zapiskov pri njenem predmetu. Pri Gorenjskem glasu je bila neko obdobje honorarna lektorica.

Spadal sem med njene ljubljenčke, bolj zaradi prostih spisov kot zaradi znanja pri spraševanju. Taki smo pogosteje brali odlomke pred razredom, priporočala nam je dodatno berilo, meni recimo Vidmarjevo knjigo *Kulturni problem slovenstva* (1932), o kateri sem potem na dolgo poročal. Ji je že moral biti moje navdušenje všeč, sicer me ne bi v četrtem letniku povezala s pisateljem Borisom Pahorjem, s katerim je bila tedaj že desetletje v pisemskem stiku. (Tržaški pisatelj Boris Pahor, ki je 28. avgusta letos dopolnil 96 let, je največ prevajani slovenski pisatelj in na predlog Univerze v Ljubljani aktualni slovenski kandidat za Nobelovo nagrado.) "Ti bo verjetno pisal neki poba iz Kranja", mu je sporočila 26. decembra 1972, vendar sva si takrat s pisateljem že nestrpo izmenjala prvi dve pismi (svoj del korespondence je Boris Pahor objavil v *Tržaškem mozaiku* (1983; ponatis v *Pisma slovenskih književnikov o književnosti*, 2001). Na šolski ekskurziji v Kosovelov Tomaj naju je učiteljica tudi osebno seznanila. Težko bi rekel, da sta se nacionalno zavzeti pisatelj in anarhično razpoloženi dijak ujela, bilo pa je zame to srečanje intelektualno spodbudno.

S profesorico sva ohranila pisemske in osebni stik. V navado so prišli vsakoletni obiski v njeni koči na planini Uskovnici, kjer je preživljala poletja. Prihajal sem z družino in s kolegi slavisti, tistimi iz Ljubljane in s tistimi iz sveta, ki so se prve dni julija zbrali na seminarju v Ljubljani. V nenavadno pisemsko zgodbo, ki se je skozi dobra tri desetletja (1961-1995) pletla med njo in Borisom Pahorjem in se dotikala literarnih, kulturnih, nacionalnih, političnih in tudi osebnih tem, sem vstopil zaradi svoje poklicne poti. V njenem pismu iz srede 80. let berem: "Povedala sem Ti že, da sem [...] Tvoja pisma namenila Miranu. Resen znanstvenik, ki jih bo znal odgovorno uporabiti. Za moja pisma (nočem biti teatralična, a nič se ne ve), - če me zmanjka, jih lahko tudi pošlješ Miranu, če se Ti zdi, da je potreben pregled nad najnim pismom dialogom." (11. 6. 1986).

Korespondenca z Borisom Pahorjem je moji učiteljici pomenila zelo veliko: "res, brez hiperbole - dopisovanje s Teboj je največja dragocenost mojega majčkenega, v vsakdanjost naravnega življenja." (3. januarja 1964) "Ne sprejemaj kot frazo, če Ti rečem, da so Tvoja pisma edina "višja" lepota sredi monotonije, resignacije in odtujenosti, ki me obdajajo." (21. februarja 1974) Žal ji je bilo, ker ni imela prepisov svojih pisem njemu, ker bi bil to "lep (nostalgičen) roman o "nekoč" in "nekje"." (13. decembra 1983).

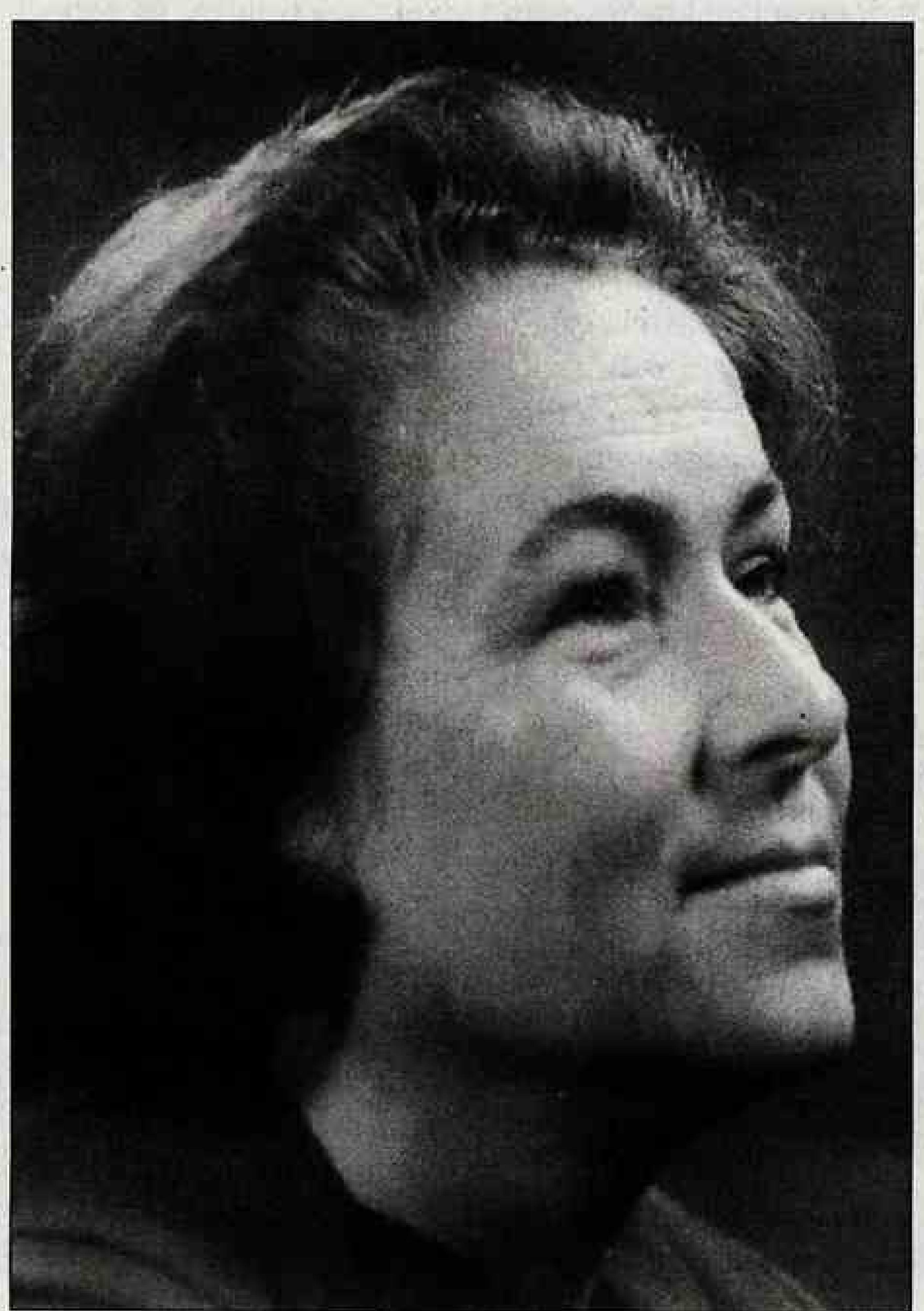
Pisemska komunikacija ji je ustrezala bolj kot katera druga: "V pismu sem lahko odkrita kot v polzatemnjeni sobi" (3. januarja 1964) "Pismo je čudovita stvar. Bereš ga in obračaš proti soncu, kakor hočeš." (27. aprila 1965) "Da se bova nekoč pogovorila? Kje pa! [...] Ti sam dobro veš, da govoriva vsak svoj jezik. Samo v pismih si včasih za hip zarotniško pomežikneva in nato spet odhitiva vsak po svojih opravkih." (24. decembra 1965); pisma so ji bila "protiutež občutku jalovosti časa in življenja" (10. januarja 1988).

Zavedala pa se je tudi širšega pomena te svoje korespondence s pisateljem in je razmišljala o tem, kako jo

predstaviti javnosti. "Mnogo pisem, ki so se nabrala v teku let, hranim, res bi jih bilo vredno kako urediti" (10. januarja 1988) "[N]ekoč [jih bodo] brali in [...] se bo s tem dopolnjevalo Tvoje dragocene literarno delo." (8. septembra 1989) "Kakorkoli že ocenjujem vrednost svojih pisem - po svoje so izrez nekega časa, nekega političnega "dozorevanja" v matični domovini." "Predlagam, da se dogovoriva. Nekoč ... se bo zaradi enega izmed naju korespondenca pretrgala. Za Tvoja pisma, ki so neprimereno važnejša, je že dolgo odločeno. Dobi jih Miran za monografijo o Tebi." (9. februarja 1990) "Pripravljam "spremno besedo" za izdajo Tvojih pisem (kdaj?), v kateri želim poudariti ravno zvestobo rodu in jeziku." (30. oktobra 1993)

Korespondenco je cenil tudi Boris Pahor in jo v zadnjem pismu takole povzel: "Kaj naj rečem, tvojih pisem ni več, tako sem ob edino korespondentko, s katero sem kdaj spregovoril o književnosti, bila pa si mnogo več, človeška in kulturna vez v najlepšem smislu. Poleg Kocbek, ki je bil edinstven priatelj, si bila ti edinstvena priateljica. Tudi nobene moje korespondence ni, ki bi jo lahko primerjal s tisto, ki me

Njena predavanja so bila gosposka: svetovljanska, intelektualna, brezhibna, velikokrat mimo učbenikov, iz lastnega branja in presoje. Nevsiljivo je odpirala obzorja in spodbujala k samostojnemu odnosu do sveta.

Prof. Marija Žagar v 70-tih letih

"Najburnejša leta mojega učiteljevanja (epilog Plamenca)": matura 4. c razreda 1963

PISMA

Snovanja

Boris Pahor, Marija in Otokar Žagar ter Adrijan Pahor na Uskovnici 1963

je vezala na vaju." (22. januarja 1995) Pisma je vpletal v svoje knjige, kjer je Marija Žagar posodila glas literarnim ženskam: Arlette (Mesto v zalivu, 1964), Irmu (Odisej ob jamboru, 1969), Vlasti (Tržaški mozaik, 1983, Zaliv 1988, 225). Tak vstop v literaturo ji ni bil ravno pogodu: "Če se odrečem nečimernosti, tudi vsa Vlastina pisma ne sodijo v roman. [...] Da o Irmu niti ne govorimo. [...] Mimo-grede: tisti, da "ji ni dano ..." itd? Kaj pa Ti veš o njej prav-zaprav? Vse in nič. [...] Če hočeš, razpolagaj s pismi (a la Vlasta), jaz pa bom ostala pri dnevniku in korespondiranju. Rahlo žal mi je za nazaj, da nisem vsaj poskušala pisati roman v dvoje, če brem svoje stare zapiske." (22. junija 1984)

Nekaj let po smrti Marije Žagar se je lepega dne v morem kabinetu na Filozofski fakulteti znašla vreča pisem ljube profesorce Borisu Pahorju: pisatelj je zaupljivo ugodil njeni želji. Pretipkanvanje pisem v računalnik sem tako kot že pri delu za Alojza Gradnika naprtil svojemu očetu, ne da bi se prej natančno seznanil z vsebino in obsegom korespondence in brez predstave o tem, kje se nahaja njena druga polovica. Šele proti koncu tipkanja je naletel na pomembno informacijo: "Boris, Tvoja pisma ima Nada Matiččeva [...] Rekla sem ji, naj jih zadrži pri sebi, ker je pokazala do njih izreden odnos - zelo jih ceni in tenkočutno razume. Nekoč jih bo že nekdo kako objavil - ali ona ali Miran. Kot pričevanje o Tebi in "najinem" času - kar nekaj desetletij, iztrganih iz povojnega časa. Seveda bi bila zanimiva objava pisem naju obeh." (11. marca 1992) Ker je pisateljica Nada Matičč (1922-2004), profesoričina uskovniška družabnica, ravnin nekaj mesecev prej umrla, sem pismo s poizvedbo o Pahorjevem delu korespondence naslovil na svoje in šele čez čas od njenega brata, pariškega skladatelja Janeza

Pismo Marije Žagar Borisu Pahorju

Kranj, 2. 12. 1986

Dragi Boris,
toliko da malo pokramljava, ali ne?

Hvala za razglednico - za ljubeznost ni nikoli prepozno. Posebej še za ruj; torej se spomniš, da ga imam rada. Kako lepo bi bilo videti žarenje Krasa, posebno sedaj, ko pri nas jesenska simfonija izzveneva v hladno lepoto ivja. Jaz pa Ti pošiljam lipov list. Prav sinoč sem brala zbornik Drage in opazila - zanimivo - da ga omenjaš v diskusiji. Neverjetno, kako servilen je Primorski dnevnik, če se je spotaknil ob tak izraz nacionalnega čutena.

Okrogla miza v Celovcu je bila gotovo zanimiva. Heterogene revije, polemika, prevetritev. Pa še enkrat o Štihi. Njegov intervju poznam, če bi bila vedela, da je zadnji, bi ga gotovo shranila. Opazila sem, da se strinja s Teboj. Ampak kaj to, Boris, ta vsespolna kriza vrednot pri nas! Štih je želel cerkveni pogreb. Pirjevec je zadnja leta predaval na teološki fakulteti, Spomenka v teološkem društvu itd. Si lahko predstavljaš, na kakšno totalno razočaranje kaže popoln filozofski zasuk pri takih ljudeh! Mimogrede - tudi za Dušo Počkajevo berem v Mahničevem Slovesu, da je rekla, da ne bi bilo mogoče živeti brez dialoga z Bogom.

Če bom dobila esej Spomenke Hribarjeve, lepo. Vendar je to za Tvojega prijatelja žrtev in ne vem, kako bi se revanzirala.

Še enkrat o Dragi. Po kvaliteti predavanja niso izenačena, ponujajo pa različne optike (skupaj z diskusijo) in razne smeri za razmišlanje. Opazila sem, da tudi kot diskutant, torej ex abrupto, govoriš zelo logično, povezano. - Bagataljevo predavanje: oba sodiva enako o naši politični emigraciji, ampak do kakšnih paradoksov prihaja - "narodni izkoreninjenci" pobožno negujejo jezik, tradicije, pri nas bi nekateri pristali na skupna jedra, na vsakršne gospodarske koncesije.

Prebrala sem Čermeljevi deli Spomini na moja tržaška leta in Med prvim in drugim trž. procesom. Posebno prva knjiga se zelo lepo povezuje s Tvojim delom - dokument in umetniška transpozicija. V celoti sem šele sedaj spoznala, kako velik človek je bil. Ne morem si odpustiti, da ga nisem bolje predstavila gimnazijcem, ko je prišel na literarni večer F. Bevka, in ga izzvala, da bi mladim kaj povedal o sebi in o najbolj dramatičnih trž. letih. Tak prijeten, skromen, ljubezniv gospod!

Kako ocenjuješ predavanje dr. J. Pirjevca? Povedal je marsikatero bridko resnico, ali ne? Če seštejem Čermelja in Pirjevca - kako tragična je usoda slovenskega življa v Italiji! Številčno krčenje in vedno večje oddaljevanje od matice. Stanje v Sloveniji se ne pokriva z modelom nobene srednjeevr. države, pri "vas" in pri "nas" komaj še teče življenje na vzporednih tarih. Kot ugotavlja Pirjevec - naše revije (Mladina itd.) so povsem tuje "naši" problematiki. Čeprav nam jug očita polarizacijo zadnjega obdobja s formulo: "Mi - Evropa, vi - Jugoslavija". Veš, celo pri Tebi opažam, da se ne zavedaš dovolj, kakšna katastrofa je n. pr. za Slovence gospodarski bankrot, v katerega nezadržno drsimo. V splošnem pa - silno razgiban čas, v dobrem in slabem, čas pričakovanj in tesnobe ob misli, kam se vse skupaj lahko zasuče.

Trenutno berem Rebulov Vrt bogov. Ne z največjim užitkom. Religioznost je navsezadnje njegova privatna pravica, bolj me motita nekakšna samovšečnost klasičnega filologa in baročnost, skoraj afektiranost umetniškega izraza. No, po 50 straneh še ne smem soditi, vendar mi je nekako žal, da se s svojo silovito, vsestransko razgledanostjo tako oddaljuje od mirne lepote Senčnega plesa.

Ne manjka mi dela - silno pa mi manjka spremembe, prevetritve. Vse je tako majhno, znano ... Potovala bi, a kam moreš spričo naših mizernih razmer!

Danes sem dobila od TV prijazno prošnjo, naj bi sodelovala pri realizaciji dokumentarca o M. Pogačniku, reviji Plamenica in skupini OHO. Če tako pogledam na stvari, 20 let je dolga doba - ampak spremenilo se je pa vendarle ogromno.

Ostani zdrav, okoliščine pa Te same silijo v "élan vital".

Prijazno obema
Marija

Pahor

Žagarjevi:

"Poleg Kocheka,
ki je bil
edinstven
prijatelj, si bila ti
edinstvena
prijateljica. Tudi
nobene moje
korespondence
ni, ki bi jo lahko
primerjal s tisto,
ki me je vezala
na vaju."

EROTIKA

Snovanja

Puškin je za Ruse to, kar je za nas Prešeren. Kolikor nam je znano, naš France ni imel posebno bujnega spolnega življenja, na stara leta je o tem pisal pesniške kvante. Njegov kolega Aleksander Sergejevič pa je bil v tem pogledu pravi razuzdanec ...

Puškinove skrivnosti

MIHA NAGLIČ

Aleksander Sergejevič Puškin (1799-1837) ni bil velik le v poeziji, temveč tudi v svoji spolni obsedenosti. O svojih skrivnih podvigih si je delal zapiske, ki so jih tik pred razpadom Sovjetske zveze pretihotapili na Zahod in so od takrat doživel številne objave. To, kar beremo, je bila kopija, izvirnik naj bi se izgubil in tako se postavlja vprašanje prisnosti. Sicer pa se zapiski ujemajo s pričevanji pesnikovih sodobnikov, ki so vedeli za njegovo lahkoživo in z ženskami obsedeno naročavo. Kakorkoli že, knjigo imamo tudi v slovenščini: *Skrivni zapiski A. S. Puškina* (v izvirniku: Tajnyje zapis 1936-1937 godov), v dveh izdajah (2000, 2005), prevedel jih je pesnik Milan Jesih. Torej ne gre za kak šund, temveč za vrhunsko erotično literaturo.

"Vsaka ženska me privlači z vprašanjem: kakšno špranjo ima? Je njen šegetavček velik ali majhen, kako diši, kakšne ustne ima, se male ustnice vidijo iz velikih ali so v njih skrite, ji v presredku rastejo dlake - v vsem tem in še marsičem je lepota spožnavanja, drget in navdih ljubezni."

- car. "Ko je bila stara štirinajst let, je bila z materjo in sestrami povabljena na ples na dvor k vladarju. Zgubila se je med gosti; k njej je stopila lepotica, dvorna dama, in ji zašepatala na uho, da car hoče, naj mu predstavijo N.-jo. Moja deklica je vztrpetala od strahu in vdano sledila dvorjanki. Ta jo je vedala v kabinet, kjer je v naslanjaču sedel vladar. Dvorjanka mu je predstavila N.-jo in se umaknila, njo pa pustila stati sredi temačnega kabineta. Vladar je vstal iz naslanjača, se presedel na divan in N.-jo posadil obse. Zastavljal ji je vprašanja, hkrati pa njen obleko dvigoval vse više in više. N. si ni upala ganiti in se je trudila izčrpno odgovarjati na vprašanja. Ko ji je kronani razuzdanec razmaknil noge, je N. začutila, kako so jo 'začeli preplavljati valovi vročice' - tako je opisala svoje stanje. Vendar je znenada nekdo potrkal. Vladar je vstal, popravil N.-ji obleko in odšel iz kabineta. Trenutek po tem je prišla dvorjanka, ki je bila priveda N.-jo, in jo pospremila nazaj v dvorano, kjer so plesali gostje."

Za carjevo nagnjenje je Puškin, ki je bil njegov zakleti sovražnik (bil je svobodomislec in simpatizer dekabristov), dobro vedel; znan je tudi, da je car osebno posegal v pesnikovo življenje in najbrž sam insceniral dvoboje, v katerem je bil Puškin ob življenje; dvobojeval se je z G. S. Dantesom, ki je bil carjev gardni častnik in je dvoril Nataliji. "Za sprijeno nedolžnost vladarjevih strasti sem zvedel že dosti prej od dvorjanke, ki sem jo s fukom zdravil živčnih napadov. Tako da v N.-jinem priznanju zame ni bilo nič noge; ko sem jo spraševal, sem vedel, kaj lahko pričakujem. Kratko malo nisem hotel zvedeti, da je bila tudi moja žena njegova 'živa sličica'. Vladar je prisegel zvestobo vladarici in zato ne fuka nobene razen nje. Da pa bi vendar kaj imel od nedotakljivih lepot dam, ki ga obdajajo, jim ukaze, naj se slečejo in pred njim razširijo noge. Naslaja se s ponujenim razgledom, si ga drka, jim spusti v naročje in odiide, ne da bi se katere dotaknil. Vladarica za to ve, ven-

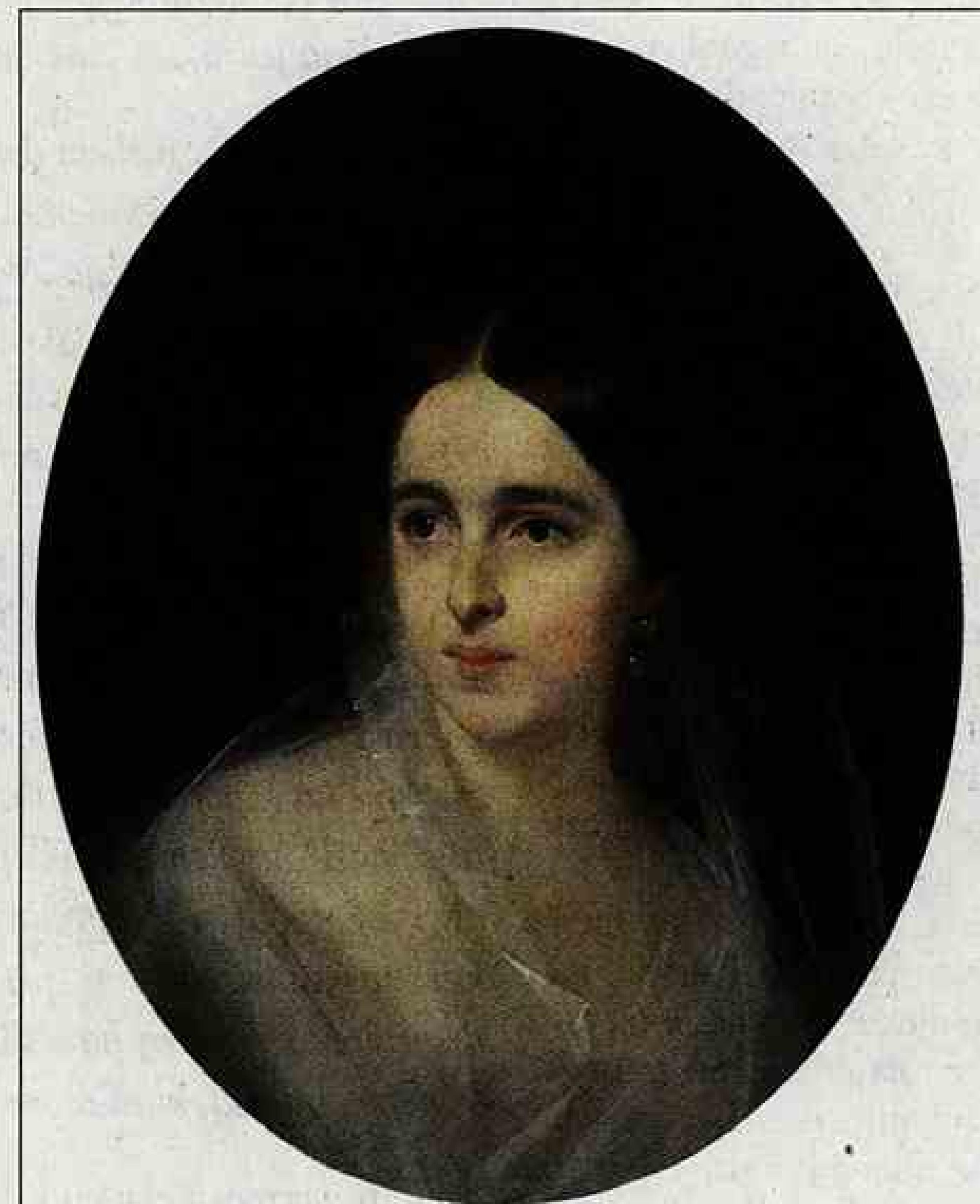
dar ne misli, da bi bila s tem prisega preolmljena." Tako smo s Puškinovo pomočjo zvedeli, kakšna skrivna nagnjenja je imel car Nikolaj I., poznan predvsem kot velik avtokrat in človek, ki so ga imeli ruski mužiki za boga - sam pa je na poseben, a čisto človeški način blagoslavil svoje dvorjanke.

Sicer pa je imel svoje specjalitete v teh rečeh tudi pesnik: zlasti oralno obdelavo prostitutk. "Moja priljubljena vaja je bila, pripraviti kurbo do tega, da se zaljubivame ... Spravim se ji med noge in ji obližem šegetavec. Ona leži z odprtimi očmi, ne da se pritegniti, saj iz žalostne izkušnje ve, da bo gost kmalu pustil vse te neumnosti, ji nekam zaril svoj kembelj in se spraznil. Ali pa leži z zaprtimi očmi in začne hlinjeno stokati in migati z bedri. Ampak vem, da je še prezgodaj. Potisnem ji kazalec v špranjo in jo zamenim z dolgim nohtom praskljati po globini. Sredinec namočim v špranji in ji ga zgladka potisnem v zadnjik. S prosto roko ji gnetem bradavico. Vztrajen sem lizem pridno in na razne načine, iščem in najdem njenega najljubšega. Zbudi se ji upanje: saj jo bom spravil do vrhunca. Kurba obnemore, v njej prevlada ženska. Njena ledja se začnejo privzdigovati. Pripre oči in se ozira navzdol, če so moje namere resne, in najina pogleda se srečata. Zapre oči, še naprej pripravljena na moje izdajstvo, hkrati pa jo prevzema vse močnejše upanje. Naposled začuti približevanje krčev. Z rokami me zgrabi za glavo, češ nikar zdaj ne odneha, in zadrgeta prihajajo valovi, vendar ji nikakor ne morejo obliiti glave. Zdaj se napreza kot kembelj pred izlivom, in s prsti ji gnetem sočno špranjo in pusti zadnjik. Ženska me potegne navzgor, da bi mi prišlo vanjo. Smehla se mi in me povabi, naj še pridev v goste, in pravi, da mi bo dala prihodnjič zastonj - mar ni to ljubezenska izpoved."

Ja, take so te reči. Da pa ne ostanemo pri tej meseni izpovedi ljubezni in ker smo kulturni časopis, preberimo še Puškinovo pesem, ki velja za njegovo največjo izpoved te vrste: *Ljubil sem vas*.

Puškinov spomenik v Donecku

Natalija Nikolajevna Gončarova, poročena Puškin

Ljubil sem vas

*Ljubil sem vas: mogoče v moji duši
še ni ugasnil ves ljubezni žar;
vendar naj nič pokaja vam ne ruši:
z ničimer begal vas ne bom nikdar.*

*Ljubil sem vas molče, brez vsake nade,
poln plahosti in ljubosumja muk;
ljubil sem vas z močjo ljubezni mlade,
kot bog daj, da bi ljubil vas kdo drug.*

Prevedel: Mile Klopčič

OBLETNICA

Snovanja

Letos mineva 30 let od ustanovitve Združenja umetnikov Škofja Loka (ZUŠL). Nima vsako mesto toliko umetnikov in njihovih sopotnikov ter takšnega združenja. Po drugi strani pa je vprašanje, koliko jih loško mesto sploh upošteva?

Koliko umetnikov v enem mestu!

Miha Naglič

Začelo se je torej pred tremi desetletji. "V letu 1978 je bila v Ljubljani razstava Slovenska umetnost 1945-1978, ki je sprožila veliko polemik o likovni umetnosti pri nas, med drugim tudi o položaju in statusu umetnikov. V teh razpravah smo sodelovali tudi loški umetniki. Ustanovitvo društva smo želeli izboljšati pogoje za delo, saj v Škofji Loki ni bilo niti enega najemnega ateljeja, ni bilo manjšega razstavnega prostora za predstavitev najnovejših del iz ateljejev, ni bilo publikacije o loškem slikarstvu, čeprav tu živi sorazmerno veliko slikarjev, tradicija pa je dolga od Jerneja iz Loke naprej. Prvi zapiski o nastanku združenja umetnikov so iz januarja 1979, na tem sestanku smo bili Franc Novinc, Herman Gvardjančič in Berko. Sestajali smo se pri Berku. K sodelovanju in ustanovitvi društva smo povabili druge likovnike in druge umetnike, ki so bili člani ustreznih slovenskih umetniških društev. Tako so med ustanovitvenimi člani slikarji, glasbeniki in literati." Tako se ustanovitve spominja slikar Franc Berčič Berko, eden od pobudnikov.

Med "prvoborci" za umetniško stvar v Loki je bil tudi slikar Herman Gvardjančič. "V tistem času smo bili zelo kritični do nenehnega podobarjanja, da je Škofja Loka 'slikarsko' mesto, od tega namreč prav slikarji nismo imeli nobene koristi. Res je, da se je skozi to mesto spredobil veliko število slovenskih slikarjev. Praktično vsi naši impresionisti, Anton Ažbe, Gabrijel Stupica, France Mihelič, Ive Šubic, če našejem samo največje, vendar od njih ni v Škofji Loki ostalo nič. Mesto ni bilo sposobno zadržati vsaj nekaj pomembnih slik tako impresionistov kot tudi kasnejših slikarjev, ki so v Škofji Loki ustvarjali in nekateri tudi živeli. Mesto ni imelo slikarske zbirke teh slikarjev in je še danes nima! Zraven je bil

Ivan Grohar, Sejalec (1907), antologička slika loškega in slovenskega slikarstva

Ivan Grohar (1867-1911). Je današnji položaj samostojnega umetnika na Loškem v bistvu kaj boljši od njegovega?

tudi slikar Franc Novinc. "Združili smo se umetniki Poljanske in Selške doline ter Škofje Loke. Našo idejo o takrat prazni Kašči na Spodnjem trgu, ki bi jo preuredili v galerijske prostore, so takoj podprtli člani območne obrtno-podjetniške zbornice Škofja Loka, kasneje tudi občina. Leta 1980 smo organizirali razstavo akademskega slikarja Franceta Miheliča v Groharjevi galeriji na Mestnem trgu in mu podelili tudi Groharjevo nagrado, on pa nam je obljudil, da bo poklonil svoja slikarska dela Škofji Loki, če mu uredimo primerne prostore za stalno postavitev. Ob odprtju Doma obrtnikov leta 1985 je slikarsko razstavo v vseh prostorih postavil Franc Novinc. Likovni kritik Aleksander Bassin je v svojem govoru poudaril: 'Zdaj, ko ste si obrtniki tako lepo uredili svoj dom, se ozrite na sosednjo Kaščo in jo preureinite v hram umetnosti.' Od tedaj, ko je slikar France Mihelič obljudil, da bo poklonil dela, pa do odprtja Kašče z njegovo zbirko so se v Škofji Loki zamenjali štirje župani."

Ustanovni, občni zbor ZUŠL je bil 4. junija 1979. Ustanovni člani so bili: Berko, Pavel Florjančič, Marjan Gabrijelčič, Herman Gvardjančič, Janez Hafner, Zdenko Huzjan, Tone Logonder, Franc Novinc, Jože Peterrelj in Ive Šubic. Vseh članov združenja od ustanovitve do

danes pa je (bilo) kar 60! Našejemo jih po abecedi: slikar Berko, risar stripov Matjaž Bertoncelj, arhitektka-oblikovalka Jelena Bertoncelj, slikar Matej Bizovičar, slikar Rado Dagarin, slikarka Barbara Demšar, slikarka Tina Dobrajc, slikar Janez Ferlan, slikar Pavel Florjančič, kipar Metod Frlic, skladatelj Marjan Gabrijelčič, slikar Herman Gvardjančič, slikar Janez Hafner, avtorica tapiserij Silva Horvat, slikar Jakov Hure Delmati, slikar Zdenko Huzjan, slikarka Sanela Jahič, slikar Boris Jesih, slikar Jurij Kalan, slikar Matej Košir, slikarka Barbara Kastelic, glasbenica Marija Kocijančič, slikar in oblikovalec Tomaž Kržišnik, fotograf Tomaž Lunder, kipar Tone Logonder, pesnica Neža Maurer, slikar Simon Mlakar, glasbenik Miloš Mlejnik, glasbenik Anton Natek, publicist Miha Naglič, slikar Franc Novinc, pesnik in publicist Blaž Ogorevc, slikarka Klara Ogorevc Jenko, slikar Jože Peterrelj Mausar, slikarka Agata Pavlovec, slikarka Mirna Pavlovec, fotograf Andrej Perko, pisatelj Boris Pintar (Gojmir Poljanar), slikar Janez Plestenjak, kipar Matej Plestenjak, izdelovalka umetnostne obrti Petra Plestenjak Podlogar, glasbenik Tone Potočnik, slikar Marjan Prevodnik, fotograf Igor Puštorh, oblikovalka Nataša Šušteršič Plotajs, pevka Uršula Ramoveš, pesnik Janez

Ramoveš, risar stripov Iztok Sitar, Aljoša Sotler, kipar Gorazd Sotler, Rok Souček, Darja Souček, slikar Ive Šubic, slikarka Maja Šubic, glasbenik Tomaž Tozon, slikar Marij Vrenko, oblikovalka Jasna Vastl, arhitekt in pisatelj Tomaž Vrabič, oblikovalec Marjan Žitnik, igralec Igor Žužek. Častna člana združenja sta bila slikarja France Mihelič in Gabrijel Stupica. Danes ima društvo 46 članov: 21 slikarjev, pet oblikovalcev, štiri glasbenike, tri fotografje, po dva kiparja, risarja stripov, pesnika, pisatelja, publicista ter po eno izdelovalca tapiserij, izdelovalko domače obrti, enega igralca. Prevladujejo torej likovniki, kar se za "slovenski Barbizon" tudi spodboli!

Umetniki so med vsemi ljudmi največji individualisti. Šteje predvsem tisto, kar ustvari vsak sam kot avtor, njegov opus. Kolektivno (danes se reče timsko) delo ni v njihovi naravi. In vendar so v ZUŠL marsikaj naredili tudi skupaj. Postavili so več letnih preglednih razstav in izdali kataloge. Podelili so celo vrsto Groharjevih nagrad in stipendij. Sodelovali so v Lo-

ških umetniških utripih in na Groharjevih slikarskih kolonijah. Mlajšim umetnikom so pridobili več ateljejev v stolpu Škofjeloškega gradu in v Starološkem gradu. Ustanovili so galerijo Ivana Groharja na Mestnem trgu, kjer je še danes sedež društva; v njej so v 22 letih od ustanovitve 1987 do leta 2009 postavili okrog 200 razstav. Njihovo delo je Kolonija Iveta Šubic, spočeta 1997. Prve so bile v Mlaki pod Starim vrhom, od 2002 so v Šubičevi hiši in v Lovskem domu v Poljanah nad Škofjo Loko. Od 2002 vsako leto izdajo Časopis ZUŠL in priredijo "Mali format", božično-novoletno prodajno razstavo umetniških del malega formata. Ves čas so sodelovali z drugimi društvami in organizacijami ... Skratka: umetniki z območja nekdajnega loškega gospodstva freisinških škofov so v zadnjih 30 letih vtisnili mesto in dolinama svoj pečat. A zdi, se da jim to okolje za njihov prispevek ni posebej hvaležno?

(Vir tega pisanja je kronika ZUŠL, ki jo je sestavila Agata Pavlovec in bo objavljena v zborniku.)

Umetniki so med vsemi ljudmi največji individualisti. Šteje predvsem tisto, kar ustvari vsak sam kot avtor, njegov opus. Kolektivno delo ni v njihovi naravi. In vendar so v ZUŠL marsikaj naredili tudi skupaj.

GALERIJA

Snovanja

Vas zanima, kaj nastane, če svoje znanje združita stara mama, ena najboljših klekljaric v Žireh, in njen vnuk, nadarjeni ter doma in v tujini izšolani oblikovalec? V "galeriji" Snovanj predstavljamo skupni avtorski podvig Urha in IVE Sobočan.

Čipka kot prava umetnina

URH SOBOČAN, OBLIKOVALEC IN ILUSTRATOR

Miha Naglič

Kaj torej nastane, če svoje znanje združita stara mama, ki velja za eno najboljših klekljaric v Žireh, in njen vnuk, nadarjeni ter doma in v tujini izšolani oblikovalec?

"Plod najinega sodelovanja je projekt 'Vrnitev', ki združuje sodobno ilustracijo s tradicionalno slovensko čipko. Namen projekta je razbremeniti čipko njene tradicionalne dekorativne vloge in jo predstaviti kot vizualni jezik s posebno pripovedno močjo. Čipka je v naši družini že štiri generacije, toda do zdaj so se klekljarice izražale samo z ornamentom. Skupaj z Ivo sva želela dati avtorju besedo, s katero lahko pusti osebni pečat, namesto da se ga sudi samo po izvedbi izdelka. Najprej je bil projekt mišljen samo kot eksperiment, ko pa sva videla, kako čudoviti so rezultati in koliko veselja ter izzivov nama ponuja sodelovanje, sva nadaljevala z ustvarjanjem. Prve izdelke sem predstavil na zaključni razstavi magistrskega študija na londonskem Central St. Martins Collegu, kmalu so sledili prvi odzivi javnosti, po intervjujih v priznanih revijah Crafts ter Fibrearts pa so sledila tudi povabila na razstave v tujini."

Ste Ljubljanci, zdaj živite v Luksemburgu, mnoge dni svojega otroštva ste preživeli pri starih starših v Rakulku (zdaj najbolj zgornji del "mesta" Žiri). Kako se vam povsem različni ambienti in doživetja povežejo v vašem avtorskem delu?

"Moja dela so osebno izpovedna in imajo močan emocionalni pridih. Mnogim umetnikom pustijo otroške izkušnje močan pečat, se mi pa zdi, da se nam, ki živimo v tujini, ideje, privzgojene v mladosti, še toliko bolj izražajo v delih. V Rakulku sem doživel čudovite trenutke, v babičini hiši smo se zbrali strici, tete, bratranci, bratje, sestre ... V tej družbi sem začutil pomembnost družine in prijateljstva, vrednot, ki te naredijo za močnega posa-

meznika. V svet se je lažje odpraviti, če veš, da ti svojci stojijo ob strani, in vse zgodbe, prikazane prek mojih del, so le majhna zahvala družini za vse, kar mi je dala."

Na ljubljanski akademiji ste diplomirali pri Tomažu Kržniku, ki je tako kot vaš oče žirovskega rodu. Sta se s profesorjem tudi umetniško dobro ujela?

"Da, Tomaž Kržnik ima velik vpliv čez moje celotno ustvarjalno obdobje po vstopu na akademijo. Moj pristop k oblikovanju je imel vedno podton ilustracije in pod Tomaževim okriljem, z njegovim poznavanjem oblikovanja plakata, slikanja in ročnih del so moje ideje našle zavetje. Naučil me je, kako pomembno je izoblikovati osebni stil ter kako pretopiti emocije v likovne forme. Še posebej pa sem Tomažu hvalezen, ker me je napotil na študentsko izmenjavo na krakovsko likovno akademijo, kjer sem prek snovanja diplomske naloge dokončno sklenil, da se v prihodnje posvetim ilustraciji ter v tej smeri tudi nadaljujem specifikacijo."

Podiplomski študij ste končali v Londonu. Kakšno mesto je to, če ga primerjate z doslej imenovanimi kraji? Kako ste ga doživeli?

"London je v primerjavi s Krakovom in Ljubljano mesto, kjer je vse zelo potencirano. Človek je vsak dan zasut z neštetno novimi stvarmi ter informacijami, kar je zelo navdihujče, obenem pa zna biti tudi malce naporno, saj se vse odvija zelo hitro in le redko utegneš v miru zaužititi in v sebi prečistiti vse dogajanje. Je prostor, ki kreativnemu človeku ponuja in da ogromno, zraven pa zna kaj tudi odvzeti, pri kvaliteti življenja."

Kakšno je življenje mlade slovenske družine v Luksemburgu?

"Pestro kot življenje vsake mlade družine, tako da imamo čez teden bolj malo časa, da bi se sploh zavedli, da smo v Luksemburgu. Ko se vse poleže, pa zelo pogreša-

mo družino in prijatelje doma v Sloveniji. V Luksemburgu je delo dobro nagrajeno in zaradi miru, majhnosti ter povezanosti z naravo je tudi krasno mesto za vzgajanje otrok. Kar pa se tiče mentalitete ljudi, smo bolj navezani na bolj temperamentne domače kraje, tako da Luksemburg včasih imenujemo tudi 'Zlata kletka'."

S čim se preživljata?

"Glavni vir dohodka sta ilustracija ter oblikovanje vizualnih komunikacij. Večino časa namenim ustvarjanju ilustracij, zraven pa oblikujem v oglaševalski agenciji v mesu Luksemburg. Letos sem veliko risal za slovenski trg, česar sem še posebej vesel, saj sem tako prisoten tudi v domačem kulturnem območju. Tako je pred kratkim prišla na police knjigarn zbirka romanov Gostosevci (radovljiske založbe Didatta), katero sem v celoti ilustriral, za sodelovanje pa se moram zahvaliti Andreji in Petru Rauch."

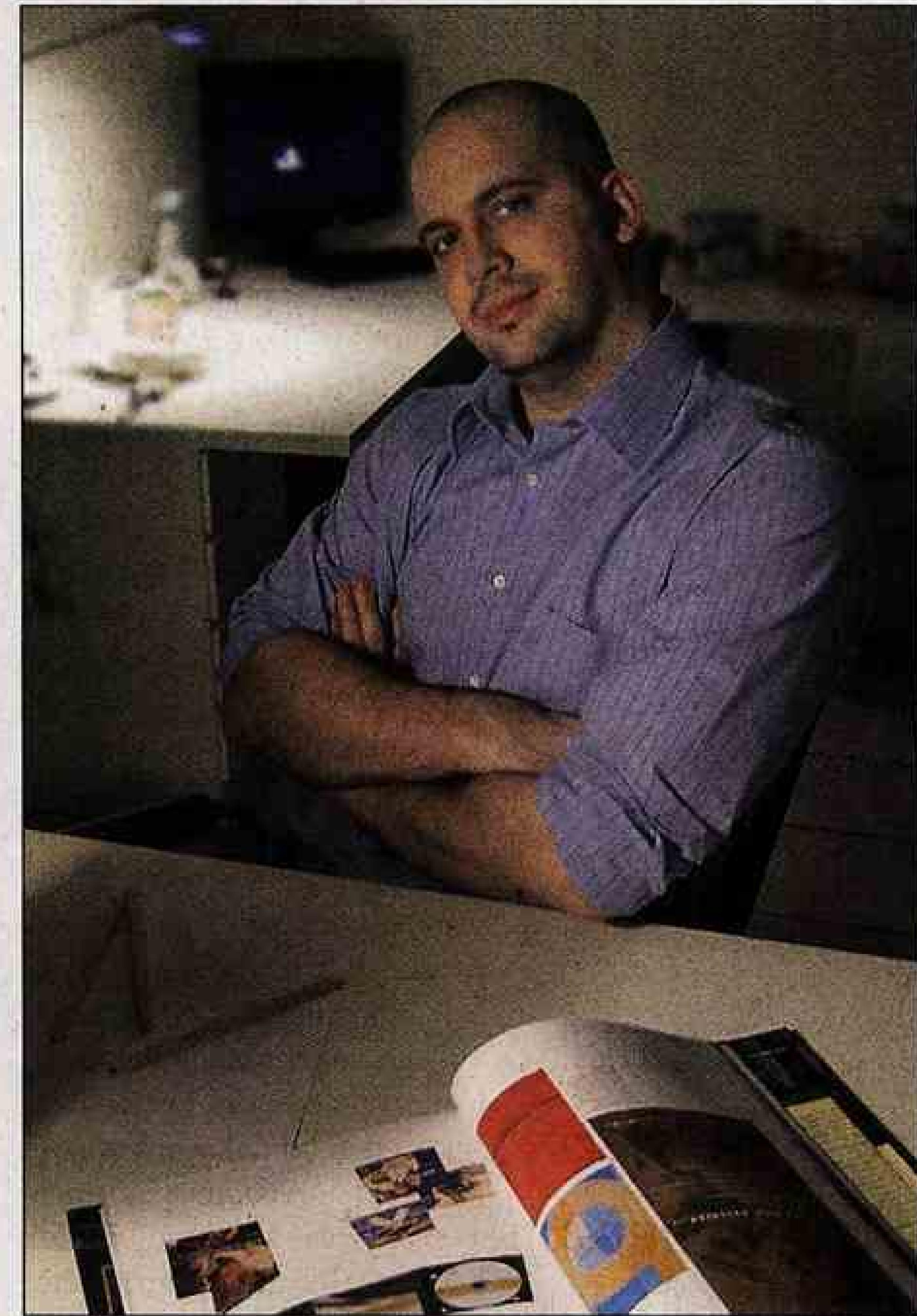
Te dni (konec oktobra) ste v Sloveniji, gotovo ne samo zasebno?

"Da, moji obiski vedno združujejo prijetno s koristnim. Tokrat sta me v Slovenijo vodila dva dogodka, prvo je bilo predavanje in razstava v okviru Bienala neodvisne ilustracije v Ljubljani, drugi pa odprtje moje prve samostojne razstave na slovenskih tleh, ki je trenutno na ogled v Galeriji Krka v Novem mestu.

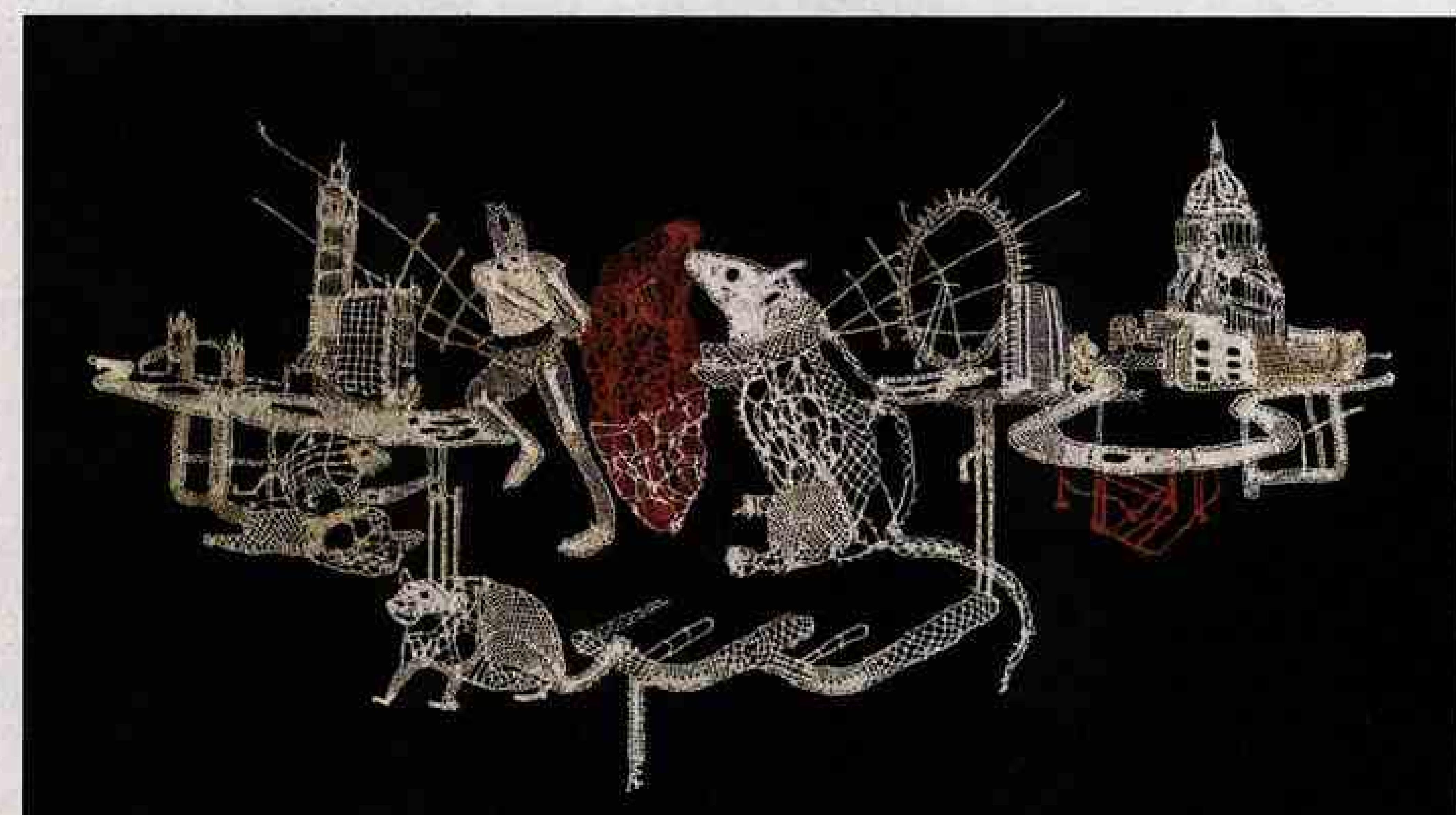
stu. Ker pa sta moje privatno in ustvarjalno življenje močno prepletena, so vsi dogodki tudi priložnost, da se srečam z družino, prijatelji ter kolegi iz kreativnih krogov."

Ne nazadnje: kaj imate zdaj v delu, kakšne so vaše ambicije?

"Trenutno se ukvarjam z nadgradnjo risb s čipko v novih materialih, oblikah in dimenzijah. Čipka zame ne obstaja samo v klekljani oblikovalci, saj me zanima njihov pogled in pristop k čipki. Moji novi projekti še niso bili razstavljeni, vsi, ki bi radi spremljali moje nadaljnje ustvarjanje, pa ste vabljeni na mojo spletno stran www.tricikel.net."

Urh Sobočan v svojem studiu

Boj, čipka IVE Sobočan v kompoziciji Urha Sobočana

"Plod najinega sodelovanja je projekt Vrnitev, ki združuje sodobno ilustracijo s tradicionalno slovensko čipko. Namen projekta je razbremeniti čipko njene tradicionalne dekorativne vloge in jo predstaviti kot vizualni jezik s posebno pripovedno močjo."

Pričakovanja prehitevajo stanje

Analitiki ugotavljajo, da kriza predelovalnih dejavnosti popušča, krepi se optimizem, izboljšujejo se kazalniki poslovnih tendenc.

ŠTEFAN ŽARGI

Ljubljana - Največkrat zastavljeni vprašanje letosnjene jeseni je zagotovo: ali je kriza letos poleti dosegla dno in ali lahko pričakujemo oživitev gospodarskih aktivnosti ter s tem postopen izhod iz krize. Sodelavci Ekonomskega inštituta Pravne fakultete (EIPF) Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar in Robert Volčjak v zadnji številki Gospodarskih gibanj, redne mesečne publikacije tega inštituta, ugotavljajo, da "se pričakovanja normalizirajo, stanje pa ne".

Upad trošenja se zmanjšuje

Skupno pričakovano trošenje kot pomemben vzvod gospodarske aktivnosti se po

oceni analitikov EIPF normalizira, pri čemer je trošenje države najmočnejše, investicije pa najšibkejša sestavina. K zvišanju zaupanja je v septembri prispevalo predvsem zvišanje zaupanja v predelovalnih dejavnostih, kjer ocenjujejo, da kriza popušča, povečuje se tudi zaupanje potrošnikov. Trend v turizmu se je po zaslugu domačih gostov obrnil navzgor, medletni padci v transportu so manjši kot v industriji in gradbeništvu, slednje ostaja v krizi.

Kriza pustoši na trgu dela

Kriza, tako doma kot v svetu, vse bolj pustoši na trgu dela, zmanjšuje se število aktivnih prebivalcev, še hi-

treje pa število delovno aktivnih. Število registriranih iskalcev zaposlitve raste, povpraševanje podjetij po delavcih pa se zmanjšuje. Po stopnji brezposelnosti se Slovenija kljub temu še naprej uvršča med najbolj uspešne države EU. Plače in stroški dela so se v poletnih mesecih umirili, avgusta upadli, razlike v rasti plač se med dejavnostmi zmanjšujejo. Stroški dela, ki so v času konjunkture hitro rasli, se normalizirajo in so v rasti za dve odstotni točki višji kot v evrskem območju.

Finančna gibanja zaostajajo

Skupni javnofinančni prihodki so septembra precej padli, vendar se iz četrletja v

četrtletje padec zmanjšuje. Skupni donos davkov na blago in storitve je že praktično enak kot lani v tretjem četrletju, občutno so se zmanjšali neposredni davki, predvsem na račun pomembno manjše dohodnine. Krediti sicer rahlo rastejo, vendar so pomembno manjši od lani. Obrestne mere sicer sledijo gibanjem v evrskem območju, so pa za dobri dve odstotni točki višje. Banke očitno rešujejo letošnje poslovne rezultate z dražjimi krediti in višjimi cenami drugih storitev. Ob majhnem tekočem primanjkljaju avgusta je tekoči račun države v mednarodni menjavi po osmih mesecih izravnан, neto zunanja zadolžitev pa ostaja od konca lanskega leta nespremenjena.

Slovenci smo varčni

Med evropskimi državami sta leta 2007 imeli večjo stopnjo varčevanja kot Slovenija le Švica in Nemčija.

MATJAŽ GREGORIČ

Ljubljana - V današnjih razmerah globalne gospodarske krize je varčevanje zelo pomembno in naša država je po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije po stopnji varčevanja na tretjem mestu v Evropi. Med evropskimi državami sta imeli leta 2007 le Švica in Nemčija večji delež bruto varčevanja v bruto razpoložljivem dohodku (bruto stopnja varčevanja) kot

Slovenija, in sicer je bruto stopnja varčevanja slovenskih gospodinjstev znašala 16,4 odstotka. Glede na leto 2006, ko je bila najvišja, je bila nižja za 0,7 odstotne točke, vendar je bila še vedno precej višja od povprečne stopnje varčevanja gospodinjstev na območju z evrom (13,8 odstotka) in na območju Evropske unije (10,8 območju). Najnižje stopnje varčevanja imajo baltiske države in Združeno kraljestvo, ZDA so imele leta 2007 5,2-odstotno stopnjo varčevanja. Slovenska gospodinjstva spadajo med evropskimi med najvarčnejša. Leta 2007 so bila gospodinjstva v Sloveniji po deležu posojanja v razpoložljivem dohodku s 7,1 odstotka takoj za Avstrijo in Nemčijo; povprečje v ob-

močju z evrom je znašalo 3,2 odstotka, v Evropski uniji pa 0,9 odstotka. Za gospodinjstva v veliki večini evropskih držav velja, da več posojajo, kot si izposojajo. Nasprotno pa so gospodinjstva v Združenih državah Amerike neto posojilojemalc (3,7 odstotka), torej več potrošijo, kot imajo razpoložljivega dohodka. To je rezultat neto učinka višjih stopenj varčevanja na evrskem območju in Evropski uniji kot v ZDA.

Tudi glede na obseg bančnih vlog in najetih posojil bolj varčujemo, kot se zadolžujemo. Veliko naredimo sami, neradi tvegamo, bankirjem ne zaupamo preveč, če se že zadolžujemo, se največkrat za nakup stanovanja. Večinoma se še vedno odločamo za tradicionalne oblike varčevanja v bankah, verjetno iz strahu pred izgubo denarja. Po podatkih finančnih računov Banke Slovenije so imela konec leta 2007 gospodinjstva v Sloveniji 45 odstotkov finančnih sredstev v obliki gotovine in vlog, od tega 23 odstotkov v gotovini in 77 odstotkov v vlogah. Naložbe v delnice in drug lastniški kapital so znašale 37 odstotkov vseh finančnih sredstev, največ v nefinančne družbe.

KRANJ

Gorenjska banka podprla Rdeči noske

V Gorenjski banki so letosnji mesec varčevanja zaznamovali z nekaj privlačnimi ponudbami za občane in podjetnike in ga končali z družbeno odgovorno akcijo. V petek, 30. oktobra, so namreč na bančnih okencih med svoje komitente razdelili tri tisoč "rdečih noskov", na ta način pa podprli Društvo za pomoč trpečim in bolnim - Rdeči noski. Komitente, ki so se ob dnevu varčevanja oglašili na bančnem okencu, je Gorenjska banka že tradicionalno nagradila z manjšo pozornostjo v obliki praktičnega darila. Komitenti, ki so se v petek, 30. oktobra, oglašili v katerikoli poslovalnici Gorenjske banke, so letos namesto klasičnega darilca prejeli simbolični "rdeči nosek". Sredstva, ki bi jih banka sicer porabila za oktobrsko obdarovanje, so tokrat namenja organizaciji Rdeči noski. Vsi komitenti, ne glede na to, ali gre za pravne ali za fizične osebe, so v primeru nakazila sredstev na račun Rdečih noskov tudi oproščeni plačila provizije. M. G.

Povprečje cen miruje

Mesečna inflacija je bila v oktobru 0,1-odstotna, na letni ravni pa se povprečje cen živiljenjskih potrebščin ni spremenilo.

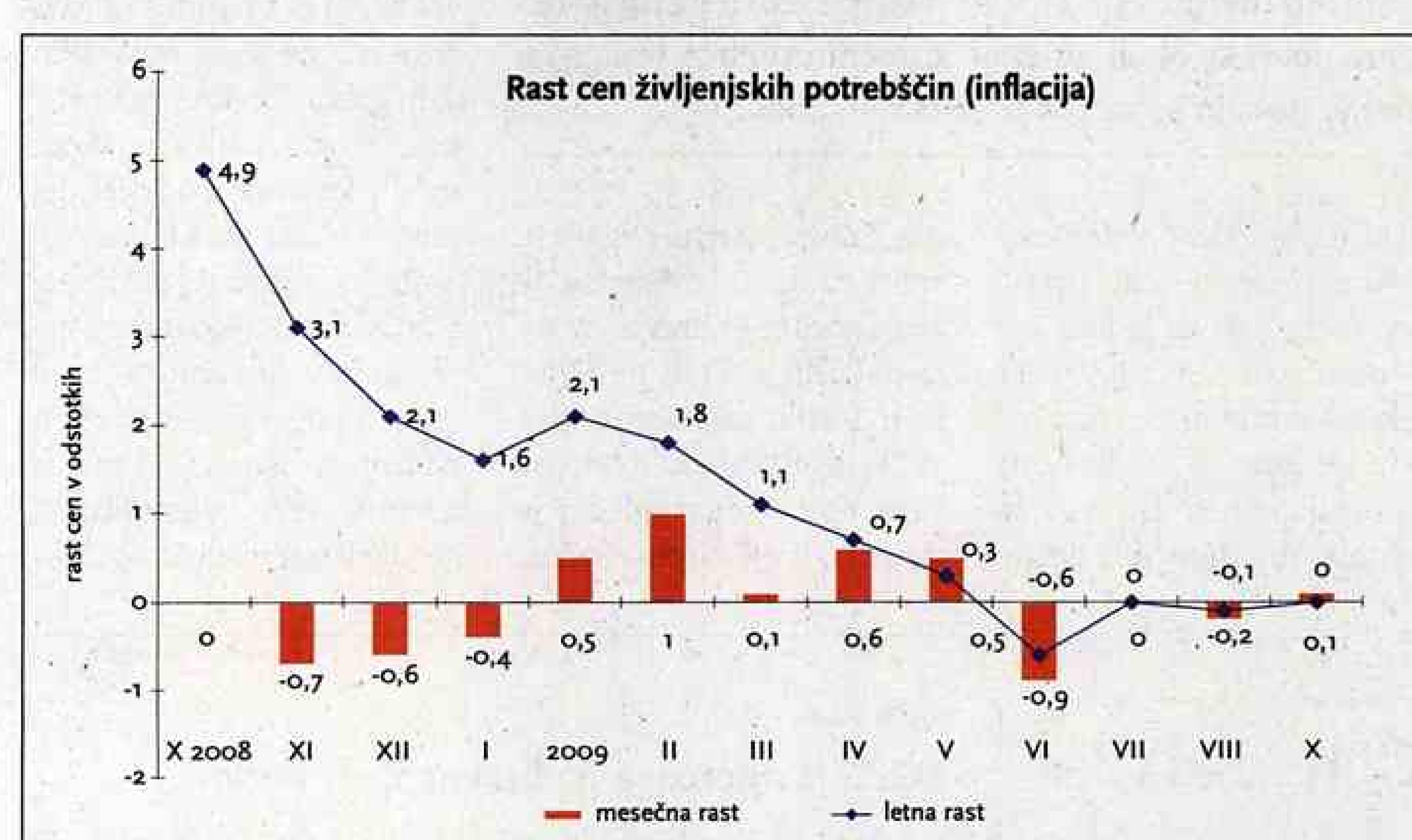
ŠTEFAN ŽARGI

Ljubljana - V petek je Statistični urad RS (SURS) objavil redno mesečno poročilo

o gibanju cen živiljenjskih potrebščin, iz katerega lahko povzamemo, da se je povprečje cen v tem jesenskem mesecu dvignilo le za desetino odstotka, medtem ko primerjava z enakim mesecem lani kaže, da so cene enake. Znotraj povprečja so seveda odstopanja, pri če-

mer na SURS-u ugotavljajo, da se je blago podražilo za pol odstotka, storitve pa pocenile za 0,8 odstotka. Pri blagu so se cene najbolj zvišale za obleko in obutev - kar za 7,8 odstotka (zamenjava kolekcij), pocenila pa goriva (za 3,5 odstotka) in maziva, avtomobili in motorne kolesa ter hrana (za 0,5 odstotka). Med storitvami sta cenejši rekreacija in kultura (najbolj počitnice - kar za skoraj devet odstotkov) ter prevoz. Medtem ko smo imeli oktobra lani kar 4,9-odstotno letno rast cen, je letos v oktobru že tretjič ničelna.

Na Uradu za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) ocenjujejo, da je praktično mirovanje povprečja cen poledica velikih padcev cen vseh vrst surovin in nizke gospodarske aktivnosti. Do konca leta pričakujejo umirjeno gibanje cen, medletna inflacija pa se bo zaradi velikega padca cen naftne v preteklem letu nekoliko dvignila.

ŽELEZNIKI

Tehtnica praznovala 50. obletnico ustanovitve

Sredi oktobra je minilo petdeset let, odkar so na pobudo nekaterih članov tovarne Niko Železniki v času, ko so se v Niku odločili, da iz svojega proizvodnega programa izločijo proizvodnjo preciznih in analitskih tehnic ter proizvodnjo šolskih šestil ustanovili Obrtno podjetje Tehtnica. Podjetje, ki je začelo v nekdanji sodarski delavnici s 14 delavci, danes s petdesetimi zaposlenimi v lastni tovarni proizvaja laboratorijsko opremo, precizne elektronske, mehanske, trgovske in skladiščne tehnice, uteži ter proizvode za predelavo mleka in je v lasti Dornela, d. d. Na 50-letni poti so doživljali vzpone in padce, ujme in poplave, prizanesla jim ni niti aktualna kriza. V letih prizadevanj za prestrukturiranje so spoznali, da je edini izhod v razvoju in znanju ter odpiranju novih tržnih poti. Ob obletnici ustanovitve so izdali knjigo Andreja Tuška Tehtnica 1959-2009. Š. Ž.

LJUBLJANA

Odpira se Ljubljanski pohištveni sejem

Danes bo na Gospodarskem razstavišču predsednik Republike Slovenije Danilo Türk slovesno odprl 20. Ljubljanski pohištveni sejem, največjo sejemske prireditev z bogatim obsejanskim programom s področja pohištvene industrije pri nas. Na njej bodo podelili nagrade Gospodarskega razstavišča Deset najboljših (Top Ten) in zmagovalca med nimi ter nagrado Zlata vez. Organizatorji bodo na slovesnosti ob odprtju razglasili tudi novo ime prireditve. Na sejmu se na 18 tisoč kvadratnih metrih razstavnih površin predstavlja 326 podjetij iz 23 držav. Sejem ponuja številne novosti, kot so okrogla miza z naslovom Kako do dodane vrednosti v pohištveni industriji, čitalniški kotički z literaturo s področja oblikovanja in notranje opreme, predstavitev projektov študentov arhitektур in industrijskega oblikovanja, nadaljevanje lani začetega Arhitekturnega dialoga. Š. Ž.

Si želite novih izvirov?

Zaradi nenehne rasti vam ponujamo dinamično delo, stimulativno plačilo, možnost dodatnega izobraževanja in napredovanja.

Zaposlimo:

MANAGERJA za PRODAJO (m/ž)

Pogoji:

- zaposlimo vztrajno, odločno in urejeno osebo,
- nujne so odlične tržniške in organizacijske sposobnosti,
- izobražba najmanj VI. stopnje in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- aktivno znanje nemškega in angleškega jezika.

Podrobnosti o razpisu si lahko preberete na www.rodex.eu/podjetje/39

RODEX

GAZELA nominiranec za gazolet 2009

KONSTRUKCIJA IN IZDELAVA ORODJA ZA BRIZGANJE PLASTIKE IN PREOBLIKOVANJE PLOČEVINE, PROIZVODNJA IN MONTAŽA ELEKTRONSKIH IN MEHANSKIH KOMPONENT

RODEX d.o.o. - PROIZVODNO TRGOVSKO PODJETJE - SISTEMSKI DOKAVITVE L.JUBLJANSKE C. 24/A, KRKA

Veliki, a ne rekordni

Sanacija pokljuških gozdov

V Cerkljah so minuli petek že dvajsetič tehtali največje pridelke.

SIMON ŠUBIC

Cerklje - Jubilejna, dvajseta prireditv A prideš ... na Naj pridelek 2009? ni postregla z novimi rekordi, vseeno pa so bili nekateri pridelki, ki so jih minuli petek stehtali v Cerkljah, zavidanja vredni. Je že tako, da morajo kmetje poleg znanja imeti tudi veliko sreče, da jim na njivah zraste največji, najdebelejši, najdaljši in najtežji pridelek. Ali pa rekordne pridelke iz previdnosti skrivajo, da ne bi na svoje njive privabili pridničev, ki si ozimnico priskrbijo na nepošten način ...

Še najbližje rekordu so bili tudi tokrat pri repi, kjer se je lani tehnica ustavila pri kar 6,675 kilograma. Tudi letos je najtežja - tehtala je 5,82 kilograma - zrasla Maleševim v Poženiku, letos pa jo je prinesel Uroš Maleš. Drugi pridelki so bili od rekordnih tež precej oddaljeni. Zelje Mihe Sušnika s Suhe je tehtalo 10,085 kilograma, kar je slabih pet kilogramov manj od rekordne zelnate glave iz leta 2000, je sporočil voditelj prireditve Jože Jerič. Tudi največja rdeča pesa (3,255 kg) je letos zrasla v Poženiku, pridelal pa jo je Anton Močnik. Najdebelejši krompir, težek 1,13 kilograma, je prinesel Franc Gerkman iz Cerkev, med pridelovalci krmne

pese pa se je znova izkazala Anita Cerar iz Komende (9,26 kg). Najtežje rdeče korenje (2,13 kg) je prinesla Anica Maček iz Adergasa, krmno (2,665 kg) pa Petra Maleš iz Poženika. Pri nadzemni kolerabi se je tehnica letos ustavila pri 4,22 kilograma, pridelal pa jo je Marjan Por iz Krnice. Najtežja podzemna koleraba (6,070 kg) je letos zrasla na njivi Vide Kne iz Cerkljanske Dobrave. V kategoriji za posebno nagrado je komisijo najbolj očarala 11,43-kilogramska lubenica, ki jo je prinesla Marija Eržen iz Čirč, med drugim pa smo videli tudi por, daljši od metra in pol. Prinesla ga je Cvetka Tušek iz Lenarta nad Lušo, ki na vsaki prireditvi pokaže tudi jajca, ki jih kokoski izvalijo z največjo muko.

Letošnja so tehtala "samo" po deset dekagramov. Na letošnji prireditvi, ki sta jo drugič skupaj pripravila Občina Cerklje in Mladinski center Cerklje, je cerkljanski župan Franc Čebulj podelil posebno zahvalo sicer odsonemu Janezu Kuharju, leta 1989 pobudniku Naj pridelka. Sodelujoče pridelovalce in gledalce pa je v dvorani Kulturnega hrama Ignacija Borštnika pozdravila tudi Sonja Bukovec, državna sekretarka na ministerstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zaradi nevarnosti razširjanja lubadaria so se v Gozdnem gospodarstvu Bled, ki skrbi za gozdna dela v gozdovih v lasti države in ljubljanske nadškofije, sanacije lotili s pomočjo strojev za sečnjo in spravilo lesa. Zaradi snegodoma v dveh minulih zimah ter vetrolooma pred tre-

Na območju Pokljuke, Jelovice, Mežakle in Radovne je zaradi vremenskih ujm poškodovanih približno 55 tisoč kubičnih metrov lesa. Spravilo bo treba opraviti še pred zimo, sicer se bo lubadar še bolj razširil.

MATJAŽ GREGORIČ

Rudno polje - Lanska huda zima, ki je na območju Pokljuke natresla tudi do tri metre snega, je v tamkajšnjih gozdovih naredila veliko škode, pred kratkim pa je v njih pustošil še veter. Navrne ujme so gozdarjem naložile veliko dela s spravilom, ki ga bodo morali v čim večji meri opraviti do zime,

mi tedni bo treba na območju Pokljuke skupaj posekat kar okoli 260 tisoč kubičnih metrov lesa. Zaradi poznga taljenja snega so lahko začeli delati šele v drugi polovici maja, pozno spomladsi in zgodaj poleti pa jih je ovirala precejšnja razmočenost terena. Brez strojne sečnje tako obsežna sanacija ne bi bila mogoča, poudarjajo pri Gozdnem gospodarstvu

cev v zadnjem času precej težko. Pri vsaki sečnji in spravilu lesa iz gozda se pojavi tudi poškodbe, ki se jim ni mogoče v celoti izogniti. Posebno pozornost zaradi svoje velikosti, teže in množičnega vpliva vzbujajo stroji za sečnjo, ki so kombinirani s stroji za izvoz lesa iz gozda. Znanstvenih raziskav o vplivu teh strojev na gozdni ekosistem v Sloveniji še nima-

postala nujna, vprašanje je le, kje in kako uporabljati stroje za sečnjo. V zvezi s tem je treba postaviti jasna pravila in izvajati ustrezni nadzor.

Glede ustreznosti izvajanja strojne sečnje in spravila na Pokljuki je kmetijsko ministvrstvo na podlagi Zakona o gozdovih oktobra izvedlo strokovni nadzor nad dvema deloviščema. Gozdarski inšpektor je na ogledu avgusta

Gozdn stroj je učinkovitejši, hitrejši in ne nazadnje varnejši pri sečnji, v Sloveniji jih je osem. / Foto: Gorazd Kavčič

Predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije so na terenskem ogledu predstavili sanacijo gozdov na Pokljuki.

sicer se bo še bolj razmnožil lubadar. To so predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije (ZZGS) poudarili na četrtekovem terenskem ogledu sanacije, kamor so povabili tudi člane parlamentarnega odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predstavnike lastnikov, Sklada kmetijskih zemljišč in medije.

Zaradi nevarnosti razširjanja lubadaria so se v Gozdnem gospodarstvu Bled, ki skrbi za gozdna dela v gozdovih v lasti države in ljubljanske nadškofije, sanacije lotili s pomočjo strojev za sečnjo in spravilo lesa. Zaradi snegodoma v dveh minulih zimah ter vetrolooma pred tre-

Decembra lani so velike količine snega v pokljuških gozdovih povzročile snegolom v obsegu 40 tisoč kubičnih metrov, kar predstavlja okoli 120 tisoč dreves, ocenjena škoda pa znaša 320 tisoč evrov. Zaradi snegoloma leta 2007 je lubadar na poškodovanih in tudi do takrat zdravih drevesih povzročil za 63 tisoč evrov škoda na 5500 kubičnih metrih lesa. Močan veter je sredi letošnjega oktobra podrl še okoli 20 tisoč kubičnih metrov lesa, s čimer je nastalo še za 105 tisoč evrov škoda.

Bled, saj en stroj nadomesti delo najmanj desetih delavcev, poleg tega pa je tudi neprimerno varnejše, saj je delo sekačev z motormimi žagami zelo nevarno, nepredvidljivo in utrujajoče. Poleg tega je pridobivanje gozdnih delav-

mo, možni pa so negativni vplivi na tla in koreninski sistem gozdnega drevja, menijo na ZZGS. Tudi poslanec in tržiški župan Borut Sajovic, ki je bil pobudnik četrtekovega terenskega ogleda, je mnenju, da je strojna sečnja

ugotovil, da vsa sečišča niso urejena skladno s pravilnikom in da niso spoštovane določene omejitve. Na območjih, kjer je strojna sečnja dopustna, se mora način spravila lesa prilagoditi dejanskim razmeram in času izvedbe. Te omejitve zavod opredeli že v tehološkem delu gozdnogojitvenega načrta ter v izreku odločbe. V primerih, ko zavod z odločbo dopusti izvedbo del s tehologijo strojne sečnje ter določi pogoje, ki narekujejo morebitno prekinitev dela, mora zavod izvajati pogosteši in sproten nadzor, so sklenili na ministvrstvu v zvezi z ugotovitvami gozdarskega inšpektorja.

Foto: Matjaž Žorman

Hiša Zdravja GG

dr. Neja Zupan

PRIROČNIK DOTIKOM DO ZDRAVJA

Veliko se govori o svetovni krizi. Narašča število brezposelnih, vse več je bolezni, število ljudi, ki so pod stresom, je vse večje, med ljudmi narašča tudi število psihičnih motenj in čustvenih problemov.

Posebno pozornost je zato treba nameniti preventivni, ki dviguje zadovoljstvo posameznika in skupnosti ter hkrati ustvarja pozitivno okolje, kjer se čustvene napetosti lahko izrazijo in ne le pokrijejo z dejavnostmi.

Ali veste, da imamo vse darove v sebi, le odkriti jih moramo znati? Vsi, ki si želite zdravja v najširšem pomenu besede, enostavno morate priti na predstavitev priročnika Z dotikom do zdravja, ki bo v četrtek, 5. novembra, ob 18. uri v avli Gorenjskega glasa.

Avtorka knjige dr. Neja Zupan nam bo pripravila zanimivo predavanje s praktičnim prikazom vaj, odgovarjala bo tudi na vaša vprašanja. Prijazno vabljeni! Vstop je prost, priročnik bo na voljo po zelo ugodni ceni. Vsak udeleženec dobi darilo.

Gorenjski Glas

LJUBLJANA

KGZS je ogorčena nad ravnanjem vlade

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) menijo, da je predlog novele Zakona o kmetijstvu škodljiv, ne izboljšuje problematike gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči in gozdovi v lasti Republike Slovenije niti ne odpravlja določenih nepravilnosti. Gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči in gozdovi je v širšem javnem interesu slovenske države. Zato tudi delovanje Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, ki skrbi za izvajanje teh funkcij, ne more biti predmet aktualne vlade. KGZS je presenečena, da vlada enostransko spreminja financiranje v korist občin, na območju katerih ležijo državni gozdovi. Nesprejemljivo je, da vlada s tem predlogom novele ukinja nadzor Državnega zbora nad delom Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Z ukinitev javnega nadzora bi bilo namreč možno kmetijska zemljišča in gozdove podrediti ozkim kapitalskim interesom in tako lažje iztisniti še več dobička za zasebne delniške družbe. KGZS se tudi ne strinja, da se nezazidana stavba zemljišča (kmetijska zemljišča) prenašajo na občine. Nujno bi morali postaviti kriterije, v katerem primeru bo sklad prenesel svoja zemljišča na občino neodplačano in v katerem proti plačilu. KGZS pričakuje, da bodo upoštevani tudi njeni predlogi in stališča. M. G.

PREDAVANJE

Odporni s korenjem

Na splošno smo prepričani, da so največji oboževalci korenja zajčki. Z zobanjem tega zelenjavnega korenjaka se v hudem mrazu zavarujejo pred boleznimi in okužbami. Moder človek se lahko zgleduje po naših malih prijateljih iz narave in si okrepi imunski sistem s tem poceni in lahko dostopnim zdravilom iz narave.

PAVLA KLINER

Korenje - mala naravna lekarna

Korenje (Daucus carota), ki izvira z območij Južne Evrope in Azije, naj bi gojili že v mlajši kameni dobi. Kot vrtinu neprecenljive vrednosti so korenje močno čislali Rimljani. Izmed vse zelenjave vsebuje korenje največ beta karotena, ki je predstojna vitamina A. Ta je nahaja le v živalski hrani, zato je korenje kot vir vitamina A zelo pomembno za vegetarjance. Vsebuje še precej pektina, ki v prebavnem traktu nabrekne in tako varuje črevesno in želodčno sluznico, kalij, kalcij, železo, folno kislino, vitamine skupine B, vitamine C, D, E, PP in druge. Korenje se lahko pohvali tudi z izjemno veliko vsebnostjo selena, za imunski sistem najpomembnejšega mikroelementa, ki varuje naše celice pred sovražniki. Lahko bi rekli, da se v korenju skriva prava mala naravna lekarna. Zaradi omenjenih učinkov je pomembno živilo za otroke, bolnike in starejše ljudi. Priporoča se oslabelim, slabokrvnim, šibkim, rahitičnim, kratkovidnim, posebej otrokom, ki si lahko z uživanjem korenja popravijo vid.

Potrebno malčkom in starčkom

Korenje je eno prvih živil, s katerimi se srečamo v življenju - že kot dojenčki, z njim pa nekako tudi zaključimo naše tuzemske bivanje. Naj-

bolj blizu je prav malčkom in starčkom, saj preprečuje vrsto bolezni in otroški in starnosti dobi. Krepi odpornost, daje moč, nahrani možgane, krepi vid in usklajuje delovanje vseh organov, ki z leti oslabijo. Na surovo korenje so naravnost nori dojenčki v času, ko jim začno poganjati prvi zobki. Navadno ga imajo sicer več na tehl kot v ustih, a kljub temu. Tudi okusne kašice in sokovi za dojenčke, ki pripomorejo k zdravemu telesnemu razvoju, ga vsebujejo. Mali korenjaki tako dobivajo svež videz, poveča se njihova telesna teža in njihova odpornost proti infekcijskim boleznim. Zoper drisko pri dojenčkih jim pripravimo juho iz nastrganega korenčka.

Korenje na hitro

Na splošno velja prepričanje, da korenje ureja in pospešuje presnovo, izločanje seča in žolča ter nastajanje in izločanje mleka. Krepi imunski sistem, poživilja, blaži vnetje sluznice prebavil, krepi srce in ožilje, izboljšuje vid, skrbi za lepo kožo, deluje pomlajevalno in zaustavlja proces staranja, blaži starostne tegobe in враča moč prebolevnikom, pospešuje rast nohtov in las, spodbuja celično presnovo, lajša težave z jetri. Uživajo naj ga slabokrvni, ljudje, ki trpijo zaradi kurje slepote, nosečnice in mamice. Nanj ne smejo pozabiti niti vozniki, piloti in vsi tisti, ki morajo dobro videti. Spodbujal naj bi celo nastajanje sper-

Korenje varuje pred prostimi radikali in drugimi škodljivimi snovmi.

Zajci so naravnost nori na korenje.

me in pri moških povečaval sposobnost za oploditev.

Sirup in sok proti gripi in prehladu

Proti pljučnim boleznim, prehladu in gripi koristi, če vzamemo trikrat na dan po jedi žlico korenjevega sirupa, ki ga naredimo sledče: iz korenja s sokovnikom izcedimo sok, mu dodamo med in počasi kuhamo, dokler se dovolj ne zgosti. Potem ga pretočimo v steklenice ter hranimo v temnem in hladnem prostoru. Kot učinkovito

zdravilo zoper bolezni grla in zoper slabo počutje nasprost se izkaže sveže iztisnjeno korenčkov sok z dodatkom medu ali limonovega soka.

Pomlajevalni napitek

Napitek, ki deluje pomlajevalno ter krepi organizem in spomin, pripravimo tako, da pol skodelice mleka posmešamo s pol skodelice korenčkevoga soka in to popijemo vsak dan. Slabokrvni ljudje naj si pripravijo sok iz treh korenčkov, dveh zeljnih listov in pora.

Zdrav človek ima tisoč različnih želja, bolan eno samo: ozdraveti. Kdo je to misel prvi izrek, ne vem, vsekakor drži.

Znova in znova razmišjam o Učbeniku življenja Martina Kojca in se skušam dotakniti dna (njegove) resnice. "Skrivnost uspeha je v populni odstotnosti slehernega človekovega hotenja kaj izsiliti, v populnem notranjem miru ter v popolni uravnovešenosti." Tako v enem od svojih uvodov v naslednje poglavje razmišlja in nadaljuje: "To, kar splošno imenujemo volja, je vse drugo kot resnična ustvarjalna volja. Njen vidni odraz sta ravnoduš-

Ta volja povzroča ravno nasprotje od zaželenega, saj nam tega ne prinaša naše človekovo hotenje, temveč notranje prepričanje, da se bo zaželeno zgodilo.

To, iz našega notranjega prepričanja izvirajoče hotenje, ustvarjanje in delovanje, se pri ljudeh izraža v mirnem vztrajanju v vseh življenjskih položajih, v potprežljivem vztrajanju pri svojih življenjskih ciljih ter v veseljem in brezskrbnem doživljanju in urejanju sedanosti.

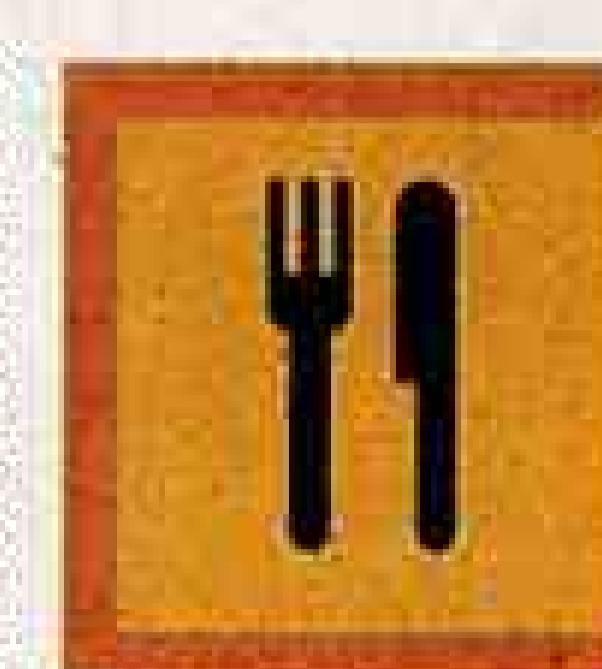
Samo notranje prepričanje, da se bo zaželeno zgodilo, je resnična ustvarjalna volja. Njen vidni odraz sta ravnoduš-

nost in zaupanje v vseh življenjskih položajih.

Velika napaka vseh ljudi je v tem, da hočejo zaželeno izsiliti, da se na vse kriplje trudijo to doseči, namesto da bi spoznali, da si nekaj v njih v interesu celote neprestano ustvarjalno prizadeva, da namreč izpolni prasila vsako novo željo, če ji le damo možnost s tem, da ji sledimo zaupamo.

Človeku, ki je že dosegel razvojno stopnjo, ko more prasili v vseh življenjskih položajih sledimo zaupati, se ne more zgoditi nič nezaželenega več.

Samo v notranjem podzavestnem hotenju je ustvarjalna moč, ki uresniči zaželeno v

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENČ

Tedenski jedilnik

Nedelja - Kosilo: čista goveja juha z rezinami rumene korene in korenja, nadevana piščančja bedra, dušeno rdeče zelje, krompir v kocih, mandarine; **Večerja:** jabolčna pita, sok.

Ponedeljek - Kosilo: rižota z morskimi sadeži, endivija s fižolom, grozdje; **Večerja:** dušena zelenjava (blitva, bučke, radižnik, paprika ...) z jajci, bige, bela kava.

Torek - Kosilo: ohrovtova kremna juha z jetrnimi žičniki, prepečene palačinke s skuto, jabolčni kompot; **Večerja:** kozružni žganci z ovirkami, mleko.

Sreda - Kosilo: gobova juha (iz vrečke ali s suhimi gobami), polpeti iz mletega mesa in bučke, radiž s krompirjem; **Večerja:** topli kruhki, pečene paprike, bela kava.

Četrtek - Kosilo: telečja obara, ajdovi žganci, pečena jabolka;

Večerja: cesarski praženec, višnjev kompot.

Petak - Kosilo: postrvi v belem vinu, krompir v kocih, motovilec z jajcem v solati; **Večerja:** široki rezanci z medom in makom, sadni sok.

Sobota - Kosilo: goveja juha z rezanci, raca v rdečem vinu, milinci z maslom, rdeč radiž s fižolom v solati, jabolčna pita; **Večerja:** s siri obogatena mešana solata, zrnat kruh.

Postrvi v belem vinu

Sestavine: 4 postrvi (po 450 g), 1 dl olja, 1 strok česna, 1 šopek peteršilja, 2 dl belega vina, 1 jajce, 2 dl kislega mleka.

Postrvi očistimo, operemo in osušimo. Čebulo drobno seklijamo. V ognjevarni posodi segrejemo olje in na njem zaramenimo čebulo. Nanjo položimo postrvi, jih posolimo, popopramo, prelijemo z vinom in četrt ure pečemo v pečici, ki smo jo segreli na 200 stopinj Celzija. Blitvo očistimo, skuhamo in odcedimo. Položimo jo na krožnik, s katerim bomo postregli, in nanjo naložimo pečene postrvi. V sok, v katerem so se pekle postrvi, zamešamo jajce in kislo mleko. Na majhnem ognju še kakšnih 5 minut prevremo, vendar ne preveč, da se ne sesiri. S to omako prelijemo postrvi in takoj postrežemo.

Gornji recept smo vzeli iz najnovješe kuvarske knjige znanega slovenskega kuharja Andreja Frica "Postrvi iz reke na mizo".

Raca z rdečim vinom

Sestavine: 2 mladi raci, sol, 4 žlice olja, 2 čebuli, četrt litra rdečega vina, poper, 3 žlice kisle smetane, 1 žlica moke.

Očiščeni in dobro posoljeni raci lepo rumeno opečemo na olju. Ko porumenita, prilijemo četrt litra kropa, dodamo na debelo rezani čebuli in dušimo. Ko je mešo dovolj mehko, ga vzamemo iz posode, soku primešamo moko in še malo zalijemo. Ko zavre, prilijemo vino, po okusu popopramo in nazadnje primešamo kislo smetano. Racu, ki morata čakati na toplem, zrežemo na kose, jih zložimo v plitvo servirno posodo in polijemo z omako. Če sta raci zelo mastni, del načejene maščobe odlijemo, preden primešamo moko.

Slepo zaupanje

120

V RAKOVIH KLEŠČAH, 2. DEL

MARJETA SMOLNIKAR

Zdrav človek ima tisoč različnih želja, bolan eno samo: ozdraveti. Kdo je to misel prvi izrek, ne vem, vsekakor drži.

Znova in znova razmišjam o Učbeniku življenja Martina Kojca in se skušam dotakniti dna (njegove) resnice. "Skrivnost uspeha je v populni odstotnosti slehernega človekovega hotenja kaj izsiliti, v populnem notranjem miru ter v popolni uravnovešenosti." Tako v enem od svojih uvodov v naslednje poglavje razmišlja in nadaljuje: "To, kar splošno imenujemo volja, je vse drugo kot resnična ustvarjalna volja. Njen vidni odraz sta ravnoduš-

nost in zaupanje v vseh življenjskih položajih.

Velika napaka vseh ljudi je v tem, da hočejo zaželeno izsiliti, da se na vse kriplje trudijo to doseči, namesto da bi spoznali,

da si nekaj v njih v interesu celote neprestano ustvarjalno prizadeva, da namreč izpolni prasila vsako novo željo, če ji le damo možnost s tem, da ji sledimo zaupamo.

Človeku, ki je že dosegel razvojno stopnjo, ko more prasili v vseh življenjskih položajih sledimo zaupati, se ne more zgoditi nič nezaželenega več.

Samo v notranjem podzavestnem hotenju je ustvarjalna moč, ki uresniči zaželeno v

nas, po nas in zunaj nas. To notranje hotenje se rodi iz samega sebe, ne da bi nam bilo treba zavestno pomagati.

V smeri naših želja (to notranje hotenje) seveda deluje samo tedaj, če človek zaupa prasili in se preprosto brezskrbno in brez bojazni, po najboljši vednosti in vesti prilagaja zahtevam sedanosti.

Če pa se človekova volja sebično poganja za izpolnitvijo, deluje notranje hotenje, ustvarjanje in delovanje v nasprotju s tem, da se ne more zgoditi nič nezaželenega več.

Samo v notranjem podzavestnem hotenju je ustvarjalna moč, ki uresniči zaželeno v

nasprotju od tega, kar si želimo. Človekova volja s svojim upanjem, priganjanjem, stremljenjem in siljenjem botruje vsem človekovim nesrečam.

Kajti če prasila po človeku nekaj hoče, tu vendar ni prostora še za kakršno koli človekovo hotenje.

To spoznanje nam razdejava, da prasile v njenem ustvarjajočem delovanju ne smemo ovirati s svojim vmesovanjem. Prasila lahko sprovidno in harmonično deluje samo tedaj, če ji in vsakem pogledu prepustimo skrb za naše življenje. . . ."

(Se nadaljuje.)

PSIHIATRIČNA BOLNIŠNICA BEGUNJE

objavlja
prsto delovno mesto

LABORATORIJSKEGA TEHNIKA II. (m/ž)

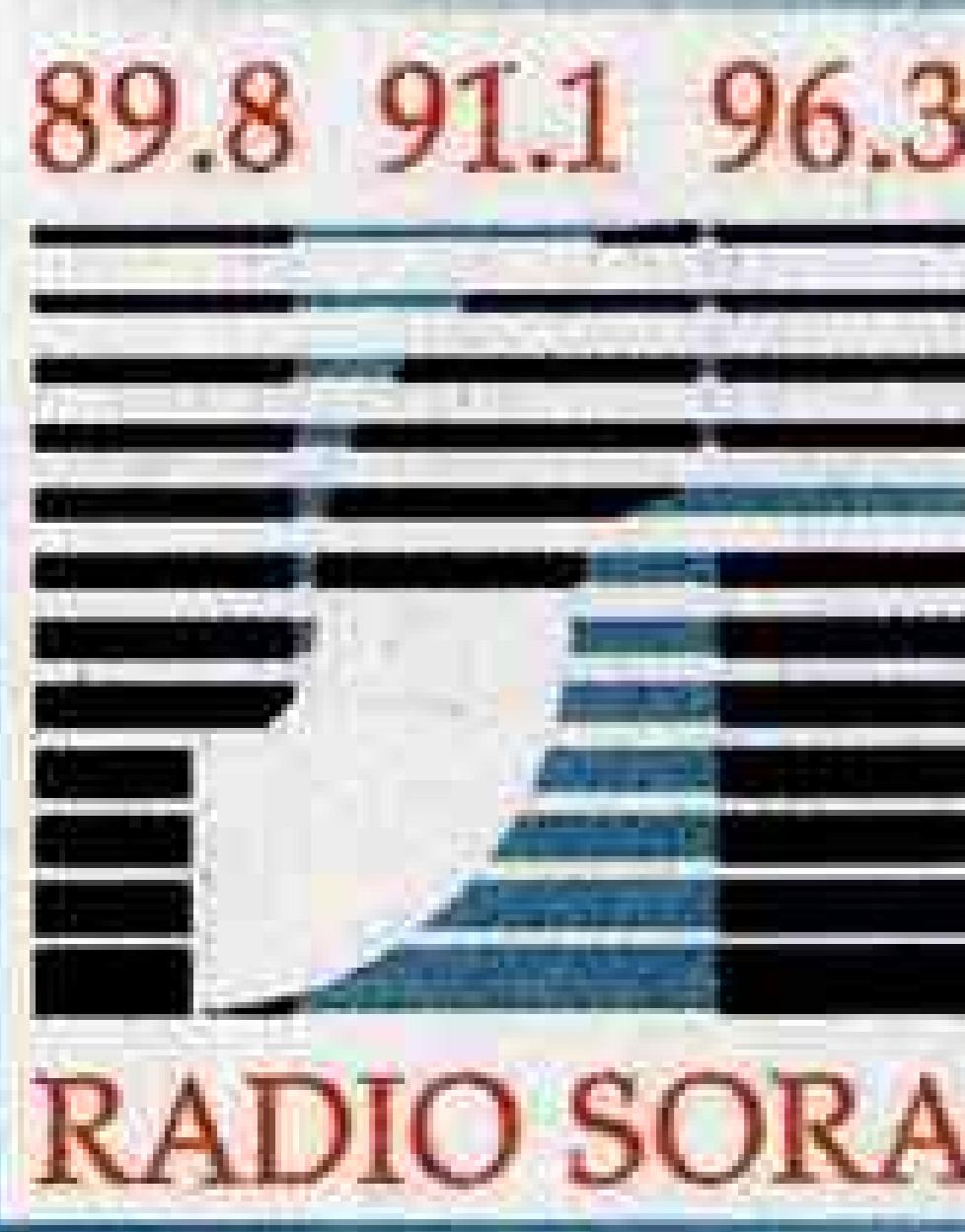
za določen čas, s polnim delovnim časom, za nadomeščanje bolniške in porodniške odsotnosti, z dvomesečnim poskusnim delom.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- končana srednja šola za laboratorijske tehnike,
- opravljen strokovni izpit,
- poznavanje dela z računalnikom.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošlejo v 8 dneh po objavi na naslov: Psihiatrica bolnišnica Begunje, Begunje na Gorenjskem 55, 4275 Begunje na Gorenjskem.

Kandidati bodo o izboru obveščeni najkasneje v 30 dneh po objavi razpisa.

Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.

Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

Prisluhnite nam -
polepšali vam bomo
dan.

TELE SAT 91,0 MHz
TELE TV

**TURISTIČNI
POTEPUH**

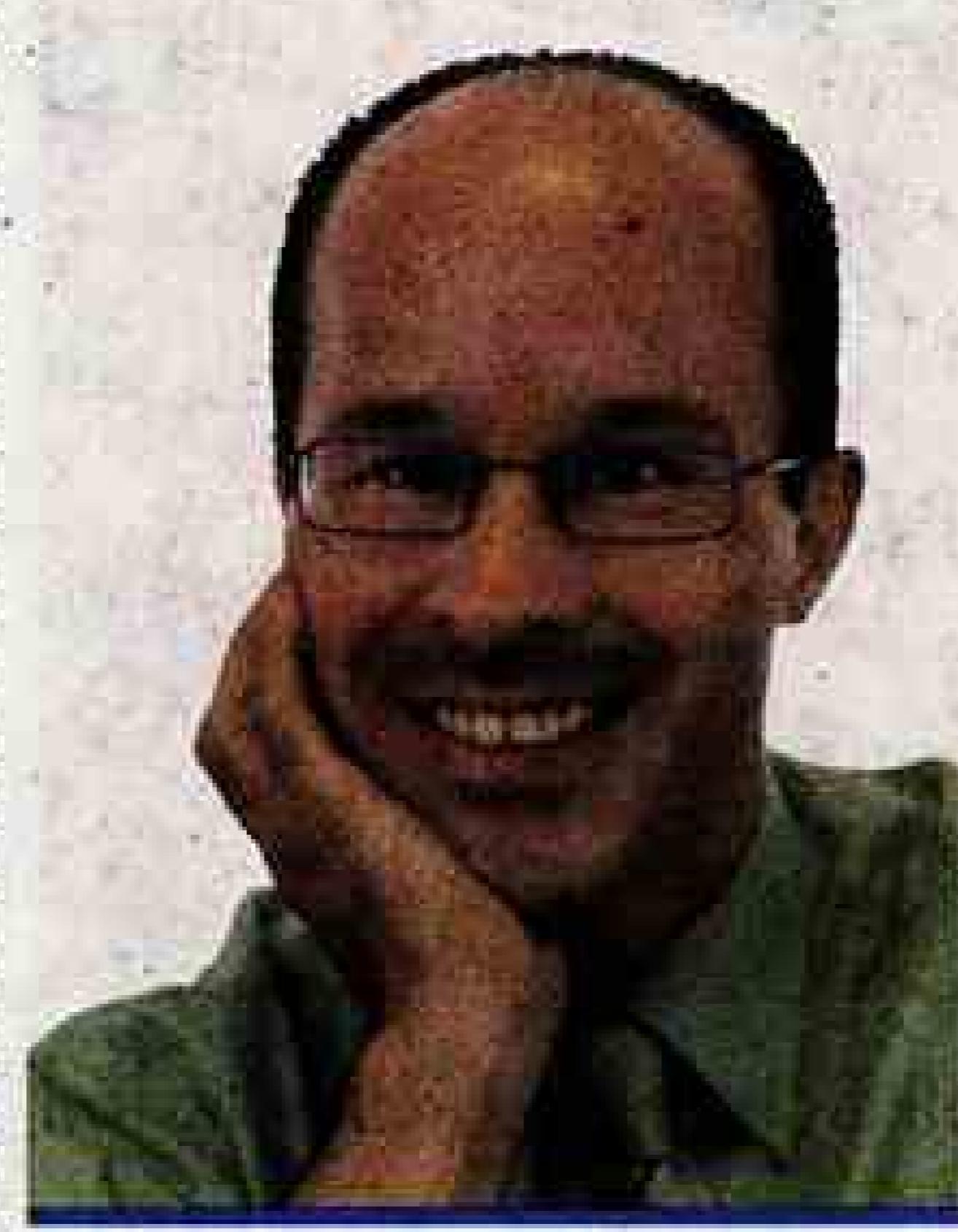
www.potepuh.com

www.gorenjskiglas.si

RAČUNALNIK IN JAZ (160)

Internet je povsod

ROBERT GUŠTIN

Internet in računalniki se vedno bolj uporabljajo. Vse več nas je, ki nam internet predstavlja osnovo za naše delo in omogoča, da je naše življenje lažje in bolj udobno. Letos ima dostop do interneta že 64 odstotkov slovenskih gospodinjstev, kar nas tudi v evropskem merilu uvršča med bolj pridne glede uporabe sodobnih komunikacijskih poti in storitev. Pri tem je pri delu računalnik skoraj že samo po sebi umeven, doma pa nas k temu običajno prisilijo otroci.

Skoraj 1,1 milijona rednih uporabnikov svetovnega spletu imamo v Sloveniji, kar je 64 odstotkov posameznikov v starosti med 10 in 74 let. Največ internet uporablajo posamezniki med 10. in 15. letom starosti, najmanj pa ljudje v starostenem obdobju med 55. in 74. letom, saj je takih le 22 odstotkov. Zanimivo je, da se je ravno v najstarejši skupini uporabnikov interneta delež uporabe najbolj povečal, od leta 2007 do danes za več kot polovico. Pri uporabnikih bistvene razlike med spoloma ni, saj tako moški kot ženske enako radi uporabljajo internet. No, vsaj tu smo bolj ali manj enakopravni.

Pri vrsti dostopa je v Sloveniji v ospredju širokopasovna povezava, ki omogoča najvišje hitrosti pretoka. Največ ljudi do interneta dostopa preko xDSL in kabelskega dostopa, pri tem pa je dostopov preko modemskih povezav že izredno malo. Delež širokopasovnih povezav se je od leta 2007 do danes iz 44 odstotkov povzpel na 56 odstotkov. K temu bistveno pripomore dostopnost do multimedijskih vsebin, ki terjajo hitre povezave, in pa širok spekter ponudnikov, ki ponujajo ce-

novno dosegljive pakete za uporabnike.

Kaj pa ljudje najpogosteje počnemo na internetu? Še vedno najraje internet uporabljam za pošiljanje in prejemanje elektronske pošte, veliko pa na njem isčemo tudi informacije o blagu in storitvah. Povečuje se delež uporabnikov storitev e-uprave, saj 8 odstotkov uporabnikov preko teh storitev komunicira z državo in tudi izpolnjuje ter pošilja obrazce. Bistveno pa se je povečal delež tistih, ki preko interneta nakupujejo. K temu najbolj pripomore večje zaupanje in vlaganje v varnost ter zaščito na internetu. Poleg tega pa so običajno nakupi preko interneta cenejši. Se splača, torej.

Letos je preko svetovnega spletu nakupovalo že 28 odstotkov posameznikov. Med temi pa je kar 83 odstotkov takih, ki to počnejo bolj ali manj redno. Internetni nakupovalci so najpogosteje posegali po filmih, glasbi, knjigah, revijah in programski opremi, velikokrat pa so se odločali tudi za oblike ter športno opremo in nakup vstopnic ter rezervacijo potovanj. Kupce najbolj pritegne praktičnost takega načina nakupovanja, kot najbolj moteče

pa kupci opazijo prepočasno dostavo. A to je že področje, ki ga internet ne obvladuje. Za sedaj "teleportacija", ko bi se naročeno kar preneslo k nam, še ni mogoča. Kdo ve, morda pa kdaj v prihodnosti. Pri nakupih še vedno bolj zaupamo domaćim ponudnikom, saj je bilo kar 84 odstotkov nakupov opravljenih doma.

Spletno komuniciranje načršča, saj je forume bralo kar 35 odstotkov uporabnikov, opazen pa je tudi porast pri uporabi telefonskih in video klepetov preko računalnika. Spletne klepetalnice so še vedno zanimive, saj je njihova uporaba še kar v vzponu. Sodelovanje v socialnih omrežjih je za ljudi zanimivo, tako da ima svoj profil v njih kar 22 odstotkov uporabnikov, zlasti v starostni skupini med 16 in 24 let. Zanimivo je, da je tu delež ženskih uporabnic večji od moških uporabnikov.

Računalnik je iz ozkega področja uporabe prešel v naš vsakdan in nam omogoča delo, življenje in aktivnosti, ki so bile še dolgo nazaj nemogoča. Računalnik je naš prijatelj in zavestnik, pa čeprav je včasih muhast, nam vseeno ponuja obilo zadovoljstva.

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
PROSTA DELOVNA MESTA NA
GORENSKEM (m/ž)

DELAVEC BREZ POKLICA
rok do: 29.11.2009; A KVICK, d.o.o., POLJANE NAD ŠKOFOJ LOKO 13, POLJANE

rok do: 04.11.2009; DN DROGERIE MARKT, d.o.o., LITOSTROJSKA C. 48, LJ

rok do: 03.12.2009; JOŽEF GORTNAR S.P., PODBREZJE 111, NAKLO

rok do: 15.11.2009; JOŠKOV HRAM, d.o.o., ZALOG 1, NOVO NOVO MESTO

rok do: 06.11.2009; KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA, z.o.o. PC LJ, SAVLJE 89, LJ

rok do: 12.11.2009; ZUJA, d.o.o., MEJA 8, MAVČICE

POMOŽNI DELAVEC
rok do: 04.11.2009; OS HELENE PUHAR KRANJ, KIDRIČEVA C. 51, KRANJ

OSNOVNOŠOLSKA IZOBRAZBA
ŽELEZOKRIVEC, rok do: 25.01.2010; 07.01.2010;

DRAGAN ILIEV, S.P., STRAŽARJAVA UL. 13, LJ

KUHARSKI POMOČNIK, rok do: 09.11.2009; HIT ALPINEA, d.d., BOROVŠKA C. 99, KRAJNSKA GORA

VARNOSTNIK RECEPTOR, rok do: 29.11.2009;

PLUS ORBITA, d.o.o., VRTNICA UL. 24, KRIŽE

ČISTILEC VOZIL, rok do: 09.11.2009; PORSCHE

INTER AUTO, d.o.o., BRAVNICKARJAVA UL. 5, LJ

MONTER NA TERENU, rok do: 08.11.2009; SOS INŽING, d.o.o., TRŽAŠKA C. 2, LJ

VOZNIK V MEDN. TRANSPORTU, rok do:

11.11.2009; PAVEL VIDMAR, S.P., ŽEJE PRI KOMENDI 7, 1218 KOMENDA

OBDELOVALEC LESA
rok do: 09.11.2009; MANPOWER, d.o.o., KOROŠKA C. 14, KRANJ

VZDRŽEVALEC STROJEV
rok do: 12.11.2009; TOP TEH, d.o.o., REBER PRI ŠKOFLJICI 10, 1291 ŠKOFLJICA

PLESKAR
rok do: 04.11.2009; EMS SEJMI, d.o.o., GRAD 75, CERKLJE

VARNOSTNIK
rok do: 15.11.2009; BBR SECURITY, d.o.o., LETALIŠKA C. 5, LJ

NIZJA POKLJUNA IZOBRAZBA (DO 3 LET)
ŽERJAVIT, rok do: 09.11.2009; KREATIV INDUSTRJSKE REŠITVE, d.o.o., ČERMUŠJE 55, 2287 ZETALE

PARKOVNI VRTNAR
rok do: 04.11.2009; JAVNI GOSP. ZAVOD PRO TOKOL, STORITVE RS, PREDOSLJE 39, KRANJ

SLAŠČIČAR

rok do: 04.11.2009; PT RESMAN, d.o.o., ZGOŠA 44, BEGUNJE

MIZAR

rok do: 04.11.2009; EMS SEJMI, d.o.o., GRAD 75, CERKLJE

KLJUČAVNIČAR

rok do: 10.11.2009; REA METAL, d.o.o., RAJŠPOVA UL. 18, 2250 PTUJ

rok do: 11.11.2009; SIGN FACTORY, d.o.o., SUŠKA C. 7, ŠK. LOKA

STRUGAR

rok do: 07.11.2009; LAJOVIC TUBA embalaža, d.o.o., VEROVŠKOVA UL. 66, LJ

VARILEC

rok do: 10.11.2009; REA METAL, d.o.o., RAJŠPOVA UL. 18, 2250 PTUJ

rok do: 29.12.2009; REA METAL, d.o.o., RAJŠPOVA UL. 18, 2250 PTUJ

rok do: 29.11.2009; REA METAL, d.o.o., RAJŠPOVA UL. 18, 2250 PTUJ

STROJNIK

rok do: 11.11.2009; Mirko Mahorič s.p., GRADENŠAK 5 A, 2322 VOLIČINA

STROJNI MEHANIČAR

rok do: 07.11.2009; LAJOVIC TUBA embalaža, d.o.o., VEROVŠKOVA UL. 66, LJ

ELEKTRIKAR ELEKTRONIK

rok do: 11.11.2009; FLC, d.d., Mengš, SLOVENSKA C. 40, 1234 MENGEŠ

FRIZER

rok do: 12.11.2009; TINA DREŠAR S.P., DONOVA C. 2, 1215 MEDVODE

rok do: 07.01.2010; ALEX KUDUZOVIĆ S.P., MIJAVČEVA UL. 15, 1291 ŠKOFLJICA

rok do: 19.11.2009; MITJA, d.o.o., C. V MESTNI LOG 84, LJ

KOZMETIK

rok do: 29.11.2009; URŠKA RAZINGAR ČRV S.P., HRUŠČICA 39, HRUŠČICA

VOZNIK

rok do: 22.11.2009; TRANSPORT MIKLIC, d.o.o., GORNJE RAVNE 1, 1274 GABROVKA

PRODAJALEC

rok do: 06.11.2009; BIBA 1989, d.o.o., C. JAKA PLATIŠE 13, KRANJ

rok do: 04.11.2009; DM, d.o.o., LITOSTROJSKA C. 48, LJ

rok do: 11.11.2009; FISHER INTERNATIONAL d.o.o., KIDRIČEVA UL. 36, 3000 CELJE

rok do: 11.11.2009; MAK PRAPROTK, d.o.o., ŠKOFEJELŠKA C. 20, KRANJ

rok do: 22.11.2009; OGREX, d.o.o., PODREČA 5, MAVČICE

rok do: 07.11.2009; SPORTINA BLED, d.o.o., ALPSKA C. 43, LESCE

rok do: 07.11.2009; TAPRO TRGOVINA, d.o.o., Ljubljana, CELOVŠKA C. 280, LJ

KUHAR

rok do: 26.11.2009; MAGDIČ ANTON S.P., DELAVSKA C. 18, ŠENČUR

rok do: 04.11.2009; LEBEN BOJAN S.P., DAŠNICA 143, ŽELEZNKI

rok do: 15.11.2009; JOŠKOV HRAM, d.o.o., ZALOG 1, 8000 NOVO MESTO

rok do: 15.11.2009; MANPOWER, d.o.o., GREGORČEVA UL. 19, 5000 NOVA GORICA

rok do: 08.11.2009; MARJAN OVNICK S.P., STRUŽNIKOVAT 8, ŠENČUR

rok do: 26.11.2009; STIP, d.o.o., STARFA FUŽINA 12, BOHNIJSKO JEZERO

NATAKAR

rok do: 04.11.2009; DOM UPOKOJENCEV KRANJ, C. 1. MAJA 59, KRANJ

rok do: 15.11.2009; JOŠKOV HRAM, d.o.o., ZALOG 1, 8000 NOVO MESTO

rok do: 15.11.2009; MANPOWER, d.o.o., GREGORČEVA UL. 19, 5000 NOVA GORICA

rok do: 04.11.2009; MPE - TGT, d.o.o., ŠTEFANOVI TRG 1, 8333 SEMIC

Žakelj bi odstavil Starmana

Žirovski svetnik Viktor Žakelj je v pismu župana Bojana Starmana in podžupana Marka Mrlaka pozval k odstopu.

BOŠTJAN BOGATAJ

Žiri - V pismu je Viktor Žakelj zapisal, da so leto pred volitvami brez župana, v občini pa je odprta vrsta problemov. "Župan, vaša nova služba terja celega človeka, celo v Žireh boste malo in časa za občino ne bo. Predlagam, da odstopite kot župan iz vsebinskih, političnih in moralnih razlogov. Odstop predlagam tudi podžupanu, do volitev imenujte novega, ki bi opravljal podžupansko funkcijo," je zapisal Žakelj.

Na seji ga ni bilo, zato pa je (tudi) v njegovem imenu Martin Kopač povedal: "V

pismu je veliko resnic, vendar je predlog opozicije drugačen. Predčasne volitve so nesmotrne. Župan naj ostane, korektno pa bi bilo, da imenuje novega podžupana, saj je Marko Mrlak sedaj normalno zaposten in nima časa." Prepričan je, da bo županu Mura vzela veliko časa, med tednom ga v Žireh ne bo, sam pa na seje občinskega sveta ob petkih in sobotah ne bo hodil. Zato naj Mrlaka odpokliče, na njegovo mesto pa imenuje Toneta Beoviča, najstarejšega svetnika. Nestrinjanje s sejami ob petkih je že ob potrjevanju dnevnega reda iz-

razil Stanislav Mlakar, ki je nato sejo tudi protestno zapustil.

Mrlak se je najprej vprašal, ali so časi res tako kritični: "Še pred letom je bil župan v Državnem zboru, pa ni bilo razburjanja. Moja podžupanska funkcija vodim v skladu s pooblastili, nobene dejavnosti nisem opustil. Če bom odstopil, bom tudi kot svetnik. Pa imejmo predčasne volitve." Župan Starman je predlagal glasovanje o novem podžupanu (Beoviču), a ga je Marijan Žakelj prekinil: "O čem bomo glasovali. Izvolili so vas občani, ne smešite se. Odgovorni ste volivcem in ne svetniku. Nikogar ne bomo

odstavljal niti imenovali, župan imenuje ali odpokliče tudi podžupana."

"Ne govorim o menjavi župana, ampak o koraku naprej. Župan je čez teden v Murski Soboti, že do sedanega dela pa bi bil lahko kritičen. Ne zatiskajmo si oči, na občini potrebujemo menedžerja," mu je odvrnil Kopač. Marijan Žakelj pa: "Ne idealiziram dela župana, vendar njegovo delo ocenjujejo volivci." Starman je razložil, da je v neugodni situaciji, saj je sprejel ponujeno delo v oddaljenem kraju, za župana pa ne bo več kandidiral. Beovič je na morebitno imenovanje za podžupana pristal.

Manj za vodovod in kanalizacijo

Tržiški občinski svetniki so sprejeli rebalans, v katerem bodo manj denarja namenili kanalizaciji, več pa vzdrževanju cest in nakupu zemljišč.

BRIGITA BENEDIK

Tržič - V prvi polovici leta se je v tržiški občinski proračun nateklo 7,6 milijona evrov prihodkov oziroma le 29 odstotkov od načrtovanih 26 milijonov za vse leto. Manjši so bili prihodki od premoženja in komunalnih prispevkov, zaradi slabih razmer na trgu je bilo manj prodaje nepremičnin, manj je bilo denar-

ja iz državnega proračuna. Tudi odhodki so bili v prvi polovici leta nižji, saj so porabili zgolj 7,85 milijona od načrtovanih tridesetih milijonov evrov. Občinski svetniki so se odločili, da bodo nekatere načrtovane investicije premaknili v kasnejše obdobje. Med pomembnimi projekti, ki v prvem polletju še niso bili dokončani, so centralna čistilna naprava, kanalizacija Sebe-

nje-Žiganja vas ter obnova in gradnja primarne kanalizacije in vodovoda. "Ves razpoložljivi denar namenjamo za slednje projekte. Trenutno potekajo dela na več področjih, 45 odstotkov del na gradnji kanalizacije in 68 odstotkov na vodovodu pa smo že opravili," je pojasnil župan Borut Sajovic in dodal: "Stroški so visoki, vendar je to dobra in dolgoročna investicija."

Po sprejetem rebalansu proračuna bodo za ureditev primarne kanalizacije in vodovoda namenili 5,26 milijona evrov ali 2,2 milijona evrov manj od prvotnega načrta. Manj denarja bo tudi za gradnjo sekundarnih vodov (sedaj 961 tisoč, prej 1,57 milijona evrov) in za odpravo posledic neurij. Za ceste bodo namenili skoraj 1,7 milijona evrov več. Več denarja bo tudi za nakup zemljišč in ureditev drsalnišč.

Balon za medvoške tenisače

Člani teniške sekcije Partizan Medvode so dobili svoje prvo pokrito športno igrišče.

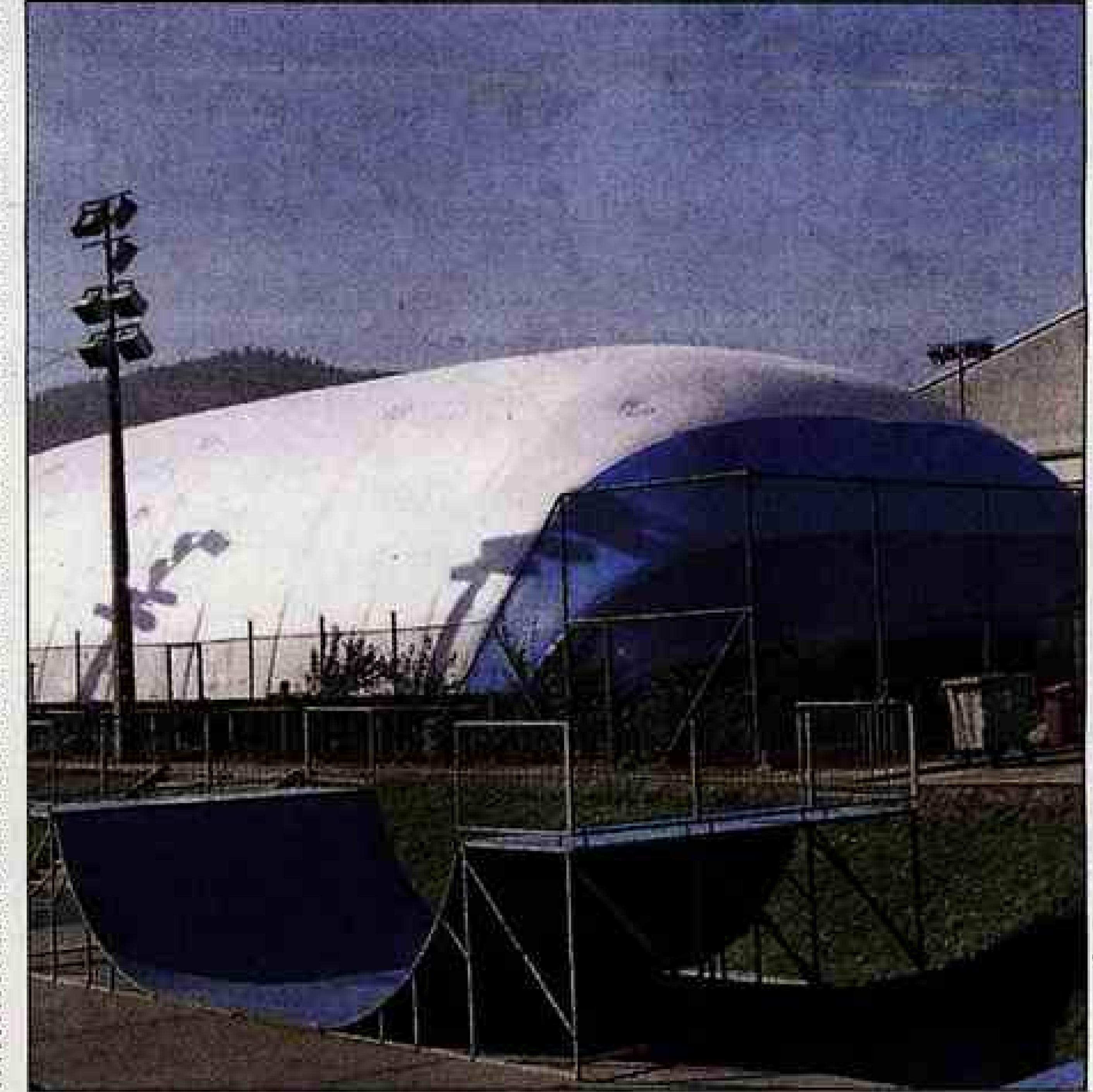
MAJA BERTONCELJ

Medvode - Teniška sekcija društva Partizan Medvode je pred kratkim dobila pokrito teniško igrišče - balon, ki ga doslej niso imeli, tako da so se v zimskem času na treninge morali voziti v Kranj in Šenčur. Balon so postavili na rokometnem igrišču pri dvorani TVD Partizan, ki so ga v zadnjih letih uporabljali igralci inline hokeja.

"Pokrito igrišče nam pomeni zelo veliko. Je prvo pokrito igrišče za tenis v medvoški občini. V funkciji bo od oktobra do maja. V prvi vrsti bo seveda namenjen igranju tenisa, tudi za rekreacijo, bo pa možno na njem igrati tudi dvoranski nogomet," je povedal Do-

men Knez, vodja teniške sekcije.

Igrisč so že preskusili in pretekli teden začeli trenirati. Igrisč je veliko 36 krat 18 metrov, vrednost investicije pa je okrog 95 tisoč evrov, od tega so od Fundacije za šport dobili 30.500 evrov nepovratnih sredstev, od Občine Medvode skupaj 41 tisoč evrov, preostalo pa so njihova lastna sredstva. "S to novo veliko pridobitvijo pričakujem, da se bo še povečalo zanimanje za tenis v Medvodah, tako med mladimi kot med rekreativci. Trenutno imamo okrog 50 otrok, naši igralci pa nastopajo v vseh kategorijah. Članice so bile v poletni sezoni tretje v prvi slovenski lige, člani pa tretji v drugi ligi," je še pojasnil Knez.

Balon je velika pridobitev za medvoški tenis.

HALO - HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti - do pondeljka in četrtek do 11.00 ure! Cena oglašev in ponudb v rubriki: Izredno ugodna.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA, TEL.: 04/53 15 249. Izleti: MADŽARSKE TOPLICE: 19. - 22. 11., 28. 11. - 1. 12., 17. 12. - 20. 12.; TRST: 18. 11.; BERNARDIN: 15. 11.-18. 11.; RIM: 19. 11. - 22. 11.; TOPOLŠČICA: 30. 11.; MARTINOVANJE: 14. 11.; LJUTOMER-BOŽIČNI PROGRAM: 23. 12. - 26. 12.; PALMANOVA - TOVARNA ČOKOLADE: 1. 12.; ŽIVE JASLICE V RAZKRIZU: 26. 12.; 2. 1. 2010

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV
KAŽIPOV BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PRIREDITVE

Večerni nakupi v Wolfsbergu

Mestni marketing in združenje trgovcev vabijo goste z Gorenjskega na izlet v Wolfsberg v petek, 6. novembra, od 17. do 21. ure, ko boste lahko uživali v večernem sprehodu in nakupovanju v Wolfsbergu na Koroškem, ko bosta za luč skrbela le luna in ogenj.

Kako se pri vas reče

Gozd Martuljek - V dvorani nad Gasilskim domom v Gozdnu Martuljku (Zgornje Rute 85) bo v četrtek, 5. novembra, ob 18. uri prireditv, kjer boste pregledali hišna imena, ki so jih na-

brali za Gozd Martuljek in Srednji Vrh v akciji Kako se pri vas reče. Zbrana hišna imena bodo osnova za izdajo knjižice in kasneje izdelavo tablic s hišnimi imeni.

Karierni kažipot

Kranj - Študenti Fakultete za družbene vede vabijo na Karierni kažipot - srečanje študentov, profesorjev in delodajalcev, ki bo jutri, v sredo, 4. novembra, med 9. in 18. uro na FDV.

Za otroke v knjižnicah

Radovljica - Vilinski pravljični otroci v knjižnici lahko prisluhnijo v četrtek, 5. novembra, ob 17. uri.

Bohinjska Bistrica - Vilinski pravljični otroci v knjižnici lahko prisluhnijo jutri, v sredo, 4. novembra, ob 17. uri.

IZLETI

Pohod po Kraškem robu

Kranj - Pohodniška in planinska sekcija Društva upokojencev Kranj vabi na pohod, ki bo v četrtek, 12. novembra, in bo potekal od Podpeči po kolovozih in gozdni poteh. Prijava z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 9. novembra.

Goriška Brda

Šenčur - Turistično društvo Šenčur organizira v nedeljo, 15. novembra, turistični izlet v Števerjan in Goriška Brda. Infor-

macije in prijave zbira do nedelje, 8. novembra, Franci Erzin po tel. 041/875-812.

Po Levstikovi poti

Kokrica - Pohodniška sekcija pri Društvu upokojencev Kokrica 7. novembra vabi člane na pohod po 22 kilometrov dolgi Levstikovi poti od Litije do Čateža. Zbor bo ob 6. uri pred Domom krajanov na Kokrici, nato pa se boste s svojimi vozili odpeljali v Ljubljano, odkoder nadaljujete pot z vlakom.

Šenčur - Turistično društvo Šenčur vabi v soboto, 14. novembra, na pohod po Levstikovi poti - popotovanje od Litije do Čateža. Informacije in prijave zbira do četrtega, 12. novembra, Franci Erzin, tel. 041/875-812.

Kranj - Odsek za pohodništvo in vodništvo pri Planinskem društvu Kranj organizira 23. spominski tradicionalni pohod od Litije do Čateža, ki bo v soboto, 14. novembra. Rok prijav je do četrtega, 12. novembra, do 17. ure in zasedenosti avtobusa. Prijava z vplačili zbira Planinsko društvo v Kranju, Kočna c. 27. - tel. 04/2367-850.

Kranj - Planinska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj vabi na udeležbo na pohodu od Litije do Čateža, ki bo v soboto, 7. novembra. Prijava z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do petka, 6. novembra.

Martinovanje

Škofja Loka - Medobčinsko društvo invalidov Škofja Loka obvešča člane, da sprejemajo prijavę za martinovanje, ki bo v soboto, 14. novembra, na Dolenskem. Prijava sprejemajo v

društveni pisarni. Obveščajo tudi, da sprejemajo tudi prijave za koriščenje kapacitet za letovanje ohranjanja zdravja, prijavnice in razpored terminov dobite v pisarni vsako sredo od 16. do 18. ure.

PREDAVANJA

Tehnologija čebelarjenja z nakladnim panjem

Britof - Čebelarsko društvo Britof - Predstavlja vabi na zanimivo predavanje, ki bo v petek, 6. novembra, ob 16. uri v gostilni Pri Šprajcarju v Britofu.

Samopodoba: domet in omejitev naših želja

Kranj - Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi danes, v torek, 3. novembra, ob 17. uri na predavanje dr. Lucije Mulej, dipl. sociologinje, Samopodoba: domet in omejitev naših želja, ki bo v prostorih društvene pisarne v Kranju, Oldhamska 14 (pri Vodovodnem stolpu).

Čez Ande s kolesom

Radovljica - V radovljški knjižnici se bo danes, v torek, 3. novembra, ob 19.30 začelo predavanje Čez Ande s kolesom. Na popotovanje vas bosta popeljala Janez Križaj in Nataša Robežnik.

KONCERTI

Koncert kitarskega dua

Radovljica - Koncert kitarskega dua Damjan Stanišić in Vojko Vešlajg, ki je bil zaradi bolezni prestavljen, bo v Baročni dvorani radovljške Graščine jutri, v sredo, 4. novembra, ob 19. uri.

RAZSTAVE

Razstava ptic

Šenčur - Društvo za varstvo in vzgojo ptic Lišček Kranj priepla konec tedna, od 6. do 8. novembra, v Domu krajanov v Šenčurju regijsko razstavo ptic Lišček 2009. Razstava bo za obiskovalce odprtva v petek od 15. do 18. ure, v soboto od 9. do 18. ure in v nedeljo od 9. do 16. ure.

Valovanja

Jesenice - Odprtje razstave likovnih del Valovanja akademske slikarke, magistrice umetnosti Milene Gregorčič bo v četrtek, 5. novembra, v galeriji Kosove graščine.

PREDSTAVE

Blazno resno o seksu

Bled - V Festivalni dvorani si lahko v četrtek, 5. novembra, ogledate družinsko komedijo Dese Muck in Prešernovega gledališča Kranj z naslovom Blazno resno o seksu.

Več na www.gorenjskiglas.si/ Kažipot

OSMRTNICA

Umrla je draga žena in mama

MARIJA KLEMENT

roj. Šoberl iz Radovljice

Od nje se lahko poslovite jutri, v sredo, 4. novembra 2009, od 10. ure dalje na pokopališču v Radovljici. Pogreb bo v četrtek, 5. novembra 2009, v ožjem družinskem krogu. Cvetje svojci hvaležno odklanjajo v korist Bolnišnice Jesenice.

Zaluboči: mož Viktor in sin Aleš z družino

LOTO

Rezultati 87. kroga - 1. novembra 2009

8, 11, 13, 14, 18, 21, 37 in 31

Lotko: 3 1 5 0 0 8

Loto PLUS: 7, 20, 28, 29, 33, 36, 39 in 23

Garantirani sklad 88. kroga za Sedmico: 200.000 EUR

Predvideni sklad 88. kroga za Lotka: 790.000 EUR

Predvideni sklad 88. kroga za PLUS: 115.000 EUR

Mali oglasi

tel: 201 42 47

fax: 201 42 13

e-mail: malioglasi@g-glas.si

GORENJSKA NEPREMIČNINSKA DRUŽBA
Stritarjeva ulica 7, 4000 Kranj
www.nepremicnine.gnd.si
e-naslov: gnd@gnd.si
tel: +386 4 281 39 04
fax: +386 4 281 39 07
gsm: +386 31 536 578

ENOSOBNO stanovanje, 49 m² + klet, 2. nad., vsi priključki, popolnoma adaptirano 09, Kranj - center (poleg Pizzerije Romano), takoj vseljivo, 79.000 evr, **040/853-374**

KRANJ - okolica; 1S, 45,42 m² v I. nad. večstanovanjske hiše obr. I. 09, mirna okolica, čudovit razgled, 69.000 evr, SVET RE d. o. o., Nazorjeva ul. 3, Kranj, **051/237-031**

9006616

ITD NEPREMIČNINE, d.o.o.
MAISTROV TRG 7,
4000 KRANJ
TEL: 04/23-81-120,
04/23-66-670
041/755-296, 040/204-661,
041/900-009
e-pošta: itd.nepremicnine@siol.net
www.itd-plus.si

ŠKOFJA LOKA - Podlubnik; 3 S, 76,85 m², delno obr. I. 08, 10/12, razgled na okoliško naravo, ZK urejeno 112.000 evr, SVET RE d. o. o., Nazorjeva ul. 13, Kranj, **051/237-031**

9006615

ODDAM

GARSONJERA Planina - Kranj, 25 m² opremljena, **030/927-560**

9006608

ENOSOBNO stanovanje na Planini, Kranj, **031/558-549**

9006609

Kuhar - vajenec m/z (Zgornje Pimice - Medvode)

Iščemo mladega nadobudnega kuharja/kuharico z željo po učenju in izpolnjevanju v kuharskih sprehodnih ter resnih odnosih do dela. Zaposelitev je preko študentskega servisa z možnostjo kasnejše redne zaposlitve ali redno delovno razmerje s poskusno dobo. Ste iz okolice Medvoda in vas delo zanimal? Poklicite, pišite ali pa nas kar obišcite. Gostilna Mihovec, Petač Jernej s.p., Zgornje Pimice 54, 1215 Medvode, prijave zbiramo do 20. 11. 2009. Več na www.moqedelo.com.

Planer - kontrolor v službi kakovosti m/z (Blejska Dobrava)

Vaše delovne naloge bodo: izvajanje vhodne kontrole, kontrole v procesu, končne kontrole. Nudimo zaposlitev za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom, enoizmersko delo, delo v dinamičnem okolju. Technoplast, d. o. o., Blejska Dobrava 124, 4273 Blejska Dobrava, prijave zbiramo do 26. 11. 2009. Več na www.moqedelo.com.

Strojni inženir / tehnik m/z (Naklo)

Delovno mesto vključuje trženje in svetovanje, komuniciranje z domaćimi in tujimi partnerji, spremljanje razvoja tržišča, uvajanje novosti ter sodelovanje z marketingom pri pripravi promocijskih aktivnosti. MB-Naklo, d. o. o., Ulica Toma Zapana 16, 4202 Naklo, prijave zbiramo do 22. 11. 2009. Več na www.moqedelo.com.

Natakar, kuhar, soberica m/z (več sodelavcev) (Hotel Bellevue Kranj - Šmarjetna na Gori)

Zaradi povečanega obsega dela v svoj kolektiv sprejmemo dva izkušena natakarja, odličnega kuharja in doslednega soberica. Nudimo stimulativno plačilo, nagrjevanje uspeha dela, možnost napredovanja, bivanje, redno delavno razmerje s polnim časom in poskusnim delom 3 mesece. Hotel Bellevue, d. o. o., Šmarjetna gora 6, 4000 Kranj, prijave zbiramo do 20. 11. 2009. Več na www.moqedelo.com.

Natakar - vajenec m/z (Zgornje Pimice - Medvode)

Iščemo mladega nadobudnega sodelavca/ko za strežbo z željo po učenju in izpolnjevanju, z veseljem do vsakodnevnega stika z različnimi ljudmi ter resnim odnosom do dela. Zaposlitev je preko študentskega servisa z možnostjo kasnejše redne zaposlitve ali redno delovno razmerje s poskusno dobo. Ste iz okolice Medvoda in vas delo zanimal? Poklicite, pišite ali pa nas kar obišcite. Gostilna Mihovec, Petač Jernej s.p., Zgornje Pimice 54, 1215 Medvode, prijave zbiramo do 20. 11. 2009. Več na www.moqedelo.com.

Dipl. inženir laboratorijske biomedicince m/z in Zdravstveni tehnik m/z (Golnik)

Pričakujemo: zaključen visokošolski strokovni študijski program laboratorijske biomedicine oz. srednja šola za zdravstvene delavce, opravljen strokovni izpit, začelene delovne izkušnje na enakih ali podobnih delih. Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas enega leta (nadomeščanje delavcev na porodniškem dopustu oz. dopustu za nego in varstvo otroka), kasnejše možna zaposlitve za nedoločen čas. Bolnišnica Golnik, Klinični odd. za pljučne bolezni in alergijo, Golnik 36, 4204 Golnik, prijave zbiramo do 26. 11. 2009. Več na www.moqedelo.com.

JUR-TAN

JUR-TAN, nepremičnine, d. o. o.

PE Cankarjeva ulica 03

(staro-mestno jedro),

4000 Kranj, tel.: 04/236-92-14,

mobi: 041/451-857

e-pošta: info@jur-tan.si

www.jur-tan.si

Maistrov trg 12, 4000 Kranj

Tel. 04/202 13 53, 202 25 66

GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

DVOSOBNO STANOVANJE Koroška Bela, v celoti obnovljeno in opremljeno, **040/935-183**

9006593

V STANOVANJSKI HIŠI v Kranju oddamo stanovanje, 115 m², z balkonom, resni najemniki poklicite po 14. ur, **040/521-912**

9006351

NAJAMEM

MANJŠE STANOVANJE ali garsonero v Mojstrani, **041/582-214**

9006613

HİŞE

PRODAM

HAFNERJEVO NASELJE - prodamo polovico stanovanjskega dvojčka, **051/388-822**

9006447

FESST, d. o. o., nepremčinska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Fax: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

KRANJ: hiša 168,68 m² s štirimi 1S stan., obn. I. 09, garažni prostor, možen nakup posameznih enot, 239.000 eur, SVET RE d.o.o., Nazorjeva ul. 3, Kranj, **051/237-031**

9006617

PREDDVOR - začenjam z gradnjo stanovanjskega dvojčka na čudoviti lokaciji, **051/388-822**

9006450

V PODREČI prodam stanovanjsko novogradnjo, **051/388-822**

9006445

V STAR LOKI je v pripravi gradnja stanovanjskega dvojčka oz. prodam parcelo z gradbenim dovoljenjem, **051/388-822**

9006449

VIRMAŠE - Šk. Loka prodamo stanovanjsko hišo ter dvojčka v gradnji, ugodno, **051/388-822**

9006448

VIKENDI, APARTMAJI

KUPIM

BIVALNI VIKEND, kupi mlad par, na območju Škofje Loke, Poljanske ali Selške doline, **051/454-071**

9006500

POSESTI

PRODAM

PRI ŠKOJJI LOKI prodamo parcelo z gradbenim dovoljenjem za dvojčka in hišo, **051/388-822**

9006451

VIRMAŠE - prodam zelo lepo parcelo na robu zazidljivih zemljišč s čudovitim razgledom, **051/388-822**

9006446

OSTALO

ODDAM

DVOJNI GROB na kranjskem pokopališču, **031/331-263**

9006594

MOTORNA VOZILA AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

4 PNEVMATIKE Sava Eskimo, rabljene, 195-60-15 in dve - 801 RF posodi za sok, Tone, **01/36-12-551**

9006804

PLATIŠČA, GUME za različne avte, več dimenzij, malo rabljeni akumulatorji, **041/722-625**

9006482

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA - metrska ali razšagana, možna dostava, **041/718-019**

9006584

DRVA - mešana: bukev, gaber, javor, jesen, hrast, možnost razreza in dostave, cena 40 EUR, **070/323-033**

9006585

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

BILJARD, nov, **031/206-724**

9006403

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

LIGUSTER - kalina, lepe sadike za živo mejo, ugodno, **04/53-18-314**

040/295-312

9006527

PODARIM

DVA MUCKA, dobri ljudem, ki ste pripravljeni nuditi topel dom, stara sta 2 meseca, vajena čistoče, **04/23-32-007**

9006580

MUCKE, lepe, zdrave, **041/672-096**

9006528

ŽE VELIKEGA MUCKA, lepo pisani, pripeljem ga na dom, **041/926-269**

9006369

POSLOVNI STIKI

NUDIM

GOTOVINSKI KREDITI DO 10 LET ZA VSE ZAPOLENE, TUDI ZA DOLOČEN ČAS, TER UPOKOJENCE, do 50 % obr., obveznosti niso ovira. Tudi krediti na osnovi vozila in leasingi. Možnost odplačila na položnici, pridemo tudi na dom.

NUMERO UNO, Kukovec Robert s.p., Mlinska 22, 2000 Maribor,

02/252-48-26, 041/750-560

9005936

KMETIJSTVO KMETIJSKI STROJI

PRODAM

TROSILEC za hlevski gnoj, **031/491-028**

9006591

KUPIM

SAMONAKLADALKO za seno SIP in BCS kosilnico, **051/673-752**

9006590

PRIDEKLI

PRODAM

BRINOVE jagode, vrče po 30 kg, preciščene, cena 1,90 eur/kg, možna dostava in mlejetje, **041/928-011**

9006532

KROMPIR jedilni in krmni, **031/585-345**

9006487

VINO BENČINA, če želite kozarec mladega vina, belega ali rdečega, poklicite, **041/650-662**

9006494

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA črno-belega, starega 10 dni, **041/691-243**

9006599

BREJE OVCE, ovna ter ovce in jagnjet za zakol, **04/53-15-779**

9006598

KOKOŠI NESNICE, stare 1 leto in teliko simentalko, staro 10 dni, Sp. Gorje 12, Zg. Gorje, **04/57-69-160**

9006602

KRAVO simentalko, brejo 7 mesecev, **04/25-21-087**, 041/431-049

9006589

KRAVO simentalko s teletom ali brez, Olševec 40, Preddvor, **031/255-194**

9006592

LEPE JARKICE v začetku nesnosti, **04/25-51-487**

9006612

TELICO simentalko, breja 5 mesecev, **031/539-377**

9006588

TELIČKO ČB - BBP, staro 1 tened, **041/833-872**

9006607

OSTALO

PRODAM

GNOJ hlevski, uležan, bio - brez žaganja, kvalitet, dostavim in zajlikje za rejo ali zakol, **04/23-26-426**, 040/645-860

9006603

SILAŽNE BALE in seno v kockah, **04/25-26-261**

9006601

ZAPOSLITVE (m/z)

NUDIM

DELO dobri dekle ali fant v strežbi in picepki, Klub Kovač, Glavna c. 1, Naklo, **031/339-003**

9005936

DELO PICOPENU, Kristjan Fistrovič s.p., Planina 3, 4000 Kranj, **041/335-979**

9006610

IŠČEM ŠTUDENTKO za delo v strežbi v popoldanskem času, iz okolice Predvorja, Seljak, d. o. o., Šiška 12, Predvor, **031/663-095**

9006429

SIMPATIČNO dekle, lahko srednjih let, odgovorno za delo v strežbi zaposlito, sobote in nedelje prosti, Kavni koticek Čuk, Kidričeva 47, Kranj, **04/20-26-779**

9006597

Gorenjski Glas

Pri nas lahko kupite tudi sveče

Moja malá, 18 cm višine, redna cena:

1,3 €, cena za naročnike: 1 €

Sveča Ali, 21 cm višine, redna cena:

1,6 €, cena za naročnike: 1,3 €

Sveče v različnih barvah lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, v ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 17. ure, v sredo od 8. do 18. ure in v petek od 8. do 14. ure.

STE IZGUBILI SLUŽBO? Pridružite se prijetni skupini zastopnikov na terenu. Pomagali vam bomo! Inf. od ponedeljka do petka od 15. do 16. ure na **070/521-553**, Jancomm, d. o. o., Retnje 54, Križe

9006488

V PE KRANJ priučimo in zaposlimo telefonista/ko, delo po pon. do pet., od 8. do 15. ure, Fantom international, d.o.o., Ul. M. Grevenbroich 13, Celje, **051/435-145**

9006384</

ANKETA

Zakaj krompirjeve počitnice?

BRIGITA BENEDEK

Jesenske oziroma krompirjeve počitnice so se že zaključile, sogovornike pa smo vprašali, ali vedo, zakaj izraz krompirjeve počitnice. Poimenovanje izhaja iz Nemčije, kjer so v starih časih starši prosili učitelje, da bi otroci ostali doma in pobirali krompir. / Foto: Gorazd Kavčič

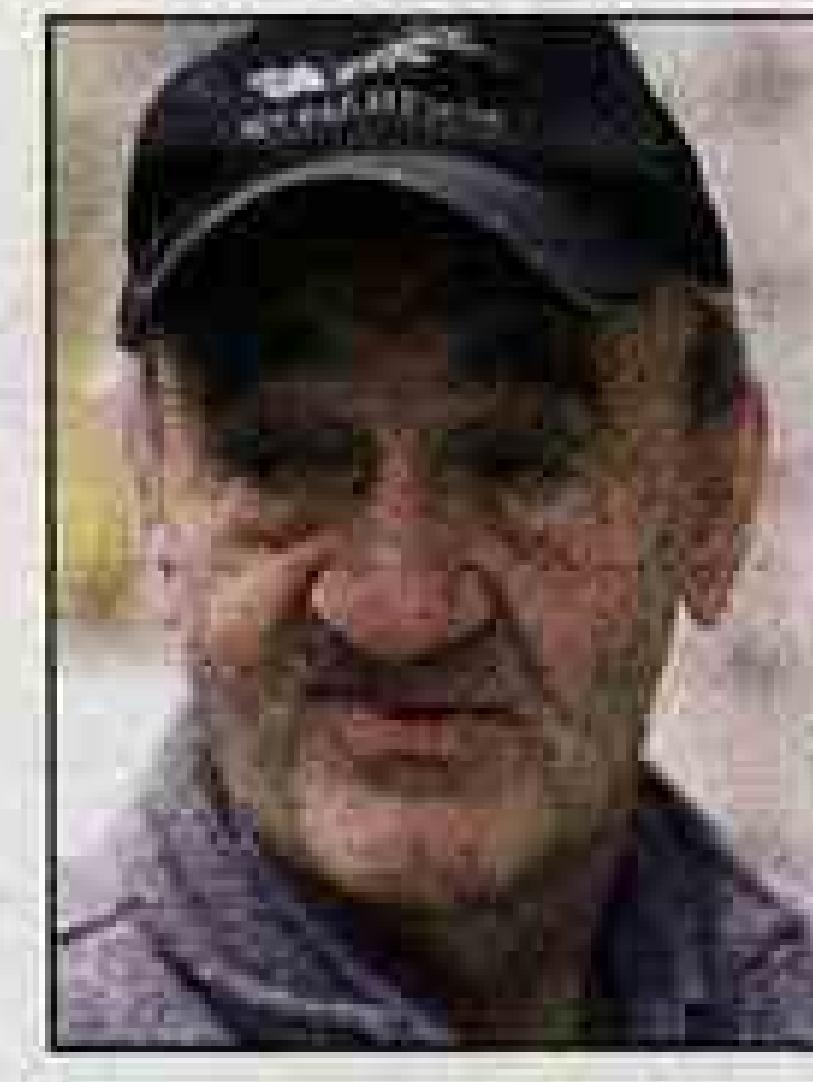
Irena Udovč:

"Menim, da so prve počitnice v šolskem letu doobile ime po krompirju zato, ker naj bi otroci v tem času morali pobirati krompir. Res pa je, da je za pobiranje krompirja že prepozno."

Simona Rihtaršič:

"Lahko bi rekli, da je k takšnemu imenu počitnic prispeval slovenski rek imeti krompir, torej srečo, saj so šolarji in dijaki doma in jim ni treba iti v šolo."

Anton Čeborn:

"Spomnim se, da so jesenske počitnice tako poimenovali Nemci. Izraz pa gotovo izhaja iz časov, ko so otroci v tem času morali pobirati krompir in zato niso hodili k pouku."

Marinka Florjanič:

"Slišala sem, da so otroci včasih v tem času pomagali pobirati krompir in so tako izostali od pouka. Lahko bi rekli, da imajo otroci krompir, saj jim ni treba v šolo."

Anže Petrič:

"Takšno ime za počitnice gotovo izvira iz tega, da so včasih v tem času otroci nekaj delali s krompirjem. Glede na to, da je jesen, so ga gotovo pomagali pobirati."

V Bohinju je bilo "strašno"

V "strašnem" kampu Danica so se minuli petek zbrale male in velike čarownice ter se med drugim pomerile v teku z metlami.

MATEJA RANT

Bohinj - Krompirjeve počitnice so letos v Bohinju popestrili s "strašnim" dogodom, ki so ga pripravili v kampu Danica pred uradno nočjo čarownic, ki jo vse pogosteje z rezljanjem buč znamujemo tudi pri nas. Otroci so uživali v strašansko zanimivih družabnih igrach, si izdelali čarowniški kostum in se pomerili v teku z metlami na 66,6 metra.

Za pravo vzdušje so poskrbeli duhci, ki so se plazili med krošnjami dreves, ravno prav grozljivo ozračje pa je pričarala tudi množica osvetljenih izrezljanih buč. Otroci so si pred tekom z metlami lahko najprej izdelali svoje čarowniško ogrijalo in klobuk, metlo pa so morali prinesti s seboj. Na startu "strašnega" teka se je zbralo okrog šestdeset otrok, ki so morali z metlo čim hitreje preteči natanko

Otroci so si lahko na delavnici izdelali svoj čarowniški kostum.

66,6 metra. Čeprav je po prizorišču z metlami postopalo tudi veliko odraslih, ki bi morali premagati še bolj strašnih 666 metrov, pa je bilo ta razdalja očitno kar preveč strašna in se na koncu za tek ni opogumil nihče od odraslih. Otreke pa je po

teklu čakalo še posebno presečenje, in sicer jih je pričakal gozdniki mož, ki jim je razdelil čarownice na palčkah, v katerih so se skrivali lizike. Nagrajene pa so bile tudi njihove mamice, in sicer s čarobnimi rožicami iz papirja. Na koncu so

se vsi lahko posladkali še z "zastrupljenimi" jabolki, ki jih je prijazno delila čarownica Maja. Drugače kot je sicer po zastrupljenih jabolkih pa so se po teh otroci počutili naravnost odlično, saj so bila zastrupljena z vitaminimi in zdravjem.

Mladoporočenci

V Škofji Loki so se 24. oktobra poročili Miha Buh in Petra Katrašnik, Tomaž Kalan in Nataša Gajgar, Davor Prelgar in Lidija Goljat, Blaž Kovač in Katarina Živec ter Martin Umek in Alenka Šavc, **v Tržiču** sta se poročila Samo Dolhar in Barbara Mikolič. **V Kranju** so se poročili Primož Dobrovoljč in Petra Udir ter Trajče Gičev in Nina Grašič. Mladoporočencem čestitamo in jim podarjam polletno naročnino na Gorenjski glas.

Novorojenčki

Minuli teden je na Gorenjskem na svet prijokalo 40 novih prebivalcev, od tega v kranjski porodnišnici 23, v jeseniški pa 17. V Kranju se je rodilo 15 dečkov in 8 deklic. Najtežja deklica je tehtala krepkih 4800 gramov, najlažja pa je tehtnica pokazala 2790 gramov. Na Jesenicah je prvič zajokalo 9 deklic in 8 dečkov. Najlažja je bila deklica, ki je tehtala 2900 gramov, najtežjemu dečku pa je babica natehtala 4220 gramov.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo sprva oblačno s padavinami, zjutraj se bo meja sneženja spustila tudi do nižin. Dopoldne bodo padavine ponehale. V sredo bo oblačno, čez dan bo deževalo. V četrtek bodo padavine ponehale.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

0/3°C

SREDA

0/5°C

ČETRTEK

2/5°C

RADIO KRANJ d.o.o.
 Stritarjeva ul. 6, KRANJ
 TELEFON:
 (04) 281-2220 REDAKCIJA
 (04) 281-2221 TRŽENJE
 (04) 2022-222 PROGRAM
 (051) 303-505 PROGRAM GSM
 FAX:
 (04) 281-2225 REDAKCIJA
 (04) 281-2229 TRŽENJE
 E-pošta:
 radiokranj@radio-kranj.si
www.radio-kranj.si